

Fənn : 1247 Azərbaycanın təbii ehtiyatları və onlardan səmərəli istifadə olunması

1 Bütün respublika üzrə atmosfer hövzəsinə atılan tullantıların 2/3 hissəsindən çoxu hansı zonanın payına düşür?

- ☐ Daşkəsən
- ☒ Abşeron
- ☐ Gəncə - Qazax
- ☐ Şirvan
- ☐ Qəbələ

2 İnsanın yaşaması üçün istifadə etdiyi təbii cisimlər nə adlanır?

- ☐ təsərrüfat strukturları
- ☒ təbii ehtiyatlar
- ☐ təbii şərait
- ☐ sosial elementlər
- ☐ əmək resursları

3 Fənnin predmeti nədir?

- ☐ təbiətlə cəmiyyətin qarşılıqlı əlaqələrinin nizamlanması
- ☒ təbii resurs potensialından səmərəli istifadə
- ☐ təsərrüfat və əhalinin səmərəli ərazi təşkili
- ☐ demoqrafik proseslər
- ☐ intensiv istehsala keçid yolları

4 Fənnin məqsədi nədir?

- ☐ beynəlxalq münasibətlərin bir çox problemlərinin həlli yolları
- ☒ təbiətdən düzgün istifadə və onun mühafizəsi
- ☐ iqtisadiyyatda bazar modelinin qloballaşdırılması
- ☐ xidmət sahələrinin ixtisaslaşması və mübadiləsi prosesləri
- ☐ təsərrüfat sahələrinin kompleks şəkildə inkişafı

5 Fənnin əsas vəzifələrini sadalayın.

- ☐ təbii sərvətlərin hasil edildiyi ərazilərdə texnogen landşaftların formalaşmasının qarşısının alınması
- ☐ müxtəlif proseslərin təsiri ilə zonallığın pozulmasının qarşısının alınması, landşaft tiplərinin yerləşmə ardıcılığındakı müəyyən fərqlərin aradan qaldırılması
- ☐ respublika təsərrüfatının yenidən qurulması və modernləşdirilməsi, təsərrüfat sahələrinin strukturunun təkmilləşdirilməsi
- ☒ təbii və antropogen amillərin yaratdığı müxtəlif ekoloji problemlərin həlli, bioloji müxtəlifliyin qorunub saxlanması
- ☐ ekstensiv yol, əkin sahələrinin genişləndirilməsi, heyvanların və müəssisələrin sayının artırılması hesabına məhsul istehsalının artırılması.

6 İsveç alimi K.Linney (1707-1778) təbii sərvətləri neçə qrupa bölüşdürür və hansılardır?

- ☐ 6 qrupa: mineral resurslar, yanacaq, kimyəvi, tikinti, iqlim, bioloji ehtiyatlara
- ☒ 3 qrupa: mineral, bitki, heyvanat ehtiyatlarına
- ☐ 4 qrupa: meşə, hava, iqlim, rekreasiya ehtiyatlarına
- ☐ 5 qrupa: mineral, torpaq, su, bioloji, geotermal ehtiyatlara
- ☐ 2 qrupa: su və torpaq ehtiyatlarına

7 Elementar və kompleks ehtiyatlara hansı sərvətlər aiddir?

- ☒ oksigen, azot, günəş enerjisi, atmosfer havası, su
- ☐ atom enerjisi, kosmosdan istifadə, daş kömür
- ☐ kömür, neft, filiz, heyvanat ehtiyatları
- ☐ elektrik, külək, günəş enerjisi ehtiyatları
- ☐ qabarma-çəkilmə, temperatur, buxarlanma

8 Təbii şərait nəyin əmələ gəlməsinə şərait yaradır?

- ☒ insanların əmək fəaliyyətinin gedişinə, təbii sərvətlərin əmələ gəlməsinə
- ☐ iqlim və aqroiqlim sərvətlərinə
- ☐ enerjinin alınmasına
- ☐ məhsuldar qüvvələrin inkişafına
- ☐ külək, dəniz dalğalarının qabarma və çəkilməsinə

9 Təbii sərvətlərin keyfiyyət göstəricilərinin müxtəlifliyi nəyə səbəb olmuşdur?

- ☐ Təsərrüfat sahələrinin inkişafına
- ☒ təsərrüfat sahələrinin rəngarəngliyinə
- ☐ təbii ehtiyatların öyrənilməsinə
- ☐ Cəmiyyətin inkişafının elementidir.
- ☐ Təsərrüfatda stimulyator rolunu oynayır.

10 Təbii sərvətlər anlamı nəyin cəmi kimi qəbul edilir?

- ☒ təbiətdən istifadə edilən və istifadəsi mümkün olan təbii kontropentlərin
- ☐ -keyfiyyət göstəricilərinin
- ☐ təbii ehtiyatların qiymətləndirilməsinə
- ☐ ETT –nin inkişaf səviyyəsinin
- ☐ iqtisadi, texniki, coğrafi amillərin

11 Təbii resurs amili nədir?

- ☐ kəmiyyət-keyfiyyət göstəriciləri, məhsula sərf edilən xərclər
- ☐ nəqliyyat şəraiti, ehtiyatın məskunlaşma mümkünlüyü
- ☒ təbii mühitin fəaliyyəti, ekoloji amili, təbii sərvətlərin tərkibi, miqdarı
- ☐ sahə vahidinə düşən ehtiyatlar
- ☐ ərazinin mənimsənilmə şəraiti (ehtiyatın)

12 Bəşər cəmiyyətin sosial – iqtisadi inkişafı nə ilə bağlıdır?

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ təsərrüfatın yararlılıq cəhətdən qiymətləndirilməsilə
- ☐ ehtiyatların keyfiyyət tərkib ilə
- ☒ insanların təbii sərvətlərdən istifadə etməsilə
- ☐ potensial ehtiyatların düzgün dəqiqləşdirilməsi ilə

13 Təbiətlə istehsal arasında qarşılıqlı əlaqələr nə kimi xarakter daşıyır?

- ☐ informatik
- ☐ fəlsəfi
- ☒ tarixi
- ☐ iqtisadi
- ☐ sosial

14 İstehsalın xammal və enerji bazalarını nə təşkil edir?

- ☐ ərazinin relyef və iqlim
- ☒ təbii sərvətlər
- ☐ yerin daxili istiliyi

- ☐ yanacaq – energetika sahəsi
- ☐ potensial sərvətlər

15 Respublikanın mövcud ərazi istehsal kompleksləri (ƏİK) nəyə əsaslanaraq formalaşib inkişaf etmişlər?

- ☒ yerli təbii ehtiyatlara
- ☐ ərazinin mənimsənilmə dərəcəsinə
- ☐ məhsuldar qüvvələrin yerləşməsinə
- ☐ relyef və iqlimə
- ☐ tikinti materiallarına

16 Kapital qoyuluşunun xüsusi çəkisi, əmək məhsuldarlığı, səmərəliliyin səviyyəsi təbii ehtiyatların hansı göstəricilərinə daxildir?

- ☐ hasilata, emala
- ☐ təbii resursların xüsusiyyətlərinin müxtəlifliyinə
- ☒ iqtisadi qiymətləndirilməyə
- ☐ orogen qurşaqlara
- ☐ daşınmanın dəyərinə

17 Təbii sərvətlər yüksək inkişaf etmiş ölkələrdə necə adlanır?

- ☐ təsərrüfat strukturları
- ☐ Əmək resursları
- ☐ İntensiv istehsal
- ☒ təbii aktiv kapital
- ☐ əmək vərdisləri

18 İstifadə olunmayan, ehtiyatı tam dəqiqləşməyən sərvətlər hansı ehtiyatlara aiddir?

- ☒ potensial ehtiyatlar
- ☐ ilkin olaraq tək – tək nümunələri məlum olan, sənaye ehtiyatı az olan ehtiyatlar
- ☐ təbiətdə istifadə edilən və istifadəsi mümkün olan resurslar
- ☐ dəqiqi kəşfiyyat aparılmış, sərhədləri tam dəqiqləşdirilmiş ehtiyatlar
- ☐ yayım şəraitinin ümumi əlamətlərini təmin edən kəşfiyyat dərəcəsinə malik ehtiyatlar

19 Oksigen, azot, günəş enerjisi, atmosfer havası, su – hansı ehtiyatlara aiddirlər?

- ☐ Atom enerjisi, kosmosdan istifadəyə
- ☐ kömür, neft, filiz, ehtiyatlarına
- ☐ elektrik, külək, günəş enerjisi ehtiyatına
- ☐ qabarma - çəkilmə, temperatur, buxarlanmaya
- ☒ elementar və kompleks ehtiyatlara

20 Respublikanın təbii sərvətləri nə kimi proseslərdə mühüm rol oynayır?

- ☐ lazım olan funksiyaları düzgün yerinə yetirməsi ilə
- ☐ geotermal, rekreasiya sərvətlərdən istifadəsi
- ☐ tərkibi, istifadəsi və s əlamətləri ilə
- ☐ Karbohidrogen mənşəli xüsusiyyəti ilə
- ☒ əhalinin təsərrüfat fəaliyyəti, məhsuldar qüvvələrin inkişafı, düzgün yerləşdirilməsində və s.

21 Hər hansı təbii sərvətin qiymətləndirməsini nəylə əlaqələndirirlər?

- ☒ onlara çəkilən xərclərlə
- ☐ tükənməyən növlərlə
- ☐ kapital təsnifatı ilə
- ☐ potensial sərvətlərlə
- ☐ istifadəsi imkanı ilə

22 Təbii sərvətləri cəmiyyət necə qiymətləndirir?

- ☐ tükənən növləri kimi
- ☒ cəmiyyətin inkişafının elementi kimi
- ☐ aktiv kapital kimi
- ☐ ehtiyatların başlıca xüsusiyyətlərini müəyyən etmək üçün
- ☐ ehtiyatlı hələ tam dəqiqləşdirilməmiş sərvətlər kimi

23 Təkrar istehsala cəlb olunmuş təbii sərvətləri hansı əlamət birləşdirir?

- ☐ ekoloji təmizliyə nail olmaq
- ☒ insan tələbatını ödəmək imkanı
- ☐ zərərli təsirlərini aradan qaldırmaq
- ☐ ekosistemin vəziyyətinə və təmizliyinə nəzarət etmək
- ☐ kəskin çirklənmənin qarşısını almaq

24 Potensial ehtiyatlar hansı sərvətlərə aid edilir?

- ☐ ilkin olaraq tək-tək nümunələr məlum olan və sənaye ehtiyatı az olan ehtiyatlar.
- ☐ yayım şəraitinin ümumi əlamətlərini təmin edən kəşfiyyat və öyrənilmə dərəcəsinə malik ehtiyatlar
- ☒ istifadə olunmayan, ehtiyatı tam dəqiqləşməyən sərvətlər
- ☐ təbiətdə istifadə edilən və istifadəsi mümkün olan resurslar
- ☐ dəqiq kəşfiyyat aparılmış, sərhədləri tam dəqiqləşdirilmiş ehtiyatlar

25 İnkişaf etmiş ölkələrdə təbii ehtiyatları necə adlandırırlar?

- ☐ əmək resursları
- ☐ əmək vərdisləri
- ☐ intensiv istehsal
- ☐ təsərrüfat strukturları
- ☒ təbii aktiv kapital

26 Dünyada neçə növ faydalı qazıntı və qiymətli daşlar mövcuddur?

- ☐ 150 növ faydalı qazıntı, 100 növ qiymətli daşlar
- ☐ 100 növ qazıntı, 50 növ qiymətli daşlar
- ☒ 250 növ faydalı qazıntı, 200 növ qiymətli daşlar
- ☐ 200 növ faydalı qazıntı, 150 növ qiymətli daşlar
- ☐ 300 növ faydalı qazıntı, 250 növ qiymətli daşlar

27 Təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə etmək üçün hansı imkanlar nəzərə alınmalıdır?

- ☐ Ehtiyatın cəmiyyət – keyfiyyət göstəricilərinə diqqət yetirmək
- ☐ onların ehtiyat və bərpasına düzgün riayət etmək
- ☒ onları təsərrüfat baxımından qiymətləndirmək onların istehsala cəlb edilməsinin məqsədəuyğun olub – olmadığını əsaslandırmaq
- ☐ Tərkibinə, istifadəsinə, praktiki növlərinə baxmaq
- ☐ İnsanların həyat və fəaliyyəti üçün ehtiyatların əlverişli halda saxlanması

28 Təbii ehtiyatlarda iqtisadi qiymətləndirmənin əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

- ☐ əhalinin tələbatlarını ödəyir
- ☐ təsərrüfat dövriyyəsinə cəlb edir
- ☒ ayrı-ayrı təbii ehtiyatlardan istifadənin faydalılığını müəyyən etməyə imkan verir
- ☐ insan əməyinin nəticələrini göstərir
- ☐ insanın iştirakı olmadan formalaşaraq təbii mühiti təşkil edir.

29 Təbii ehtiyatların iqtisadi qiymətləndirilməsinə hansı göstəricilər daxildir?

- ☐ təbii ehtiyatların çoxməqsədli istifadə xarakteri

- ☐ təbii resursların xüsusiyyətlərinin müxtəlifliyi
- ☒ kapital qoyuluşunun xüsusi çəkisi, əmək məhsuldarlığı, səmərəliliyinin səviyyəsi
- ☐ hasilatın, emalın, daşınmanın dəyəri
- ☐ oragen qurşaqlar, kimyəvi xammallar

30 Respublika ərazisi cavan Alp qırışıqlığına aid proseslər göz qarşısında baş verir?

- ☒ dağ əmələgəlmə
- ☐ meşə yanğınları
- ☐ çay qurumaları
- ☐ zəlzələlər
- ☐ palçıq vulkanları

31 Milli Məclisin qərarı ilə necə sayılı palçıq vulkanı Tarixi abidə elan edilib?

- ☒ 23
- ☐ 15
- ☐ 7
- ☐ 10
- ☐ 20

32 Ölkədə mövcud olan palçıq vulkanlarının 67 – si hansı ərazidə yerləşir?

- ☒ Şamaxı – Qobustan rayon
- ☐ Bakı arxipelaqında
- ☐ Xəzər sahili ərazidə
- ☐ Kür boyu ərazidə
- ☐ Kür – Qabırıda

33 Böyük Qafqazın cənub-şərq yamacı, kiçik Qafqazın Gəncə ətrafı, Zəngəzur dağları neçə ballıq zəlzələ zonasına daxildir?

- ☐ 5-6 ballıq
- ☐ 3-4 ballıq
- ☐ 1-2 ballıq
- ☒ 8-9 ballıq
- ☐ 7-8 ballıq

34 ərazimizin neçə faizi 100 m-dən yüksəkdə yerləşir?

- ☐ 15%-i
- ☐ 33%-i
- ☐ 42%-i
- ☒ 27%-i
- ☐ 9%-i

35 Kür-Araz ovalığı, Qobustan, Qusar maili çökəkliyi, Talış dağları neçə ballıq zəlzələ ərazisində yerləşir?

- ☐ 3-4 ballıq
- ☐ 8-9 ballıq
- ☒ 7-8 ballıq
- ☐ 5-6 ballıq
- ☐ 1-2- ballıq

36 Geomorfologiya elmi hansı təbiət ünsürünü öyrənir?

- ☐ atmosferi
- ☒ relyefi
- ☐ küləkləri

- ☐ yerin daxilini
- ☐ su ehtiyatlarını

37 Naxçıvan MR-da, Kür-Araz ovalığında və Araz çayı dərəsində mütləq minimum temperatur nə qədərdir?

- ☒ – 24°C; - 33°C
- ☐ – 19°C; - 27°C
- ☐ – 15°C; - 24°C
- ☐ – 17°C; - 25°C
- ☐ -18°C; - 26°C

38 Kür-Araz ovalığında orta illik temperatur nə qədərdir?

- ☐ +18°C
- ☐ + 13,7° C
- ☐ +16,2°C
- ☒ + 14,5°C
- ☐ + 12,1°C

39 Mümkün buxarlanmanın illik miqdarı nə qədərdir?

- ☒ 800-1400 mm
- ☐ 200-600 mm
- ☐ 300-700 mm
- ☐ 400-800 mm
- ☐ 600-1200 mm

40 Xəzri və gilavar küləklərinin nə kimi əhəmiyyəti var?

- ☐ atmosferin ümumi sirkulyasiyasına təsir edir
- ☐ iqlim dəyişikliklərinə və tektonik hadisələrə səbəb olur
- ☐ torpaq əmələ gəlməsində böyük rol oynayır
- ☐ həyat şəraitini pisləşdirir, ekoloji gərginliyə gətirib çıxarır
- ☒ Bakı və Sumqayıt şəhərlərinin çirkləndirilməsində mühüm rol oynayır

41 Xəzərsahili ovalıq okean səviyyəsindən neçə metr aşağıdadır?

- ☐ 12 metr
- ☐ 5 metr
- ☒ 28 metr
- ☐ 25 metr
- ☐ 19 metr

42 Vulkan mənşəli süxurlara hansı ərazilərdə rast gəlinir?

- ☐ Kiçik Qafqazın şimal-qərb hissəsində
- ☐ Zəngəzur silsiləsinin Qapıcıq zirvəsi ətrafında
- ☐ Dərələyəz zirvəsində
- ☒ Naxçıvanın dağlıq hissəsində, Talış dağlarında
- ☐ Kür-Araz ovalığında

43 Vulkan külləri və lavaları harada daha çox yayılmışdır?

- ☒ Qarabağ vulkanik yaylasında
- ☐ Böyük Qafqazın cənub yamacında
- ☐ Kiçik Qafqazın yüksək dağlıq zonalarında
- ☐ Ceyrangöl-Acınohur alçaq dağlığında
- ☐ Samur-Dəvəçi ovalığında

44 Sürüşmələr hansı ərazilərdə daha çox yayılmışdır?

- ☐ Qusar maili düzənliyində
- ☐ Kür-Araz ovalığında
- ☒ Böyük Qafqazın gilli süxurların yayıldığı ərazilərdə
- ☐ Azərbaycanın Kiçik Qafqaz hissəsində
- ☐ Cənub-Şərqi Şirvanda

45 Respublika ərazisindəki hündürlük fərqi nə qədərdir?

- ☐ 500 metr
- ☐ 1200 metrdən çox
- ☐ 2400 metr
- ☐ 3600 m-dən çox
- ☒ 4500 m-ə yaxın

46 Respublika ərazisinin orta yüksəkliyi nə qədərdir?

- ☐ 230 metr
- ☐ 400 metr
- ☐ 552 metr
- ☒ 657 metr
- ☐ 321 metr

47 Süni relyef formaları dedikdə nə başa düşülür?

- ☒ kanallar, kollektorlar, su anbarları, yollar
- ☐ dağ sisteminin ətikləri
- ☐ turizm və uşaq sağlamlıq kompleksləri
- ☐ külək enerjisi
- ☐ tektonik zonalar

48 Orta və yüksək dağlığın soyuq iqlim tipii nə üçün əlverişlidir, yaxud nəyin yaranmasına imkan yaradır?

- ☒ yay otlaqları və biçənəklər üçün
- ☐ bağçılıq, üzümçülük, taxılçılıq üçün
- ☐ ildə 2 dəfə məhsul götürməyə
- ☐ turizm, sağlamlıq kompleksləri üçün
- ☐ dağ və yeraltı suların miqdarının artmasına

49 Sürüşməyə nə kimi hadisələr səbəb olur?

- ☐ mürəkkəb quruluşlu uri qalxma zonaları
- ☐ akkumulyasiya prosesləri üstünlük təşkil edən torpaqlar
- ☐ geoloji strukturlar və çökmə süxurlarının qalınlığı
- ☐ endogen qüvvələrin üstünlüyə malik olduğu hadisələr
- ☒ güclü yağışlar, qar əriməsi, seysmik hadisələr

50 Yüksək dağlıq ərazilərdə yağıntının miqdarı neçə mm-ə qədər artır?

- ☒ 600 mm – 1600 mm-ə qədər
- ☐ 200 mm-dən 720 mm-ə qədər
- ☐ 300 mm – 860 mm-ə qədər
- ☐ 400 mm – 960 mm-ə qədər
- ☐ 500 mm – 1400 mm-ə qədər

51 Azərbaycan ərazisində ən az yağıntı hara düşür?

- ☐ Mərkəzi Aran düzənliyində

- ☒ Abşeron yarımadasına
- ☐ Kiçik Qafqaz dağlarının alçaq dağlıq ərazilərinə
- ☐ Kür-Araz ovalığına
- ☐ Xəzər sahillərinə

52 Abşeron yarımadası və dəniz sahili zonada Xəzri küləyinin ən yüksək sürəti nə qədərdir?

- ☒ 35-40 m/san
- ☐ 45- 50 m/san
- ☐ 5- 10 m/san
- ☐ 15- 20 m/san
- ☐ 25-30 m/san

53 Azərbaycan ərazisinə daxil olan hava kütlələrinin və atmosfer dövranının hansı tiplərini tanıyırsınız?

- ☐ bruzlər
- ☐ passatlar
- ☐ antisiklonlar
- ☒ Cənub siklonları, tropik hava kütlələri
- ☐ mussonlar

54 Azərbaycanda günəşli saatların illik miqdarını göstərin

- ☐ 1700- 2500 saat
- ☒ 1800-2900 saat
- ☐ 1000-1500 saat
- ☐ 600-1200 saat
- ☐ 500-1000 saat

55 Hansı ərazilərdə qeyri-filiz faydalı qazıntıları yayılmışdır?

- ☐ tektonik proseslərin daha güclü təzahür etdiyi sahələrdə
- ☒ çökmə süxurların yayıldığı düzənlik ərazilərdə
- ☐ Kür-Araz ovalığında
- ☐ dağətəyi düzənliklərdə
- ☐ çox rütubət qəbul edən alçaq dağlıq zonalarda

56 Palçıq vulkanları ölkəmizdə hansı ərazilər üçün səciyyəvidir?

- ☐ Zəngəzur silsiləsi, Kür-Araz ovalığında
- ☐ Acınohur çökəkliyi, Kiçik Qafqaz dağlarının şərq maili düzənliklərində
- ☐ Talış dağlarında, Mərkəzi Aranda
- ☐ Böyük Qafqazın Şimal-Şərq yamaclarında, Naxçıvanda
- ☒ Qobustan, Cənub-Şərq Şirvan, Abşeron sahilləri

57 Respublikamızın hansı ərazilərində sürüşmə hadisələri tez-tez baş verir?

- ☐ Qarabağ vulkan yaylasında
- ☐ Abşeron-Qobustan zonasında
- ☒ Baş Qafqaz, Yan silsilənin meyilli yamaclarında
- ☐ Alazan-Əyriçay vadisində
- ☐ Böyük Qafqazın şimal-şərq yamaclarında

58 Ölkənin hansı təbii xüsusiyyəti ərazidə həm filiz, həm də qeyri – filiz faydalı qazıntıların yaranmasına səbəb olmuşdur?

- ☐ ərazisi Alp qırışıqlığına aid olduğu üçün
- ☐ endogen və ekzogen qüvvələrin qarşılıqlı təsirindən
- ☐ iqlimi ilə əlaqədar

- ☐ relyefi əlaqədar
- ☒ geoloji quruluşunun mürəkkəbliyi ilə əlaqədar

59 Sürüşmələr hansı ərazilərə böyük zərərlər gətirir?

- ☒ yaşayış məntəqələrinə dəmiryolu və avtomobil yollarına
- ☐ meşələrə
- ☐ su anbarlarına
- ☐ dağlara
- ☐ kənd təsərrüfatı sahələrinə

60 Respublikanın gilli şistlər və gillərin yayıldığı sahələrdə hansı relyef formaları yaranmışdır?

- ☐ dağ yaylaları
- ☐ ovalıqlar
- ☒ hamar relyef formaları
- ☐ pilləli yamaclar
- ☐ yaylalar

61 Respublikanın hansı əraziləri IV dövrün çökmələri ilə örtülmüşdür?

- ☐ Tovuz (Zəyəm)
- ☒ Kür – Araz ovalığı
- ☐ Lənkəran ovalığı
- ☐ Qusar maili düzənliyi
- ☐ Naxçıvan MR (Sədərk qalxması)

62 Ölkənin qərbində yerləşən Kiçik Qafqaz hansı xüsusiyyətləri ilə fərqlənir?

- ☐ orografik relyef formaların çoxluğu ilə
- ☒ az parçalanması və hündürlüyünün alçaqlığı ilə
- ☐ troq dərələri ilə
- ☐ dağ meşələri ilə
- ☐ buzlaqları ilə

63 +14,50C temperaturun respublikanın hansı ərazisinə xoşdur?

- ☐ Abşeron Yarımadasına
- ☒ Kür – Araz ovalığına
- ☐ Araz çay dərəsinə
- ☐ Naxçıvan MR – na
- ☐ Mərkəzi Aran düzənliyinə

64 250-300- ə yaxın palçıq vulkanları dünya üzrə hansı ölkədə yerləşir?

- ☐ İrlandiya
- ☐ Yaponiya
- ☐ ABŞ
- ☐ RF
- ☒ Azərbaycan

65 Qarabağ vulkanik yaylarında hansı dövr yaşlı vulkanın məhsulları geniş yayılmışdır?

- ☐ V dövr
- ☐ III dövr
- ☐ II dövr
- ☐ I dövr
- ☒ IV dövr

66 Baş Qafqaz, Zah silsiləsinin meyilli yağmalarında hansı təbiət hadisələri tez- tez baş verir?

- ☐ suayırıcı silsilənin yaranmasına
- ☐ güclü küləklər
- ☐ tektonik proseslər
- ☐ süxurların çökməsi
- ☒ sürüşmə hadisələri

67 Güclü yağışlar, qar əriməsi, seysitik hadisələr hansı təbiət hadisəsinə zəmin yaradır?

- ☐ sel hadisələrinə
- ☒ sürüşməyə
- ☐ sunamiyə
- ☐ zəlzələyə
- ☐ yağanların əmələ gəlməsinə

68 8-9 ballıq zəlzələr hansı zəlzələ zonasına aiddir?

- ☐ Talış dağları, Qobustan
- ☐ Kür dağarası çökəkliyi
- ☐ Qusar maili düzənliyi
- ☐ Kür – Araz ovalığı
- ☒ Böyük Qafqazın cənub – şərq, Kiçik Qafqazın Gəncə ətrafı, Zəngəzur dağları

69 Tinov – Rosso zirvəsi hansı dağlardan başlayır?

- ☐ Kiçik Qafqazdan
- ☐ Murovdağdan
- ☐ Şahdağdan
- ☐ Tufandağdan
- ☒ Böyük Qafqaz

70 ərazinin 27% -i hansı yüksəklikdə yerləşir?

- ☐ 1500 metr
- ☐ 800 metr
- ☐ 500 metr
- ☐ 300 metr
- ☒ 1000 metr

71 ərazinin 60% - ni hansı təbii ünsürlər tutur?

- ☐ yaylalar
- ☐ ohogen qurşaqlar
- ☐ tektonik zonalar
- ☐ düzənliklər
- ☒ dağlar

72 Yüksək dağ silsilələrində orta illik temperaturu göstərin

- ☐ -1 – 2°C
- ☐ 0 – 1°C
- ☐ 1- 2°C
- ☐ 3- 4°C
- ☒ 0°C-dən aşağı

73 Respublika ərazisinin orta yüksəkliyi nə qədərdir?

- ☐ 360 metr

- ☒ 657 metr
- ☐ 583 metr
- ☐ 419 metr
- ☐ 214 metr

74 Yanar sistlər hansı ərazilərdə yerləşir?

- ☐ Paraqaçay (Naxçıvan)
- ☐ Mehmana (Ağdərə)
- ☐ Gümüşlü (Naxçıvan)
- ☒ Qobustanda, İsmayılıda
- ☐ Filizçay (Balakən)

75 Respublikada ən iri palçıq vulkanı hansıdır?

- ☐ Otmanbozdağ
- ☐ Axtarma-Paşalı
- ☐ Bozdağ vulkanı
- ☒ Toraqay vulkanı
- ☐ Qalmaz, Keyrəki

76 Respublika ərazisində relyef formalarından hansılar üstünlük təşkil edir?

- ☐ tirələr
- ☐ dağarası çökəkliklər
- ☒ yaylalar, ovalıqlar
- ☐ buzlaqlar
- ☐ suayırıcları

77 Az meyilli dağ yamacları, geniş düzənliklər nəyin inkişafına şərait yaradır?

- ☒ əkinçiliyin, nəqliyyatın, şəhərsalmanın inkişafına
- ☐ bitkiçiliyin inkişafına
- ☐ yanar şist yataqlarının tapılmasına
- ☐ suayırıcı silsilənin yaranmasına
- ☐ yarımşəhra landşaftının yaranmasına

78 Respublikada coğrafi mövqeyindən asılı olaraq neçə iqlim tipii ayrılır?

- ☐ 11 iqlim tipii
- ☒ 9 iqlim tipii
- ☐ 8 iqlim tipii
- ☐ 7 iqlim tipii
- ☐ 10 iqlim tipii

79 Respublikanın iqliminin mürəkkəb olması nə ilə əlaqədardır?

- ☐ intruziv süxurların və allüvial çöküntülərin ərazi üzrə yayılması ilə
- ☐ ərazimizdə qədim süxurların və çıxıntıların (şistlərin) yaşının 400-450 milyon ilə yaxın olması ilə
- ☐ sulkan süxurlarının geniş əraziləri əhatə etməsi ilə
- ☐ dağətəyi düzənliklərin və dağarası çökəkliklərin çox olması ilə
- ☒ respublikanın orta enlikdə yerləşməsi, günəş radiasiyasının miqdarı ilə

80 ərazimizin neçə faizini dağlar tutur?

- ☐ 10%-ni
- ☐ 40%-ni
- ☒ 60%-ni
- ☐ 50%-ni

☐ 30%-ni

81 Dünyada olan palçıq vulkanlarının nə qədəri Azərbaycandadır?

- ☐ 10-u
- ☒ 250-dən çoxu
- ☐ 300-ü
- ☐ 100-dən çoxu
- ☐ 50-si

82 Respublikanın geomorfoloq alimlərindən kimləri tanıyırsınız?

- ☐ M.Əyyubov, H.Fətullayev, N.Məmmədova
- ☒ B.Budaqov, M.Musabəyov, N.Şirinov
- ☐ Ə.Həsənov, E.Qurbanov, G.Əliyeva
- ☐ H.Əliyev, M.Babayeva, F.İmanov
- ☐ E.Əlizadə, R.Daşdıyev, N.Nəbiyev

83 Relyefin əmələ gəlməsi məsələləri ilə hansı elm məşğul olur?

- ☐ fiziologiya elmi
- ☐ sosiologiya elmi
- ☐ landşaftşünaslıq elmi
- ☒ geomorfologiya elmi
- ☐ yerşünaslıq elmi

84 Relyef nədir?

- ☐ geosinklinal qurşaqlardır
- ☐ kristallik süxurların üzə çıxması ilə əlaqədar əyilmə zonalarıdır
- ☐ okean silsilələridir
- ☐ bütün denudasiya prosesləridir
- ☒ yer kürəsindəki bütün səth formalarıdır

85 Yüksək və orta dağlığın soyuq iqlim tipi nəyin yaranmasına imkan verir?

- ☐ turizm sağlamlıq kompleksləri üçün
- ☐ yeraltı suların miqdarının artmasına
- ☒ yay otlaqları və bıcəklər üçün
- ☐ bağçılıq, Üzümçülük, taxılçılıq üçün
- ☐ ildə 2 dəfə məhsul götürməyə

86 Abşeron yarımadasına il ərzində nə qədər yağıntı düşür?

- ☐ 200-400 metr
- ☒ 200 metr
- ☐ 800-1200 metr
- ☐ 1600 – 1800 metr
- ☐ 600 - 1600 metr

87 Abşeron yarımadasında 35-45 m/saniyə əsən külək necə adlanır?

- ☐ mülayim dəniz
- ☐ cənub siklonu
- ☒ xəzri
- ☐ kontinental Arktik
- ☐ gilavar

88 İqlimin kənd təsərrüfatı üçün əlverişli xüsusiyyətlərindən 1- i (əsas) hansıdır?

- ☐ quru və subtropik iqlimə malik olması
- ☒ t – un orta sutkalıq göstərici cəminin + 100 C – dən yüksək olması
- ☐ yağıntıların bol olması
- ☐ rütubət
- ☐ buxarlanma

89 Naxçıvan MR – nı Şimaldan və Şimal – Şərqdən hansı dağlar (silsilələr) həşiyələyir?

- ☐ Şahdağ, Murovdağ
- ☐ Talış dağ sistemi
- ☐ Peştəsər, Buzova silsilələri
- ☒ Dərələyəz, Zəngəzur dağ silsilələri
- ☐ Şərqi Göycə, Qarabağ silsilələri

90 Respublikada havanın ən aşağı temperaturu yüksək dağlıqda nə qədər müşahidə edilmişdir?

- ☐ – 20 – 25°C
- ☐ – 10 – 15°C
- ☐ – 45 – 50°C
- ☒ – 40- 45°C
- ☐ – 30 – 35°C

91 Respublikamızın ən çox hansı zonalarında küləkdə işləyən elektrik stansiyaları yaratmaq mümkündür?

- ☐ Kür-Araz ovalığında
- ☒ Abşeron yarımadası, Qobustanda
- ☐ Kürətrafi ərazilərdə
- ☐ Cənub-Şərqi Şirvan ovalığında
- ☐ Naxçıvan MR-da Azərbaycan düzənliyində

92 Tropik hava kütlələri dedikdə, nə başa düşülür?

- ☒ respublikanın ərazisinə cənubdan daxil olan küləklər
- ☐ Avropa üzərindən keçəcək Şimali Qafqaz və Qara dənizdən daxil olan hava kütlələri
- ☐ Qərbi Sibir, Rusiyanın Avropa hissəsində yaranıb Azərbaycan ərazisinə soyuq hava temperaturu gətirən kütlələr
- ☐ Aralıq dənizi, İranın və Kiçik Asiya üzərində yaranan, Azərbaycana Şimali Qafqazdan daxil olur
- ☐ Xəzər dənizi ilə Azərbaycan ərazisi arasındakı təzyiq fərqlərindən yaranan hava kütlələri

93 Böyük və Kiçik Qafqazda günəşli saatların miqdarı nə qədərdir?

- ☒ 2100 – 2400 saat il
- ☐ 2200 – 2600 saat il
- ☐ 1700 – 1900 saat il
- ☐ 1400-1600 saat il
- ☐ 2000 – 2200 saat il

94 Günəşli saatların ən yüksək miqdarı hansı ərazidə müşahidə edilir? (2900 saat/ il)

- ☐ Böyük Qafqaz dağlarının yüksək zirvələrində
- ☒ Naxçıvanın Arazboyu düzənliklərinin cənubunda
- ☐ Alazan-Əyriçay çökəkliyində
- ☐ Qusar maili düzənliyində
- ☐ Şollar düzənliyində

95 ən qədim süxurlar nədən ibarətdir?

- ☐ vulkan külləri, lavalardan
- ☐ çay daşları, çınqıllardan
- ☒ qum daşlarından, gildən, əhəng daşlarından

- ☐ qum tirələrindən
- ☐ balıqqulaqlı çöküntülərdən

96 Respublikada buxarlanma qabiliyyətinin illik miqdarı nə qədərdir?

- ☒ 800-1400 mm arasında
- ☐ 500-800 mm arasında
- ☐ 600-900 mm arasında
- ☐ 700-1000 mm arasında
- ☐ 750-1200 mm arasında

97 IV dövr yaşlı vulkanizm məhsulları respublikanın hansı ərazilərində geniş yayılmışdır?

- ☐ Böyük Qafqazın yüksək dağlıq hissələrində
- ☐ Səderək qalxmasında
- ☐ Samur-Dəvəçi ovalığında
- ☐ Siyəzən zonasında
- ☒ Qarabağ vulkan yaylasında

98 Azərbaycanda ən qədim süxurlar hansı ərazilərdə üzə çıxır?

- ☐ Abşeron sahillərində
- ☒ Naxçıvanda (Dərələyəz), Tovuzda
- ☐ Acınohur alçaqdağlığında
- ☐ Cənub-Şərqi Şirvanda
- ☐ maqmatik süxurların yayıldığı dağlıq ərazilərdə

99 Sürüşmə hadisəsi neçə baş verir?

- ☐ kontinental hava kütlələrinin temperaturu aşağı salması ilə əlaqədar
- ☒ sukeçirən qumlu laylarda qırt sularının sürüşərkən təbəqə yaratması nəticəsində
- ☐ coğrafi təbəqənin eynicinsli sahələrində
- ☐ rütubətli havada tədricən çürüyən nazik torflu torpaqlarda
- ☐ qidalanma xüsusiyyətləri və sululuq dərəcəsinə görə

100 Kaynazoy erasında Böyük və Kiçik Qafqaz dağları güclü qalxmaya məruz qaldığından onlar arasında hansı səth forması yaranmışdır?

- ☐ Göycə gölü
- ☐ Kür-Araz ovalığı
- ☐ Qusar maili düzənliyi
- ☒ Kür dağarası çökəkliyi
- ☐ Zəngəzur dağları

101 Kiçik Qafqazın əsas oraqrafik vahidləri hansılardır?

- ☐ Arazboyu düzənliyi, Göycə gölü
- ☐ Gəncə-Qazax, Qarabağ və Mil düzənlikləri
- ☐ Pestəsər, Burovar silsilələri, Lənkəran ovalığı
- ☐ Dərələyəz, Zəngəzur silsilələri
- ☒ Şahdağ, Murovdağ, Qarabağ silsilələri və s.

102 Böyük Qafqaz sıra dağları Azərbaycan ərazisində hansı zirvədən başlayır?

- ☐ Tufandağdan
- ☐ Bazaryurd zirvəsindən
- ☐ Bazardüzü zirvəsindən
- ☐ Şahdağdan
- ☒ Tinov-Rosso zirvəsindən

103 Maqmatik süxurlar respublikanın hansı ərazilərində geniş yayılmışdır?

- ☒ Kiçik Qafqaz, Naxçıvan MR – nın Ordubad rayon-da
- ☐ Tovuzun Əsrikçay və Zəyəmçay hövzələrində
- ☐ Samur – Şabran ovalığının
- ☐ Talış dağ iqlim ərazisində
- ☐ Böyük Qafqazın ölkə ərazisi hissəsində

104 Salıdağ silsiləsi Azərbaycan – Ermənistan sərhədi boyu uzanmaqla hündürlüyü 3367 m olan hansı zirvə yaxınlığında haçalanır?

- ☒ Hinaldağ zirvəsi
- ☐ Kömürgöy zirvəsi
- ☐ Qamış zirvəsi
- ☐ Bazardüzü zirvəsi
- ☐ Böyük Kirs zirvəsi

105 Respublikada dəniz şəraitində əmələ gəlmiş çökmə süxurlardan hansılarını tanıyırsınız?

- ☒ əhəngdaşı, gil, qumdaşları
- ☐ prirofillit, kaolimit
- ☐ dəniz, mis, kobalt
- ☐ gilli və yanar şistlər
- ☐ vulkan və lavalər

106 Respublikada əhalinin orta sıxlığı hər kvadrat kilometrə neçə nəfərdir?

- ☐ 80 nəfər
- ☐ 77 nəfər
- ☐ 120 nəfər
- ☐ 100 nəfər
- ☒ 95 nəfər

107 ən çox aqlomerasiya hansı ölkədədir?

- ☐ ABŞ- da
- ☐ RF-da
- ☐ Yaponiyada
- ☒ Çində
- ☐ Böyük Britaniyada

108 Dünyada neçə aqlomerasiyalar var?

- ☐ 80-ə yaxın
- ☐ 400 yaxın
- ☒ 330-a yaxın
- ☐ 220
- ☐ 150-dən çox

109 Dünya ölkələri içərisində hansı ölkələr ən yüksək urbanizasiyaya məruz qalmışdır?

- ☐ Mərkəzi Asiya ölkələri
- ☐ Yaponiya, Çin
- ☒ Sinqapur, Belçika
- ☐ ABŞ, Kanada
- ☐ Braziliya, Meksika

110 Hazırda dünya əhalisi ildə neçə nəfər artır? (%-lə göstərmək olar)

- ☐ 50 mly (1,10%)
- ☐ 40 mly (1,8%)
- ☐ 70 milyon (1,27%)
- ☒ 80 mly (1,33%)
- ☐ 65 mly (1,15%)

111 İri şəhərlərdə ekoloji vəziyyətin gərgin olması nə ilə əlaqədardır?

- ☒ antropogen təsirin yüksək olması ilə əlaqədar
- ☐ nəqliyyatın çoxalması ilə bağlı
- ☐ kənd təsərrüfatı ilə əlaqədar
- ☐ ekoloji təhlükəsizliyin gözlənilməsi ilə əlaqədar
- ☐ ərazi problemləri və təbii artımın aşağı olması ilə bağlı

112 Bir neçə əsr bundan əvvəl, ilk şəhərlər harada salınmışdır?

- ☐ Baltik dənizi sahilində
- ☒ Dəclə – Fərat, Nil çayları ətrafında
- ☐ Cənubi Afrikada
- ☐ Çində
- ☐ Volqa-Ural çayları ətrafında

113 Azərbaycanda əhalinin ən yüksək artımı necənci illərdə olmuşdur?

- ☒ 1960-cı illərdə
- ☐ 1950-ci illərdə
- ☐ 1990-cı illərdə
- ☐ 1980-i illərdə
- ☐ 1970-ci illərdə

114 Hansı ölkədə ən çox meqalopolislərə rast gəlinir?

- ☐ Braziliya
- ☐ Böyük Britaniya
- ☐ Yaponiya
- ☐ AFR
- ☒ ABŞ

115 Urbanizasiya əraziləri qurunun və əhalinin neçə %-ni özündə birləşdirir?

- ☐ 0,5% (quru); 15% (əhali)
- ☐ 1,5% (quru); 25% (əhali)
- ☒ 1% (quru); 47% (əhali)
- ☐ 3% (quru); 50% (əhali)
- ☐ 2% (quru); 3% (əhali)

116 ən radikal demoqrafik siyasət hansı ölkələrə aiddir?

- ☒ Yaponiya, Çin
- ☐ RF-sı, Pribaltika dövlətləri
- ☐ ABŞ, Böyük Britaniya
- ☐ AFR, Fransa
- ☐ İtaliya, İspaniya

117 Neçənci illərdə dünya əhalisinin illik artımı ən yüksək həddə çatmışdır?

- ☐ 1960-65-ci illərdə
- ☒ 1985- 90-cı illərdə
- ☐ 1980-84-cü illərdə

- ☐ 1992-1997-ci illərdə
- ☐ 1970-75-ci illərdə

118 Faydalı qazıntılar nəyə deyilir?

- ☐ yüksək dağların daha çox rütubətlənən yamaclarına
- ☐ maqmatik, metamorfik, həm də çöküntü mənşəli süxurlara
- ☐ mülayim soyuq iqlim şəraitində yaranan meşə landşaftına
- ☐ yüksək təzyiqli sahələrə doğru üfüqi istiqamətdə havanın yerdəyişməsinə
- ☒ cəmiyyətin müxtəlif tələblərini təmin etməyə lazım olan mineral süxurlara

119 Respublikanın duz yataqları harada yerləşir?

- ☐ Aşağı Kür, Şirvan, Hacıqabul
- ☐ Gəncə – Qazax, Alunitdağ
- ☐ Qazax, Daş Salahlı
- ☐ Şəki-Zakatala, Katexçay
- ☒ Nehrəm – Naxçıvan

120 Azərbaycanda nə qədər (sayı) orta və kiçik ölçülü barit yataqları aşkar edilmişdir?

- ☐ 5-ə yaxın
- ☐ 15-ə yaxın
- ☒ 20-yə yaxın
- ☐ 10-a yaxın
- ☐ 8-ə yaxın

121 Respublikanın hansı əraziləri neft ilə əlaqədar geniş imkanlara malikdir?

- ☒ respublikanın qərb rayonları
- ☐ respublikanın şərq rayonları
- ☐ respublikanın bütün əraziləri
- ☐ respublikanın şimal rayonları
- ☐ respublikanın cənub rayonları

122 Zəngin neft və qaz yataqları hansı ərazilərdə kəşf edilmişdir?

- ☐ Qəbələ, Qax rayonlarında
- ☐ Böyük Qafqazın cənub yamacında
- ☐ Acınohur – Ceyrangöl ovalığında
- ☐ Şərur – Ordubad düzündə
- ☒ Abşeron, Bakı arxipelaqında

123 Abşeron yarımadasındakı neft yataqları artıq neçə illərdən artıqdır ki, istismar olunur?

- ☐ 50 ildən artıq
- ☐ 120 ildən artıq
- ☐ 70 ildən artıq
- ☐ 80 ildən artıq
- ☒ 150 ildən artıq

124 Respublika ərazisinin neçə %-i neft və qaz cəhətdən perspektivlidir?

- ☒ 70%-i
- ☐ 20%-i
- ☐ 80%-i
- ☐ 50%-i
- ☐ 60%-i

125 Respublikanın qızıl yataqlarında tədqiqat işlərinin neçə illik tarixi var?

- ☐ 80 illik
- ☐ 20 illik
- ☒ 70 illik
- ☐ 60 illik
- ☐ 50 illik

126 Dünyanın əsas qızıl yatağı hansı ölkənin payına düşür?

- ☐ Cənubi Amerika
- ☒ ÇAR
- ☐ Əlcəzair
- ☐ Yaponiya
- ☐ Yunanıstan

127 Azərbaycanda volfram filizləri hansı ərazilərdə müəyyənləşdirilmişdir?

- ☐ Zəd yatağı (Kəlbəcər)
- ☐ Ağdərədə
- ☐ Kəlbəcər çayı yaxınlığında
- ☐ Veynəli (Tovuz)
- ☒ Ordubad

128 Alunit yataqlarına görə Azərbaycan dünyada neçənci yeri tutur?

- ☐ 4-cü
- ☒ 2-ci
- ☐ 3-cü
- ☐ 5-ci
- ☐ 1-ci

129 Gümüşlü yatağında (Naxçıvan MR) əsas olaraq hansı yataqlar yerləşir?

- ☐ gümüş
- ☐ yanar şistlər
- ☒ qurğuşun
- ☐ bənt
- ☐ əhəngdaşı

130 Davamlılığı, yaxşı döyülməsi, istiliyi normal keçirməsi və s xüsusiyyətlərə malik hansı təbii ehtiyatdır (faydalı qazıntıdır?)

- ☐ polad
- ☐ asbest
- ☐ molibden
- ☐ qurğuşun
- ☒ mis

131 Elektrik lampalarının və maqnitli poladın hazırlanmasında hansı ehtiyatdan istifadə olunur?

- ☒ volfram
- ☐ xrom
- ☐ gümüş
- ☐ qızıl
- ☐ kvarts

132 Qara metallurgiya hansı ehtiyatın əsas istehlakçılarıdır?

- ☒ volfram
- ☐ civə
- ☐ dənizin
- ☐ çuqunun
- ☐ polad

133 Hansı məmulatın istehsalında kobaltın əhəmiyyəti böyükdür?

- ☐ civə
- ☐ kağız
- ☒ polad
- ☐ qarqışun istehsalında
- ☐ qızıl

134 Respublikanın əsas xrom ehtiyatları hansı yataqda yerləşir?

- ☒ Göydərə yatağı
- ☐ Seyfəli yatağı
- ☐ Mehri - Ordubad yatağı
- ☐ Filizçay yatağı
- ☐ Parağaçay yatağı

135 Şəmkir rayonundakı Seyfəli yatağında hansı faydalı qazıntı yerləşir?

- ☐ mis
- ☐ volfram
- ☐ kobalt filizi
- ☐ xrom
- ☒ alunit

136 Respublikada hansı məhsulun istehsalı üçün əsas xammal Zəylik alunit yatağıdır?

- ☒ alüminium
- ☐ gümüş
- ☐ qızıl
- ☐ kvars
- ☐ kobalt

137 Hansı yataqlara görə Azərbaycan dünyada 2 – ci yeri tutur?

- ☒ alunit
- ☐ molibden
- ☐ kvars
- ☐ mis ehtiyatına görə
- ☐ qum

138 Fosforlu filizlərdən nə kimi məqsədlərdə istifadə olunur?

- ☐ filizlərin konsentratlaşdırılmasında iştirak edir
- ☒ kənd təsərrüfatında gübrə kimi işlədilir
- ☐ fitomeliorativ tədbirlərdə istifadə olunur
- ☐ hidrotexniki qurğuların tikilməsində
- ☐ gəmiçilikdə geniş istifadə edilir

139 Baritin nə kimi əhəmiyyəti var?

- ☒ kağız və karton (yüksək növ) istehsalında işlədilir
- ☐ dəqiq cihazların hazırlanmasında işlədilir
- ☐ sintetik örtük materialları sahəsində işlənir

- ☐ dəmir-beton konstruktor istehsalında istifadə olunur
- ☐ tibb ləvazimatlarında əsasdır

140 Kobalt filizinin hansı materialın istehsalında böyük əhəmiyyəti vardır?

- ☐ civə istehsalında
- ☒ polad istehsalında
- ☐ qızıl istehsalında
- ☐ kağız istehsalında
- ☐ qurğuşun istehsalında

141 Volframdan sənayedə hansı məhsulların hazırlanmasında istifadə olunur?

- ☐ tibb ləvazimatının hazırlanmasında
- ☐ keyfiyyətli metalın hazırlanmasında
- ☐ maqnitli cihazların hazırlanmasında
- ☒ elektrik lampalarının hazırlanmasında
- ☐ məişət əşyalarının hazırlanmasında

142 Abşeron, Bakı arxipelaqında hansı zəngin yataqlar kəşf edilmişdir?

- ☒ neft və qaz
- ☐ qurğuşun
- ☐ sink
- ☐ mis
- ☐ dəniz və kobalt filizi

143 Respublikanın qərb rayonları hansı faydalı qazıntı ehtiyatı ilə zəngindir?

- ☐ bənt
- ☐ kolçedan filizləri
- ☐ tikinti materialları
- ☐ molibden
- ☒ neft

144 Şərqi Gürcüstanda, Şəmkirdə (Tərsdəllər) son illər hansı faydalı qazıntı ehtiyatı istismara verilib?

- ☐ molibden
- ☐ volfram
- ☐ kobalt
- ☐ mis
- ☒ neft

145 Respublikanın keçən dövr ərzində 5/2 – dən çox mənimsənilmiş hansı ehtiyatın tanıyırsınız?

- ☒ neft
- ☐ mis-porfir
- ☐ manqan
- ☐ təbii qaz
- ☐ manqan

146 Dənizdə kəşf edilmiş qaz yataqlarının payına ümumi qaz ehtiyatının necə faizi düşür?

- ☒ 80%
- ☐ 50%
- ☐ 90%
- ☐ 40%
- ☐ 70%

147 Zəylik alünit yatağından başqa respublika ərazisində digər hansı alünit yataqları var?

- ☐ Paragaçay yatağı (Ordubad)
- ☐ Meğri-Ordubad zonasındakı yataq
- ☐ Göydərə yatağı (Kəlbəcər)
- ☐ filizçay yatağı (Balakən)
- ☒ Seyfəli yatağı (Şəmkir)

148 Boş süxur nədir?

- ☐ dördüncü dövr süxurları
- ☐ dağarası çökəkliklər
- ☐ aşınma məhsulları
- ☒ qat və damar şəklində olan süxurlar
- ☐ qalın və çöküntülü quruluşlu qırıqlar

149 150 ildən artıq istismar olunan hansı yataqlardır (Abşeron yarımada)

- ☐ qaz
- ☐ yanar sislər
- ☐ torf
- ☐ daş kömür
- ☒ neft

150 Küləklə işləyən elektrik stansiyalarını respublikanın hansı ərazilərində qurmaq lazımdır?

- ☐ Naxçıvan MR – də Araz boyu düzənlikdə
- ☒ Abşeron yarımadası, Qobustanda
- ☐ Lənkəran ovalığında
- ☐ Kür ətrafı ərazilərdə
- ☐ Kür – Araz ovalığında

151 Respublikanın ərazisinə cənubdan daxil olan küləklər necə adlanır?

- ☐ xəzri]
- ☐ mülayim dəniz kütlələri
- ☐ arktik hava kütlələri
- ☒ tropik hava kütlələr
- ☐ gilavar

152 Respublikada – 40 – 450C kimi ən aşağı temperatur hansı ərazilərdə müşahidə edilir?

- ☐ dağətəyi düzənliklərdə
- ☒ yüksək dağlıqda
- ☐ ovalıqlarda
- ☐ hündür zirvələrdə
- ☐ yamalarda

153 Qobustanda və İsmayıllıda hansı eyni ehtiyat yerləşir?

- ☐ kükürd
- ☒ yanar şistlər
- ☐ torf
- ☐ neft
- ☐ dəniz filizi

154 Naxçıvanın Arazboyu düzənliyinin cənubunda günəşli saatların miqdarı nə qədərdir? (illik)

- ☒ 2900 saat/il

- ☐ 1800 saat/il
- ☐ 1500 saat/il
- ☐ 1000 saat/il
- ☐ 2500 saat/il

155 Qobustanda hansı ən böyük palçıq vulkanı yerləşir?

- ☐ Xəzə-Zirə
- ☐ Böyük Dağ
- ☐ Keydəki
- ☐ Bozdağ
- ☒ Torağay

156 Naxçıvan dağlıq hissəsində, Talış dağlarında hansı mənşəlin çuxurlara rast gəlinir?

- ☐ qum tirələrinə
- ☐ əhəngdaşlara
- ☐ “daş” çuxurlara
- ☐ ən qədim çuxurlara
- ☒ vulkan çuxurlarına

157 Qarabağ vulkanik yaylarında hansı növ çuxurlar yayılmışdır?

- ☐ gillər
- ☐ əhangdaşları
- ☐ çınqıl daşlar
- ☐ qum tirələri]
- ☒ vulkan külləri və lavaları

158 Qumdaşları, gil, əhəng daşları hansı çuxurlara aiddir?

- ☐ çınqıl çuxurlara
- ☐ “daş” çuxurlara
- ☒ ən qədim çuxurlara
- ☐ vulkanik çuxurlara
- ☐ balıqqulaqlı çuxurlara

159 Böyük Qafqazın gilli çuxurların yayıldığı ərazilərdə hansı təbiət hadisələri tez-tez baş verir?

- ☐ sakit küləklərin tez-tez əsməsi
- ☐ zəlzələlər
- ☐ sel hadisələri
- ☐ vulkanik hadisələr (palçıq)
- ☒ sürüşmələr

160 Yataqların kəşfi və onların zənginləşdirilməsi ilə məşğul olan sənaye sahəsi nə adlanır?

- ☐ istehsal sahələri
- ☐ material tutumlu sahələr
- ☒ mədən sənayesi
- ☐ neft mədənləri
- ☐ avadanlıq sahələri

161 Sənaye üçün əlverişli olan ən kiçik göstərici neçə adlanır?

- ☐ istehlak sahəsi
- ☐ yarım fabrikatlar
- ☐ material tutumlu sahələr
- ☐ sənaye sahələri

☒ sənaye kondisiyası

162 Yer qatlarındakı mineral xammal nə adlanır?

- ☐ təbiət kompleksləri
- ☐ nazik torlu torpaqlar
- ☐ kaynazay yaşlı çöküntü çuxurları
- ☐ palçıq vulkanları
- ☒ faydalı qazıntı ehtiyatı

163 Cəmiyyətin müxtəlif tələblərini təmin edən mineral çuxurlar neçə adlanır?

- ☒ faydalı qazıntılar
- ☐ maqmatik çöküntü mənşəlin çuxurlar
- ☐ meşə landşaftları
- ☐ rütubətli yamaclar
- ☐ hava yer dəyişməsi

164 Kvars qumu əsas hansı sənaye sahəsində işlədilir?

- ☐ dəmir-beton konstruksiyalar istehsalında
- ☐ kubik-mişar daşı istehsalında
- ☐ polimer-tikinti sənayesində
- ☒ şüşə sənayesində
- ☐ sintetik örtük materialları sahəsində

165 ərazimizdə hansı relyef formaları çoxluq təşkil edir?

- ☐ buzluqlar
- ☐ suayırıcılar
- ☐ tirələr
- ☐ dağarası çökəkliklər
- ☒ yaylalar ovalıqlar

166 Yer altında hansı ehtiyatımızın 100 ton olması güman edilir?

- ☒ qızılın
- ☐ misin
- ☐ sinlin
- ☐ gümüşün
- ☐ qurğuşunun

167 Zəngilan rayonunun meynəli yatağından çıxarılan 11-12 qram qızılı neçə ton filizdən əldə edirlər?

- ☒ 1 ton
- ☐ 7 ton
- ☐ 8 ton
- ☐ 10 ton
- ☐ 5 ton

168 Sənaye istehsalının rentabelliği üçün neçə ton filizdən 3-4 qram qızıl alınır?

- ☐ 5 ton
- ☐ 3 ton
- ☐ 2 ton
- ☒ 1 ton
- ☐ 4 ton

169 Ehtiyatı 150 ton olan qızıl ehtiyatı son illər hansı ərazidə aşkar edilmişdir? (respublika üzrə)

- ☒ Daşkəsəndə
- ☐ Göy-göldə
- ☐ Şəmkirdə
- ☐ Naxçıvanda
- ☐ Qazaxda

170 Cənubi Afrika ölkəsi (CAR) əsas olaraq hansı ehtiyatı ilə dünya üzrə tanınır?

- ☐ sink ehtiyatları ilə
- ☐ daş kömür
- ☐ nefti ilə
- ☐ poladı ilə
- ☒ qızıl ilə

171 Qızılın miqdarı köklü yataqlarda 3 qr/ton olarsa, o yataq necə adlanır?

- ☐ potensial xarakterli
- ☒ kondisiyalı
- ☐ sənaye əhəmiyyətli
- ☐ qeyri – müəyyən yataq
- ☐ mədən əhəmiyyətli

172 Neft və qaz ehtiyatının nə qədər olması təxmin olunur?

- ☐ 12 milyard ton
- ☐ 8 milyard ton
- ☐ 6 milyard ton
- ☐ 5 milyard ton
- ☒ 10 milyard ton

173 Xəzər dənizinin Azərbaycana aid hissəsində nə qədər neft ehtiyatı kəşf edilmişdir?

- ☐ 1,5 milyard ton
- ☐ 5,4 – 5,4 milyard ton
- ☐ 4 milyard ton
- ☐ 2 milyard ton
- ☒ 6,3 – 6,4 milyard ton

174 Veynəli yatağında emal edilən hər ton filizdən neçə qram təmiz qızıl istehsal etmək mümkündür?

- ☐ 5 – 6 qram
- ☒ 11- 12 qram
- ☐ 9 – 10 qram
- ☐ 7 – 8 qram
- ☐ 3-4 qram

175 1 ton filizdən neçə qram qızıl alınması sənaye istehsalının rentabelliği üçün norma hesab edilir?

- ☐ 10 qram
- ☒ 3-4 qram
- ☐ 1 -2 qram
- ☐ 0,8- 0,9 qram
- ☐ 5-6 qram

176 Köklü yataqlarda qızılın miqdarı nə qədər olmalıdır ki, o yataq kondisiyalı hesab olunsun?

- ☐ 5 qrlt
- ☒ 3 qrlt
- ☐ 2 qrlt

- ☐ 1 qrlt
- ☐ 4 qrlt

177 Respublikada qurğuşun yataqları harada yerləşir?

- ☐ İpək kəndi (Laçın)
- ☐ Tərsdəllər (Şəmkir)
- ☒ Gümüşlü yatağı (Naxçıvan)
- ☐ Cəvdar (Göy-Göl rayonu)
- ☐ Cəmərd kəndi (Kəlbəcər)

178 Məğri - Ordubad zonasında əsasən hansı yataqlar yerləşir?

- ☐ cıvə yataqları
- ☐ sink
- ☐ molibden yataqları
- ☐ qurğuşun]
- ☒ kobalt filizi yataqları

179 Tikinti materiallarının çıxarılmasına görə keçmiş SSRİ respublikaları arasında respublikamız neçənci yeri tuturdu?

- ☐ 5-ci
- ☐ 3-cü
- ☒ 2-ci
- ☐ 1-ci
- ☐ 4-cü

180 Respublikada bor yataqları harada yerləşir?

- ☒ Culfada
- ☐ Göyçayda
- ☐ Ağsuda
- ☐ İsmayılıda
- ☐ Şirvanda

181 Bordan hansı sənaye sahələrində geniş istifadə edilir?

- ☐ yem bitkiləri sahəsində
- ☐ maşınqayırmada – dəzgah və avadanlıq sahəsində
- ☐ istehlak malları istehsalında
- ☒ şüşə, keramika sahəsində, qara və əlvan metallurgiyada
- ☐ boyayıcı maddə kimi

182 Neft və qaz ehtiyatı neçə metr dərinlikdə müəyyən edilmişdir?

- ☒ 3000 metr
- ☐ 1000 metr
- ☐ 800 metr
- ☐ 500 metr
- ☐ 200 metr

183 150 ildən artıq müddətdə Azərbaycanda nə qədər neft çıxarılmışdır?

- ☒ 1 milyard 400 milyon ton
- ☐ 1 milyard tondan çox
- ☐ 900 mlyn tondan çox
- ☐ 800 mlyn tondan çox
- ☐ 1 milyard 200 milyon ton

184 Neft və qaz ehtiyatına görə digər rayonlardan hansı ərazilər fərqlənir?

- ☐ Samur-Dəvəçi rayonu
- ☐ Zakatala – Lahıc rayonu
- ☐ Alazan – Əyriçay rayonu
- ☐ Şamaxı (Dağlıq Şirvan) rayonu
- ☒ Abşeron, Muğan-Salyan, Xaçmaz əraziləri

185 Qaz kondensat ehtiyatının neçə %-dən çoxu dəniz yataqlarında cəmlənmişdir?

- ☐ 40%-i
- ☐ 80%-i
- ☐ 30%-i
- ☐ 20%-i
- ☒ 90%-i

186 Qaz ehtiyatının neçə %-i dənizdə kəşf edilmiş qaz yataqlarının payına düşür?

- ☐ 40%-i
- ☒ 80%-i
- ☐ 70%-i
- ☐ 50%-i
- ☐ 90%-i

187 Hazırda keçən dövr ərzindən respublikanın potensial neft ehtiyatının nə qədəri (çoxu və ya azı) mənimsənilmişdir?

- ☐ demək olar ki, hamısı
- ☐ 5/3-dən azı
- ☒ 5/2-dən çoxu
- ☐ 5/1-dən azı
- ☐ 5/4-dən çoxu

188 Son illər hansı rayonlarda zəngin neft yataqları kəşf edilib istismara verilib?

- ☐ Qusarçayın yaxınlığında (Kuzun kəndi ətrafında)
- ☒ Şərqi Gürcüstanda, Şəmkirdə (Tərsdəllər)
- ☐ Böyük Qafqazın şimal-şərq yamacında (Gil-gil çay dərəsində)
- ☐ Zəngəzur ərazisində, Qapıcıq-Soyuqdağ hissəsində
- ☐ Acınohurda alçaq tirələrin güney yamaclarında (Türyançay hissəsində)

189 Mütəxəssislərin fikrincə respublika ərazisinin yer altında olan qızıl ehtiyatının neçə tondan çox olması ehtimal olunur?

- ☒ 650 ton
- ☐ 460 ton
- ☐ 300 ton
- ☐ 100 ton
- ☐ 540 ton

190 Son zamanlar Daşkəsəndə ümumi ehtiyatı neçə ton olan qızıl ehtiyatı aşkar edilmişdir?

- ☒ 150 ton
- ☐ 100 ton
- ☐ 90 ton
- ☐ 80 ton
- ☐ 120 ton

191 Mis hansı sənaye xüsusiyyətlrinə malikdir?

- ☒ davamlıdır, yaxşı döyülür
- ☐ tez əyilir
- ☐ asanlıqla sınır
- ☐ tez dartılır
- ☐ davamlı deyil, çətin döyülür

192 Volframın əsas istehlakçısı nədir?

- ☐ çuqun
- ☐ dəmir
- ☐ polad
- ☒ qara metallurgiya
- ☐ civə

193 Kobalt filizi yataqları hansı ərazilərdə yerləşir?

- ☐ Qızılbulaq yatağı (Kəlbəcər)
- ☒ Məğri-Ordubad zonalarındakı yataq
- ☐ Gümüşlü yatağı (Naxçıvan)
- ☐ Şorbulaq yatağı (Naxçıvan)
- ☐ Qoşa yatağı (Tovuz)

194 Göydərə filiz yatağı hansı ehtiyatın istehsalı üçün əlverişlidir?

- ☐ asbestin
- ☐ fosforitin
- ☐ kvarsın
- ☐ qrafitin
- ☒ xromun

195 Zəylik alunit yatağı respublikada hansı məhsulun istehsalı üçün əsas xammaldır?

- ☒ alüminiumun
- ☐ volfrumun
- ☐ qızılın
- ☐ misin
- ☐ kvarsın

196 Daşkəsən mədənində dəmir istehsal edilərkən, hansı qiymətli ehtiyatın itkisinə yol verilir?

- ☐ mis ehtiyatının
- ☐ volframın
- ☐ kobalt filizinin
- ☐ xromun
- ☒ alunitin

197 Mədən sənayesi nəyə deyilir?

- ☐ ehtiyat hissələri istehsal edən sənaye sahələri
- ☐ neft mədənləri üçün avadanlıq istehsal edən sahələr
- ☐ 50 növdən çox məhsul istehsal edən sahələr
- ☒ yataqların kəşfi, onların zənginləşdirilməsi ilə məşğul olan sənaye sahələri
- ☐ hazır məhsullar istehsal edən sənaye sahələri

198 Sənaye kondisiyası nədir?

- ☐ sənaye sahələrinin formalaşması
- ☐ material tutumlu sahələr
- ☐ ilkin emaldan keçən yarımfabrikatların son məhsula çevrilməsi

- ☐ son məhsul istehsal olunan sahə
- ☒ sənaye üçün əlverişli olan ən kiçik göstərici

199 Faydalı qazıntı yatağını istismar etmək üçün nəyi müəyyən etmək lazımdır?

- ☒ xammal ehtiyatını, zərərli komponentlərin miqdarını
- ☐ geomorfoloji prosesləri, yüksəklik qurşaqlarını və iqlim şəraitini
- ☐ landşaft zonallığını
- ☐ təbii ərazi kompleksini
- ☐ yumşaq süxur kütlələrini

200 Faydalı qazıntıların ehtiyatına nə deyilir?

- ☐ kaynazoy yaşlı çöküntü süxurları
- ☐ palçıq vulkanları
- ☐ nazik torflu torpaqlar
- ☐ dövlət kompleksləri
- ☒ yer qatlarındakı mineral xammal

201 Naxçıvanda – Danzik, Gümüşlü yataqlarından hansı faydalı qazıntı ehtiyacları çıxarılır?

- ☐ mis
- ☐ civə
- ☐ manqan
- ☒ fosforlu filizlər
- ☐ arsen

202 Kənd təsərrüfatında gübrə kimi işlədilən hansı faydalı qazıntı ehtiyatıdır?

- ☐ molibden
- ☐ volfram
- ☐ kobalt
- ☐ dəniz filizi
- ☒ fosforlu filizlər

203 Zərgərlik işlərində və müxtəlif güldanların hazırlanmasında hansı ehtiyatlardan istifadə olunur?

- ☐ sürmə
- ☐ seolit
- ☒ məmulat daşları
- ☐ qurğuşun
- ☐ gümüş

204 Şüşə sənayesində çox hansı ehtiyatdan istifadə olunur?

- ☐ perlit
- ☐ almazdan
- ☒ kvars qumu
- ☐ üzlük daşı
- ☐ pənzadan

205 əsgəranda ən çox yayılan hansı faydalı qazıntı ehtiyatıdır?

- ☐ divardaşı
- ☐ inşaatdamı
- ☐ əhəngdaşı
- ☐ mərmər yatağı
- ☒ mergel yatağı

206 Respublikamız SSRİ dövründə tikinti ehtiyatlarına görə neçənci yeri tuturdu?

- ☐ 4-cü
- ☒ 2 – ci
- ☐ 3-cü
- ☐ 5-ci
- ☐ 1 – ci

207 Culfada ən çox hansı ehtiyatın yataqları yerləşir?

- ☐ barıt yatağı
- ☐ kükürd kolçedan
- ☐ gips yatağı
- ☐ kvars qumu
- ☒ bor yataqları

208 Keramika sahəsində; qara və əlvan metallurgiyada hansı ehtiyatdan geniş istifadə olunur?

- ☐ sink
- ☐ xrom
- ☐ bentonit gil
- ☐ sürmə
- ☒ bor

209 Kağız və karton (yüksək növ) istehsalında hansı faydalı qazıntıdan istifadə olunur?

- ☐ seolit
- ☐ qurğuşun
- ☐ mis
- ☒ barıt
- ☐ molibden

210 Çox incə və davamlılıq xüsusiyyətlərinə hansı faydalı qazıntı ehtiyatı aiddir?

- ☐ manqan
- ☐ kobalt
- ☐ aspid sisləri
- ☐ torf
- ☒ asbest

211 Yanmayan elifin texniki adı nədir?

- ☐ sement
- ☐ məmulat daşı
- ☐ örtük materiallar
- ☐ şüşə
- ☒ asbest

212 Almaz, qrafit, asbest – qeyri – filiz qazıntı ehtiyatlarının hansı qrupuna aid olunur?

- ☐ dəniz – beton xammal qrupuna
- ☐ sintetik məmulatlar qrupuna
- ☐ zərgərlik məmulatlarına
- ☒ texniki xammal qrupuna
- ☐ dəqiq metallar qrupuna

213 Respublikanın əsas sərvətləri olan neft və qazın necə mlrd ton olması müəyyən olunur?

- ☐ 5 mlyrd ton

- ☐ 8 mlyrd ton
- ☒ 10 mlyrd ton
- ☐ 12 mlyrd ton
- ☐ 6 mlyrd ton

214 Respublikanın 3000 metr dərinliyində hansı ehtiyatları müəyyən edilmişdir?

- ☐ qurğuşun, sink
- ☐ seolit
- ☐ molibden
- ☐ yanar şistlər
- ☒ neft və qaz

215 1 milyard 400 milyon tondan çox neft Azərbaycanda neçə il müddətində çıxarılmışdır?

- ☒ 150 il
- ☐ 100 il
- ☐ 80 il
- ☐ 50 il
- ☐ 120 il

216 Dəniz yataqlarında qaz kondensat ehtiyatının necə % - i toplanmışdır?

- ☐ 40%
- ☒ 90%
- ☐ 20%
- ☐ 30%
- ☐ 80%

217 Respublika ərazisində fosforlu filizlər hansı ərazilərdən çıxarılır?

- ☐ Goranboy, Ağcakənd
- ☐ Neftçala, Xilli
- ☐ Qazax (Daş Salahlı)
- ☒ Naxçıvanda – Danzik, Gümüşlü yataqları
- ☐ Balakən, Zakatala, Filizçay

218 Məmulat daşlarından hansı sahələrdə geniş istifadə edilir?

- ☐ tibb ləvazimatlarında
- ☐ abidələrin bəzədilməsi işlərində
- ☐ müxtəlif laborator iş avadanlıqlarının hazırlanmasında
- ☐ dəqiq dihlərin hazırlanmasında
- ☒ zərgərlik məlumatlarının, müxtəlif güldanların hazırlanmasında

219 Ölkəmizdə asbest yataqları hansı ərazidə yerləşir?

- ☒ Kəlbəcərin Comərd kəndi, Laçın rayonunun İpək kəndi yaxınlığında
- ☐ Goranboy rayonu ərazisində
- ☐ Daşkəsən rayonunda
- ☐ Ağdərə yaxınlığında
- ☐ Zəngilan yaxınlığında, Göy-Gölün Çovdar kəndi yaxınlığında

220 Asbest nə kimi xarakterə malikdir?

- ☐ tez qırılan
- ☐ parçalanmayan
- ☒ çox incə və davamlı
- ☐ kobud, cilalanmayan

- ☐ böyük temperatura davam gətirməyən

221 Asbestin başqa adı nədir?

- ☐ sement xammalı
☒ yanmayan lift
☐ örtük materialı
☐ şüşə xammalı
☐ məlumat daşı

222 Texniki xammal qrupuna hansı qeyri filiz qazıntı ehtiyatları aiddir?

- ☐ sement xammalı, silikal süxurlar, təbaşir
☐ kükürd, karbonat süxurları
☐ nafrıt, kalinit, maqnezit duzları
☐ apatit, fosfarit
☒ almaz, qrafit, asbest

223 Merqel yataqları harada yerləşir?

- ☐ Zərdabda
☒ Əskəranda
☐ Saatlıda
☐ İmişlidə
☐ Kürdəmirdə

224 Heyvandarlığın inkişafı, meşələrin qırılması dağlıq ərazilərdə nə kimi dəyişikliklərə gətirir?

- ☒ eroziya proseslərinin artmasına
☐ sürüşmə hadisələrinin çoxalmasına
☐ istehsal və əhalinin məhdud ərazidə toplanmasına
☐ hasilat sənayesinin bölgələrə meyl etməsinə
☐ nəqliyyatın və əmək resurslarının artmasına

225 Sular vasitəsilə torpağın münbit qatının hər il yuyulması nə qədər sahəni (ha) əhatə etmişdir?

- ☒ 1,5 mly ha artıq
☐ 1 mly ha az
☐ 900 min ha
☐ 480 min ha artıq
☐ 1,2 mly ha

226 Respublikanın 34% əkin sahələri ilə bağlı nə kimi dəyişiklik baş vermişdir?

- ☐ minerallaşmışdır
☐ münbitliyini itirmişdir
☐ şoranlaşmışdır
☐ səhralaşmaya məruz qalmışdır]
☒ eroziyaya uğramışdır

227 24/4% torpaq fondunun əhalinin şəxsi mülkiyyətinə ayrılması haqqında qanun kimi tərəfindən verilmişdir?

- ☐ Əhalinin Sosial və Müdafiə Fondu
☐ Xəritəçəkmə və Torpaq komitəsi
☒ Milli Məclis
☐ Nazirlər kabineti
☐ Ekoloji Nazirliyi

228 44,2% torpaq fondu torpaq qanununa görə hara aid edilmişdir?

- ☐ otlaq sahələrinə
- ☐ xüsusi qorunan ərazilərə
- ☐ mənzil – kommunal təsərrüfatına
- ☐ kənd təsərrüfatına
- ☒ dövlət mülkiyyətinə

229 Kənd təsərrüfatına yararlı torpaqların necə hissəsi istifadə olunur?

- ☐ bütün sahələr
- ☒ 1/3 hissəsi
- ☐ ¼ hissəsi
- ☐ 1/5 hissəsi
- ☐ ½ hissəsi

230 Suvarılan əkin torpaqlarının sahəsini göstərin (respublikada)

- ☒ 950 min ha
- ☐ 564 min ha
- ☐ 730,5 min ha
- ☐ 800 min ha
- ☐ 421 min ha

231 2,2 mly ha torpağın hansı sahələrinə aiddir?

- ☐ şoranlaşmış torpaqlara
- ☒ otlaq sahələrə
- ☐ çox illik bitkilərə
- ☐ əkin torpaqlarına
- ☐ biçənəklərə

232 4,2 mly ha torpaq fondu hansı təsərrüfat sahəsi üçün yararlıdır?

- ☐ əkin sahələri üçün
- ☐ tikinti sahələri üçün
- ☐ nəqliyyat üçün
- ☐ sənaye sahələri üçün
- ☒ kənd təsərrüfatı üçün

233 Nəmliyin artması torpağa necə təsir edir?

- ☐ şoranlaşmaya
- ☐ intensiv mikroorqanizmlərin artmasına
- ☐ torpaqların su altında qalmasına
- ☐ yeraltı suların çoxalmasına
- ☒ abidləşməyə

234 Abidləşmə, eroziya prosesləri torpaqda nə kimi dəyişikliklərə gətirir?

- ☐ akkumulyasiya proseslərinə
- ☐ kəmiyin artmasına
- ☐ mikroorqanizmlərin çoxalmasına
- ☒ məhsuldarlığının azalmasına
- ☐ süxurların parçalanmasına

235 6% - dünyanın hansı hissəsinin ehtiyatlarının mənimsənilməsini göstərir?

- ☐ rekreasiya

- ☐ meşələr
- ☐ buzlaqlar
- ☐ su ehtiyatları
- ☒ torpaq

236 Yeni ərazilərin mənimsənilməsi hansı ehtiyatla bağlı çalışmamazlıqlara aradan götürər?

- ☐ yeni rekreasiya imkanlarını inkişaf etdirmək üçün
- ☐ təzə ehtiyatların kəşf etmək üçün
- ☐ yeni bioloji müxtəliflikləri aşkarlamaq üçün
- ☐ şirin su ehtiyatını əldə etmək üçün
- ☒ torpaq resursları ilə bağlı

237 55% - i mənimsənilən dünyanın hansı hissəsidir?

- ☐ Rekreasiya sərvətləri
- ☐ Dünya okeanı
- ☒ quru sahələr
- ☐ buzlaq sahələri
- ☐ Meşə sahələri

238 Torpaqların eroziyası, çirklənməsi, şoranlaşması nə adlanır?

- ☐ səhrələşmə
- ☒ deqradasiya
- ☐ səhrələşmə
- ☐ perspektivlilik
- ☐ iqtisadi səmərə

239 Afrika; MDB; Xarici Asiya; Şimali-Cənubi Amerika dövlətləri hansı resurslarına görə fərqlənilirlər?

- ☐ iqlim resurslarına
- ☒ torpaq resurslarına
- ☐ su resurslarına
- ☐ meşə resurslarına
- ☐ rekreasiya resurslarına

240 Su, torpaq, meşə resursları xarakterinə görə hansı təbii ehtiyatlara aid edilir?

- ☐ müxtəlif sənaye istehsalına görə
- ☒ Çoxməqsədli istifadə xarakterinə görə
- ☐ tikinti sənayesində istehsalına görə
- ☐ kağız və karton istehsalına görə
- ☐ tibb ləvazimatlarında istifadəsinə görə

241 Çirklənmiş, zibillənmiş torpaqlar hansı regionlarda daha çoxdur?

- ☒ Naxçıvan MR, Daşkəsən – Qazax, Abşeron
- ☐ Quba-Qusar
- ☐ Lənkəran-Astara
- ☐ Samur-Dəvəçi, Zakatala-Lahıc
- ☐ İsmayilli – Qəbələ

242 ən çox kimyəvi zəhərləyici maddələrlə hansı ərazilər dərmanlanıb?

- ☐ Gəncə-Qazax düzü
- ☒ Kür-Araz ovalığı
- ☐ Acınohur – Ceyrangöl alçaqdağlığı
- ☐ Qarabağ-Mil düzü

- ☐ Lənkəran ovalığı, Talış dağlarının alçaq hissələri

243 Şoranlaşmış torpaqlar ən çox hansı ərazidə yayılmışdır?

- ☐ Lənkəran-Astara zonasında
☒ Kür-Araz ovalığında
☐ Abşeron yarımadasında
☐ Kiçik Qafqazın şimal-şərq yamacında
☐ Naxçıvan Muxtar Respublikasında

244 Respublikada eroziya prosesinin qarşısını almaq məqsədilə hansı tədbirlər keçirilməlidir?

- ☐ dövrüylə-qapalı su təchizatına keçmək
☐ süni suvarma işləri aparılmalıdır
☐ terraslaşdırma işləri aparılmalıdır
☐ istisəvər bitkilərə şərait yaradılmalıdır
☒ meşə-mühafizə zolaqları salınmalıdır

245 Respublikada hər adambaşına nə qədər kənd təsərrüfatına yararlı sahə düşür?

- ☐ 0,30 ha
☐ 0,20 ha
☐ 0,70 %
☒ 0,60 ha
☐ 0,40 ha

246 Azərbaycan Respublikası torpaq fondu nə qədərdir?

- ☐ 10,7 mly ha
☐ 1,2 milyon ha
☐ 3,4 mly ha
☐ 6,1 mly ha
☒ 8,6 mly ha

247 Aridləşmə nədir?

- ☐ torpaq əmələ gəlmə prosesində intensiv mikroorqanizmlərin çoxalması
☒ torpaqda nəmliyin azalması
☐ zibilliklərin artması
☐ hasilat sənayesinin inkişafı
☐ yeraltı suların çoxalması

248 Dünyanın quru hissəsinin neçə faizi mənimsənilib?

- ☐ 6,1%-i
☐ 20%-i
☐ 35%-i
☐ 47%-i
☒ 55%-i

249 Çox məqsədli istifadə xarakterinə malik hansı təbii ehtiyatları tanıyırsınız?

- ☐ tikinti materialları
☐ kosmik resursları
☐ rekreasiya ehtiyatları
☐ bitki və heyvanat aləmi
☒ su, torpaq, meşə

250 Müxtəlif tədbirlər görməklə Abşeron yaramadasında neçə min hektar torpaq sahələrini kənd təsərrüfatı dövriyyəsinə qaytarmaq olar?

- ☐ 60 min ha
- ☐ 20 min ha
- ☐ 30 min ha
- ☐ 50 min ha
- ☒ 40 min hektar

251 Respublikada olan yararlı torpaqların neçə %-i kənd təsərrüfatı dövriyyəsinə çıxmışdır?

- ☐ 15%-i
- ☒ 10%-i
- ☐ 3%-i
- ☐ 5%-i
- ☐ 8%-i

252 Lənkəran-Astara rayonunda eroziya prosesinin kəskin artmasına səbəb nə olmuşdur?

- ☐ təsərrüfatın düzgün yerləşməməsi, ərazi təmərküzləşməsi
- ☒ dağətəyi yamaclarda bitki örtüyünün məhv edilməsi nəticəsində
- ☐ energetika resurslarının istehsalı, yanacaq-enerji böhranı
- ☐ sənayenin payının artması, hasilat sənayesinin bölgələrə meyl etməsi
- ☐ ərazi amili, təbii resurs amili

253 Dağlıq ərazilərdə eroziya proseslərinin artmasının əsas səbəbin göstərin:

- ☐ istehsal və əhalinin məhdud ərazidə toplanması
- ☐ mexaniki artımı, miqrasiyanın rolu
- ☒ heyvandarlığın inkişafı, meşələrin qırılması
- ☐ mebel və tikinti materialları sənayesinə görə
- ☐ nəqliyyatın və əmək resurslarının hesabına

254 Hər il neçə hektar münbit torpaq qatlı sel suları vasitəsilə yuyulub aparılır?

- ☐ 550 min ha artıq
- ☐ 1 milyona yaxın
- ☐ 1,2 mly-dan az
- ☐ 980 min ha
- ☒ 1,5 mly ha artıq

255 Respublika Milli Məclisi tərəfindən qəbul edilən torpaq qanununa görə torpaq fondunun neçə %-i əhalinin şəxsi mülkiyyətinə ayrılmışdır?

- ☐ 32%
- ☐ 8,5%
- ☒ 24,4%
- ☐ 17,3%
- ☐ 11,8%

256 Ümumi torpaq fondunun nə qədəri bələdiyyə mülkiyyətinə aiddir?

- ☐ 1,3 mly ha
- ☒ 2,7 milyon hektar
- ☐ 3,4 mly ha
- ☐ 5,6 mly ha
- ☐ 0,8 mly ha

257 Torpaq qanununa görə ümumi torpaq fondunun neçə %-i dövlət mülkiyyətinə ayrılmışdır?

- ☐ 7,9%
- ☒ 44,2%
- ☐ 38,1%
- ☐ 24,5%
- ☐ 16,7%

258 Hazırda torpaq fondunun nə qədər ərazisi texnogen cəhətdən pozulmuş torpaqlara aid edilir?

- ☐ 0,43 mly ha
- ☐ 0,73 mly ha
- ☐ 0,61 mly ha
- ☐ 0,50 mly ha
- ☒ 0,86 milyon hektar

259 Respublika torpaq fondunun neçə hissəsi kənd təsərrüfatı üçün yararlı hesab edilir?

- ☐ bütün sahələri
- ☐ ½ hissəsi
- ☒ 1/3 hissəsi
- ☐ ¼ hissəsi
- ☐ 1/5 hissəsi

260 Yararlı torpaqların neçə hektarı və neçə %-i əkin torpaqlarıdır?

- ☐ 1 mly ha, 115
- ☒ 1,5 mly ha, 33%
- ☐ 380 min ha, 9,1%
- ☐ 1,4 mly ha, 29%
- ☐ 1,2 mly ha, 24%

261 Torpaq fondunun neçə hektarı və ya neçə faizi kənd təsərrüfatına yararlıdır?

- ☒ 4,2 mly ha, 49%
- ☐ 5,8 mly ha, 53%
- ☐ 3,5 mly ha, 36,9%
- ☐ 2,7 mly ha, 21,3 %
- ☐ 1,3 mly ha, 17,1 %

262 Tərkibində neçə qram qurğuşun olan torpaq ölü torpaq hesab edilir?

- ☐ 1,5 – 1,9 qr
- ☒ 2 – 3 qr
- ☐ 4 – 5 qr
- ☐ 0,7 – 0,8 qr
- ☐ 7 – 8 qr

263 Hansı ölkələrdə yeni torpaqlardan istifadə etmək daha münasibdir?

- ☐ doğru cavab yoxdur
- ☐ Okeaniya, Avropa ölkələri
- ☒ Kanada, Avstraliya, Braziliya
- ☐ Türkiyə, Mərkəzi Asiya, RF
- ☐ Latin Amerikas ölkələri
- ☐ Yaponiya, Koreya, Çin

264 Torpaq çatışmamazlığının aradan götürülməsinin ən münasib yolu nədir?

- ☐ nəqliyyat mövqeyinə meyl etməsi
- ☐ tələbat rayonlarına meyl etmək

- ☐ istehsalın istehlakçıya uyğun yerləşdirilməsi
- ☐ rekreasiya imkanlarının çoxşaxəli inkişafını təmin etmək
- ☒ yeni ərazilərin mənimsənilməsi

265 Bəşəriyyət degradasiya prosesi ilə əlaqədar təxminən neçə faiz hektar məhsuldar torpaq sahəsi itirmişdir?

- ☐ 1 milyon ha
- ☐ 1 mlrd ha (milyard)
- ☒ 2 mlrd ha
- ☐ 3 mlrd ha
- ☐ 5 mlrd ha

266 Lənkəran-Astara zonasında hansı sahənin inkişafı ilə əlaqədar həmin ərazilər həddən çox kimyəvi maddələrlə dərmanlanmışdır?

- ☒ tərəvəzçiliyin inkişafı ilə
- ☐ əlvan metallurgiyanın inkişafı ilə
- ☐ tikinti materialları sahəsinin inkişafı nəticəsində
- ☐ neft-qaz sənayesi ilə əlaqədar
- ☐ pambıqçılığın inkişafı ilə

267 Kimyəvi zəhərləyici maddələrlə respublika üzrə neçə min hektar torpaq sahəsi dərmanlanmışdır?

- ☐ 933 min ha
- ☒ 840 min ha
- ☐ 780 min ha
- ☐ 603 min ha
- ☐ 591 min ha

268 Hazırda suvarılan torpaqlardan neçə faizinin meliorasiyaya ehtiyacı var?

- ☐ 71%
- ☒ 83%
- ☐ 52%
- ☐ 95%
- ☐ 68%

269 Kür-Araz düzənliklərində neçə hektar torpaq sahəsi güclü şoranlaşmışdır?

- ☐ 100 min ha
- ☒ 120 min hektar
- ☐ 50 min ha
- ☐ 80 min ha
- ☐ 140 min ha

270 Torpaqlarımızda şoranlaşmaya əsas səbəb nə olmuşdur?

- ☐ su anbarlarının çay dərələrində yaradılması ilə əlaqədar
- ☐ dolu yağın günlərin illik miqdarının çox olması ilə
- ☒ suvarma əkinçiliyinin inkişafı, suvarma qaydalarına düzgün riayət edilməməsi ucbatından
- ☐ dağlıq zonaların kifayət qədər rütubət qəbul etməsi və soyuq iqlim ilə əlaqədar olaraq
- ☐ alp çəmənliklərindən düzgün istifadə edilməsindən

271 Respublika ərazisində külək eroziyası ən çox hansı ərazilərdə geniş yayılmışdır?

- ☐ Gəncə-Qazaxda
- ☐ Lənkəran-Astara zonasında
- ☐ Quba-Qusar ərazisində

- ☐ Culfada, Kəngərlidə
- ☒ Abşeron yarımadasında, Cənub-Şərqi Şirvanda

272 Kür-Araz ovalığında neçə min hektar torpaq qatı sel ilə yuyulub aparılmışdır?

- ☐ 50 min ha
- ☒ 300 min ha
- ☐ 400 min ha
- ☐ 200 min ha
- ☐ 100 min ha

273 Torpağın məhsuldarlığının azalması hansı proseslərə əsasən baş verir?

- ☐ sūxurların parçalanmasından, akkumulyasiya proseslərindən
- ☒ arıdləşmə, eroziya proseslərindən
- ☐ cansız maddələrin vəhdətindən
- ☐ mikroorqanizmlərin çoxalmasından
- ☐ atmosferin qaz tərkibinin formalaşmasından

274 Deqradasiya nədir?

- ☐ plastik kütlə, kauçuk müxtəlif lif istehsalı
- ☐ iqtisadi səmərə, kooperasiya
- ☐ mineral – xammal hasilatı, mineral gübrə istehsalı
- ☒ eroziya, çirklənmə, şoranlaşma
- ☐ yarımfabrikat istehsalı karbohidrogen xammalı

275 Dünya torpaq fondunun neçə faizi becərilir?

- ☐ 8%-i
- ☐ 7%-i
- ☒ 11%-i
- ☐ 10%-i
- ☐ 9%-i

276 Torpaq fondunun böyüklüyünə görə fərqlənən hansı ölkələri tanıyırsınız?

- ☐ Latviya. Belorusiya
- ☐ İspaniya, Almaniya
- ☒ Afrika, MDB, Xarici Asiya, Şimali, Cənubi Amerika
- ☐ BƏƏ, Azərbaycan, Gürcüstan, Küveyt, Koreya
- ☐ Özbəkistan. İraq, Suriya

277 Dağlıq ərazilərdə eroziya proseslərinin artmasının əsas səbəbi nədir?

- ☐ torpaq qatının kimyəvi tərkibinin dəyişməsi
- ☒ heyvandarlığın inkişafı, meşələrin kütləvi qırılması
- ☐ yolların çəkilməsi ilə əlaqədar
- ☐ relyef şəraitinin nəzərə alınmaması
- ☐ yağıntıların illik miqdarının çox olması

278 Respublikanın yaşayış məntəqələri ətrafında yığılan məişət tullantılarının 50 % - i hansı iqtisadi rayonun payına düşür?

- ☐ Aran
- ☒ Abşeron
- ☐ Gəncə-Qazax
- ☐ Quba – Xaçmaz
- ☐ Lənkəran – Astara

279 Torpaqların kimyəvi çirklənməsi prosesi nədən baş verir?

- ☐ meşələrin uzaqda yerləşməsindən
- ☒ mineral gübrələrin, kimyəvi maddələrin norma üzrə verilməməsindən
- ☐ antropogen amillərdən
- ☐ düzgün suvarılmamağından
- ☐ qrunut suların səviyyəsinin qalxmasından

280 Hazırda torpaq fondunun neçə mly ha – ı texnogen pozulmuş torpaqlara aid edilir?

- ☐ 0,60
- ☐ 0,41 mln ha
- ☐ 0,92
- ☒ 0,86
- ☐ 0,73

281 Kür-Araz ovalığında torpaqların nə qədər sahəsi güclü eroziyaya uğramışdır?

- ☐ 23 min ha
- ☐ 48 min ha
- ☐ 54 min ha
- ☒ 66 min ha
- ☐ 34 min ha

282 Naxçıvan Muxtar Respublikası torpaqlarının nə qədər sahəsi müxtəlif dərəcədə öz münbitliyini itirmişdir?

- ☐ 156 min ha
- ☐ 281 min ha
- ☐ 303 min ha
- ☒ 402 min ha
- ☐ 197 min ha

283 Lənkəran-Astara zonasının neçə faizi orta, zəif və güclü eroziyaya məruz qalmışdır?

- ☐ 50%, 25%
- ☐ 41%, 16%
- ☐ 33%, 14%
- ☒ 22%, 10%
- ☐ 46%, 18,15

284 Respublika əkin sahələrinin, yay otlaqlarının və biçənəklərinin neçə %-i müxtəlif dərəcəli eroziyaya uğramışdır?

- ☐ 9%, 32%, 15
- ☐ 28%, 51%, 9%
- ☐ 31%, 59%, 115
- ☒ 34%, 68%, 15%
- ☐ 19%, 43%, 7%

285 Torpaqlarımızın nə qədər əkin sahəsi suvarılır?

- ☐ 421 min ha
- ☐ 731,5 min ha
- ☐ 800 min ha
- ☒ 950 min ha
- ☐ 565 min ha

286 Respublika ərazisində torpaqların neçə hektarı və faizi otlaq sahələrindən ibarətdir?

- ☐ 4,3 mly ha, 74,15
- ☐ 2.4 mly ha, 55%
- ☐ 2,1 mly ha, 51,4%
- ☒ 2,2 mly ha, 53,2%
- ☐ 3,7 mly ha. 61%

287 Torpaq ehtiyatının neçə hektarı və neçə %-i çoxillik bitkilərə aiddir?

- ☐ 1,4 mly ha, 12,7%
- ☐ 0,5 mly ha, 11,3%
- ☐ 0,4 mly ha, 10,1%
- ☒ 0,3 mly hektar, 9,2%
- ☐ 0,6 mly ha, 12,4%

288 Böyük vəsait tələb edən mənimşənmə sahələri neçə faizdir?

- ☐ 27%
- ☐ 22%
- ☐ 19%
- ☐ 17%
- ☒ 25%

289 ən çox çirklənməyə məruz qalan torpaqlarımız hansı ərazilərdədir?

- ☒ Naxçıvan MR; Daşkəsən Abşeron
- ☐ Gəncə - Qazax
- ☐ Abşeron yarımadası
- ☐ İsmayıllı
- ☐ Zaqatala – Lahıc

290 Respublikanın yararlı torpaqlarının 10% - i hansı problemlərə üzləşmişdir?

- ☐ dərman maddələri ilə zəhərlənmişdir
- ☐ bitki özlüyü məhv edilmişdir
- ☐ şoranlaşmışdır
- ☐ deqradasiyaya uğramışdır
- ☒ kənd təsərrüfatı dövrüyəsindən çıxmışdır

291 120 min ha – lıq güclü şoranlaşmış torpaqlar respublikamızın hansı ərazisindədir?

- ☐ Abşeron yarımadasında
- ☐ Kiçik Qafqazın şimal-şərq yamacında
- ☐ Naxçıvan MR – da
- ☐ Lənkəran – Astara zonasında
- ☒ Kür – Araz düzənliyində

292 Kür – Araz ovalığında problemə uğramış hansı torpaqlar yayılmışdır?

- ☐ deqradasiyaya məruz qalmış
- ☐ münbitliyini itirmiş
- ☐ eroziyaya uğramış
- ☐ tərkibində zəhərli maddələr olan torpaqlar
- ☒ şoranlaşmış

293 Suvarma əkinçiliyinin inkişafı və suvarma qaydalarına düzgün riayət edilməməsi torpaqlarımızda nəyə səbəb olmuşdur?

- ☒ şoranlaşmağa
- ☐ münbit qatın yuyulub aparılmasına

- ☐ zibilləməyə
- ☐ terraslaşdırmağa
- ☐ eroziyaya

294 Mənimsənilməsi çox xərc tələb etməyən torpaq ehtiyatları dünyanın quru hissəsinin neçə faizini təşkil edir?

- ☐ 8%
- ☐ 4%
- ☐ 2%
- ☐ 1%
- ☒ 6%

295 Ölkəmizdə hər adambaşına nə qədər əkin sahəsi düşür?

- ☐ 0,50 ha
- ☐ 0,5 ha
- ☐ 0.10 ha
- ☒ 0,20 ha
- ☐ 0,30 ha

296 Meşə - mühafizə zolaqlarının salınması hansı təbii hadisənin qarşısını ala bilər?

- ☐ səhrələşmənin
- ☒ eroziya prosesinin
- ☐ palçıq vulkanlarının
- ☐ sel hadisələrinin
- ☐ zəlzələnin

297 Külək eroziyası ölkəmizin hansı bölgəsində ən çox yayılmışdır?

- ☐ Lənkəran – Astarada
- ☐ Culfada; Kəngərlidə
- ☒ Abşeron yarımadası və cənub – Şərqi Şirvanda
- ☐ Quba – Qusar ərazisində
- ☐ a) Gəncə - Qazax zonasında

298 Kür – Araz ovalığının 300 min ha sahəsində torpaqla bağlı nə kimi problemlər olmuşdur?

- ☐ heç biri doğru deyil
- ☐ həddən artıq zibillənmişdir
- ☐ səhrələşmişdir
- ☐ dövrüyyəli – qapalı su təchizatına keçmişdir
- ☒ qatı sel ilə yuyulub aparılmışdır

299 Naxçıvan MR – da 402 min ha torpaq sahəsi nə kimi dəyişikliyə məzmun qalmışdır?

- ☐ eroziya prosesi güclənmişdir
- ☒ münbitliyini məruz qalmışdır
- ☐ səhrələşməyə məruz qalmışdır
- ☐ deqradasiyaya uğramışdır
- ☐ terraslaşdırma aparılmışdır

300 Lənkəran – Astara rayonunda dağətəyi yamaclarda bitki örtüyünün məhv edilməsi hansı hadisələrin artmasına səbəb olmuşdur?

- ☐ ərazi təmərküzləşməsinə
- ☐ təsərrüfatın düzgün yerləşdirilməməsinə
- ☐ yanacaq – enerji böhranına

- ☒ eroziya proseslərinin kəskin artmasına
- ☐ Əmək ehtiyatlarının azalmasına

301 Respublikada çıxarlanmış, dağılmış və zibillənmiş torpaqlar neçə min hektar ərazini tutur?

- ☐ 250 min ha
- ☒ 200 min hektar
- ☐ 150 min ha
- ☐ 130 min ha
- ☐ 170 min ha

302 Torpaqlarımıza dünyada qəbul edilən normadan neçə dəfə çox pestisid səpilmişdir?

- ☐ heç səpilməyib
- ☐ 2 -3 dəfə
- ☒ 4 – 5 dəfə
- ☐ 6 – 7 dəfə
- ☐ 8 – 9 dəfə

303 Xəzər gölünün ekoloji təmizliyinə nail olmaq üçün neçə ölkənin birgə əməkdaşlığı tələb olunur?

- ☐ 4
- ☐ 3
- ☒ 5
- ☐ 6
- ☐ 2

304 Xəzər dənizi Orta Asiyadan gələn hansı hava kütlələrini mülayimləşdirir?

- ☐ dəniz Arktik hava kütləsini
- ☐ mülayim dəniz hava kütləsini
- ☐ soyuq hava kütləsini
- ☒ quru və isti hava kütləsini
- ☐ cənub siklonlarını

305 5-10 % suyun duzluluğu hansı dənizə aiddir?

- ☐ Yapon dənizi
- ☒ Xəzər dənizi
- ☐ Qırmızı dənizə
- ☐ Barenz dənizi
- ☐ Egey dənizi

306 Xəzərə axan çaylar hansılardır?

- ☐ Ceyrankeçməz, Girdmançay, Kişçay
- ☐ Türyançay, Girdmançay, Kişçay
- ☒ Volqa, Terek, Elba, Kür, Samur, Safidrid
- ☐ Qusarçay, Qudiyolçay, Araz, Sinçay
- ☐ Dəmiraparançay, Bənkərənçay, Astaraçay

307 70 - yə yaxın adı olan (qədim zamanlardan müasir dövrədən) hansı dənizdir?

- ☒ Xəzər dənizi
- ☐ Yapon dənizi
- ☐ Karib dənizi
- ☐ Mərmərə dənizi
- ☐ Şimalı Çin dənizi

308 4 mlyrd ABŞ dolları respublikanın hansı ehtiyatına dəyən zərər üçün hesablanmışdır?

- ☐ Qəbələ RLS – sı üçün
- ☐ Gəncə Gil – Torpaq Kombinatı tullantıları üçün
- ☒ Xəzərin səviyyəsinin qalxması ilə əlaqədar
- ☐ Bakı buxtasının hədsiz çirklənməsilə
- ☐ Aran zonasının şoranlaşmış torpaqları üçün

309 1977-ci ildən başlayaraq Xəzər dənizində nə kimi dəyişiklik baş vermişdir?

- ☐ bitki örtüyü 2 dəfə azalıb.
- ☐ balıq ovu 9-10 dəfə azalmışdır
- ☐ dəniz suyu səviyyəsi azalmağa başlamışdır
- ☒ suyun səviyyəsi qalxmağa başlayıb
- ☐ çirklənmə səviyyəsi artmışdır

310 İqlim dəyişiklikləri, tektonik hadisələr Xəzərlə bağlı hansı dəyişikliklərə gətirir?

- ☒ səviyyə tərəddüdlərinə
- ☐ flora-fauna ehtiyatlarındakı dəyişikliklərə
- ☐ neft – qaz ehtiyatları azalır
- ☐ tullantılarla daha çox çirklənir
- ☐ çayların xəzərə tökülməsi məhdudlaşır

311 Xəzər dənizi səviyyəsinin 2 metrədən aşağı düşməsi neçənci ilə təsadüf edir?

- ☐ 1960
- ☐ 1950
- ☐ 1990
- ☐ 1980
- ☒ 1970

312 1332 növ canlı və III növ balıq hansı dənizdədir?

- ☐ Liqquri dənizi
- ☐ Şimal dənizi
- ☒ Xəzər dənizi
- ☐ Adriatik dənizi
- ☐ Qırmızı dəniz

313 Xəzər gölü əsasən hansı çirkləndirici maddələrlə çirklənmişdir?

- ☐ ammoniyak, sulfat turşusu, formaldehidlərlə
- ☒ fenol, səthi aktiv maddələr, neft məhsulları ilə
- ☐ azotoksidi, karbon qazı ilə
- ☐ karbohidrogenlər, qurğuşunla
- ☐ hidrogen sulfid, karbon sulfidlə

314 Xəzərin həcmi göstərin

- ☐ 70 min km³
- ☒ 80 min km³
- ☐ 90 min km³
- ☐ 50 min km³
- ☐ 60 min km³

315 Xəzər neçə dövlətin dənizidir?

- ☒ 5

- ☐ 6
- ☐ 7
- ☐ 3
- ☐ 4

316 Xəzər dənizinin sahil xətlərinin uzunluğunu göstərin.

- ☐ 4,8 min km
- ☐ 5,4 min km
- ☐ 3,9 min km
- ☒ 6,5 min km
- ☐ 7,1 min km

317 Xəzərin canlı aləminin həyat səviyyəsinin pisləşməsi hansı problemləri aiddir?

- ☐ sosial
- ☐ ekoloji
- ☒ bioloji
- ☐ kimyəvi
- ☐ fizioloji

318 825 km – Xəzərin hansı dövlətə düşən sahillərin uzunluğudur?

- ☐ Qazaxıstan
- ☐ İran
- ☐ RF
- ☒ Azərbaycan
- ☐ Türkmənistan

319 Bakı buxtasında çirkabların toplanmasında kimin nəyin xüsusi rolu vardır?

- ☐ gəmilərin
- ☐ neftin
- ☐ insanların
- ☐ müəssisələrin
- ☒ küləklərin

320 Xəzərə axan, 95% çirkli sulara malik olan hansı çaydır?

- ☐ Yenisey çayı
- ☐ Don çayı
- ☐ Elba çayı
- ☐ Kür çayı
- ☒ Volqa çayı

321 Hansı dənizə ildə 12 milyard m³ çirkab suları axıdılır?

- ☒ Xəzər dənizi
- ☐ Egey dənizi
- ☐ Aralıq dənizi
- ☐ Liquri dənizi
- ☐ Barants dənizi

322 Kəskin çirklənməsi ilə əlaqədar hansı dənizdə qiymətli balıq növləri 9-10 dəfə azalmışdır?

- ☐ Oxot dənizi
- ☒ Xəzər dənizi
- ☐ Mərmərə dənizi
- ☐ Karib dənizi

☐ Adriatik dənizi

323 Dünya 85% nərə balığı və 90% qara kürü istehsalı hansı dənizə aiddir?

- ☐ Barens
- ☐ Mərmərə
- ☒ Xəzər
- ☐ Baltik dənizi
- ☐ Qara

324 Dünya nərə balığı ehtiyatının 90% - i hansı dənizdə cəmlənmişdir?

- ☒ Xəzər dənizi
- ☐ Yapon dənizi
- ☐ Aralıq dənizi
- ☐ Egey dənizi
- ☐ Oxot dənizi

325 Yer kürəsi göl ehtiyatının 44% - i hansı gölün (dənizin) payına düşür?

- ☐ Aral
- ☐ Baykal
- ☐ Maral – göl
- ☐ Göy-göl
- ☒ Xəzər dənizi

326 Xəzər dənizi şimaldan cənuba neçə min km məsafədə uzanır?

- ☐ 1100 km
- ☐ 1600 km
- ☐ 1400 km
- ☒ 1200 km
- ☐ 1000 km

327 Xəzər neçə km-dən artıq məsafədə Azərbaycan sahillərini əhatə edir?

- ☐ 550 km
- ☐ 600 km
- ☐ 700 km
- ☒ 800 km
- ☐ 900 km

328 Abşeron sahillərində və açıq dənizdə dalğaların maksimal uzunluğu neçə metrə çatır?

- ☐ 150 m-ə
- ☐ 100 – 130 m-ə
- ☐ 90 – 120 m-ə
- ☒ 80 – 100 m-ə
- ☐ 60 – 80 m-ə

329 Xəzərin bioloji problemləri dedikdə nə başa düşülür?

- ☒ Xəzərin canlı aləminin həyat səviyyəsinin pisləşməsi
- ☐ Xəzərin sululuq dərəcəsi
- ☐ Xəzərin yağış suyu ilə qidalanması
- ☐ suların qidalanma xüsusiyyətləri
- ☐ Xəzərə tökülən çayların çirklənməsi

330 3 min ton neft məhsulları hər il hansı dənizə axıdılır?

- ☐ Oxot dənizi
- ☒ Xəzər dənizi
- ☐ Aralıq dənizi
- ☐ Mərmərə dənizi
- ☐ Adriatik dənizi

331 Yay temperaturu Xəzər sularında nə qədər olur?

- ☐ +1 + 4°C
- ☐ + 10 – 15°C
- ☐ 20 °C-dən aşağı
- ☒ 20°C-dən yuxarı
- ☐ +5 – 10° C

332 Xəzər dənizində küləyin orta sürətini göstərin.

- ☐ 5 – 10 metr\saniyə
- ☐ 4 – 7 metr\saniyə
- ☐ 3 – 6 metr\saniyə
- ☒ 2 – 5 metr\saniyə
- ☐ 1 – 3 metr\saniyə

333 Xəzər dənizi hansı ərazilərdən gələn quru və isti hava kütlələrini mülayimləşdirir?

- ☐ duz cavab yoxdu
- ☐ Gürcüstan
- ☐ İran İslam Respublikası
- ☐ Rusiya Federasiyası
- ☒ Orta Asiya

334 Xəzər dənizinə şimaldan, qərbdən, cənubdan hansı çaylar tökülür?

- ☐ Türyançay, Girdmançay, Kişçay
- ☒ Volqa, Terek, Emba, Kür, Samur, Səfidrud
- ☐ Dəmiraparançay, Lənkərançay, Ataçay
- ☐ Qusarçay, Qudyalçay, Araz, Sinçay
- ☐ Ceyrankeçməz, İncəçay, Tərtərçay

335 Xəzərin ən dərin yeri nə qədərdir?

- ☐ 1128 metr
- ☐ 1020 metr
- ☐ 950 metr
- ☐ 1000 metr
- ☒ 1025 metr

336 Xəzər dənizinin təxminən neçə adı olub?

- ☐ 20-dən çox
- ☒ 70-ə yaxın
- ☐ 60-dan az
- ☐ 50-yə yaxın
- ☐ 100

337 Neçənci ildən başlayaraq Xəzərin səviyyəsi qalxmağa başlayıb?

- ☐ 1987
- ☒ 1977
- ☐ 1970

- ☐ 1965
- ☐ 1985

338 Xəzərə neçə min ton neft məhsulları axıdılır?

- ☐ 6 min ton
- ☒ 4 min ton
- ☐ 3 min ton
- ☐ 2 min ton
- ☐ 5 min ton

339 Çirkli suların neçə %-i Volqa çayının payına düşür?

- ☐ 85 %
- ☐ 55 %
- ☐ 65 %
- ☐ 75 %
- ☒ 95 %

340 Xəzərin 10-12 m-lik ən şiddətli dalğaları hansı ərazilərdə (sahillərdə) müşahidə olunmuşdur?

- ☐ RF
- ☐ Qazaxıstan
- ☐ Türkmənistan
- ☐ İran ərazisində
- ☒ Abşeronda

341 Hazırda Bakı buxtasında 1990 – cı ildən dəniz suları altında qalmış necə neft buruğu qalmışdır?

- ☐ 250
- ☒ 200
- ☐ 100
- ☐ 150
- ☐ 50

342 Xəzərin Neft Daşları və Bakı buxtası akvatoriyası necə adlandırılır?

- ☐ “dəniz zonası”
- ☐ “qızıl zona”
- ☐ “neft zonası”
- ☐ “təmiz zona”
- ☒ “ölü zona”

343 Xəzər gölü yer kürəsi göl ehtiyatının neçə %-ni təşkil edir?

- ☐ 12 %
- ☐ 56 %
- ☐ 24 %
- ☐ 34 %
- ☒ 44 %

344 Xəzərin səviyyəsinin qalxması ilə əlaqədar onun sahəsi neçə min km artmışdır?

- ☐ 50 min km
- ☐ 250 min km
- ☐ 300 min km
- ☒ 400 min km
- ☐ 150 min km

345 Bu ərazilərdən hansında kurort yerləri çoxluq təşkil edir?

- ☒ Şamaxı
- ☐ Quba –Qusar
- ☐ Lənkəran – Astara
- ☐ Naxçıvan MR
- ☐ Abşeron

346 Xəzər dənizin dalğalarının maksimal uzunluğunu göstərin

- ☐ 90-120 metr
- ☒ 80-100 metr
- ☐ 100-130 metr
- ☐ 60-70 metr
- ☐ 150 metr

347 Xəzər dənizinin çox çirklənməsinə ilə əlaqədardır? (limanlarda)

- ☐ Sənaye müəssisələrinin çirkləndiriciləri ilə
- ☐ “ölü” zonaların çoxalması ilə
- ☒ neft və neft məhsulları daşıyan tankerlər vasitəsi ilə
- ☐ Antrapagen amilin təsirlə
- ☐ Gəmiçiliyin inkişafı ilə

348 Xəzər dənizinə arktik, mülayim, tropik, subtropik hava kütlələri hansı ərazilərdən (istiqlamətdən) daxil olur?

- ☐ qərbdən
- ☐ RF – dan
- ☐ Orta Asiyadan
- ☐ İrandan
- ☒ Şimal və cənubdan

349 İlin isti dövründə buxarlanmanın yüksək olması xəzərin cənub hissələrində nə kimi dəyişikliklərə səbəb olur?

- ☒ duzluluğun yüksək olmasına
- ☐ Suda oksigenin azalmasına
- ☐ balıq ehtiyatı məhdudlaşır
- ☐ suyun səviyyəsi azalır
- ☐ Həmin ərazinin sularında özünü təmizləmənin aşağı düşməsinə

350 Sənayedə istifadə edilən 200 milyon m³ içməli suya hansı proseslərlə qənaət edə bilərik?

- ☐ sulardan təkrar istifadə edəriksə
- ☐ dəniz suyunun sərinləşdirməklə
- ☐ yeni su anbarları tikməklə
- ☐ çay axıntılarını müəssisələrə yaxınlaşdırmaqla
- ☒ sənayedə işlədilmiş suyu hava (buxar) ilə əvəz edəriksə

351 Limanlarda Xəzərin sularının daha çox çirklənmə səbəbini göstərin.

- ☐ «ölü zonalar»ın çoxluğu
- ☐ nəqliyyatın (su) çox olması
- ☐ sənaye müəssisələrinin sulara atdıqları çirkləndirici maddələrlə bağlı
- ☒ neft və neft məhsulları daşıyan tankerlərin olması ilə
- ☐ insan fəaliyyəti ilə

352 Xəzər dənizinə şimaldan və cənubdan hansı hava kütlələri daxil olur?

- ☐ mülayim kontinental hava kütlələri
- ☒ arktik, mülayim, tropik, subtropik
- ☐ kontinental Arktik hava kütlələri
- ☐ dəniz Arktik hava kütlələri, Orta Asiya hava kütlələri
- ☐ cənub tsiklonları, yerli hava dövrəni

353 Xəzərin şimal hissəsində qışın temperaturu nə qədər olur?

- ☐ 4° C
- ☐ 2°C
- ☐ 3°C
- ☒ 1° C-dən aşağı
- ☐ 0° C

354 Səviyyə (Xəzərlə bağlı) tərəddüdlərinin səbəbini göstərin.

- ☐ su anbarlarının tikilməsi ilə əlaqədar
- ☐ çayların Xəzərə az və ya çox tökülməsi
- ☐ sənaye müəssisələrinin tullantıları ilə çirklənmə
- ☐ neft-qaz çıxarılması ilə əlaqədar
- ☒ iqlim dəyişmələri, tektonik hadisələrlə bağlı

355 Neçənci ildən başlayaraq Xəzərin səviyyəsi qalxmağa başlayıb?

- ☒ 1978
- ☐ 1977
- ☐ 1976
- ☐ 1975
- ☐ 1979

356 1970-ci ildə Xəzərin səviyyəsi neçə metr aşağı düşüb?

- ☐ 5 metr
- ☒ 2 metr
- ☐ 3 metr
- ☐ 4 metr
- ☐ 1 metr

357 əsrin (20-ci) əvvəlində Xəzərin səviyyəsinin qalxması (maksimum) neçənci ildə qeydə alınıb?

- ☒ 1929 il
- ☐ 1917 il
- ☐ 1903 il
- ☐ 1905 il
- ☐ 1910 il

358 Xəzərdə ümumilikdə neçə növ canlı və neçə balıq növü var?

- ☐ 1221, 101
- ☒ 1332, 111
- ☐ 984, 78
- ☐ 1005, 89
- ☐ 1104, 98

359 Xəzərin cənub hissəsində maksimal dərinliyi göstərin.

- ☐ 900 m
- ☒ 1025 m
- ☐ 1000 m

- ☐ 950 m
- ☐ 800 m

360 Xəzər dənizinin mərkəzində suyun duzluluğu neçə %-dir?

- ☐ 9 – 18%
- ☒ 5 – 10%
- ☐ 6 – 12%
- ☐ 7 – 14%
- ☐ 8 – 16 %

361 Xəzərin sahəsi və orta dərinliyini göstərin

- ☐ 254 000 km², 151 m
- ☒ 386 000 km², 184 m
- ☐ 457 000 km², 196 m
- ☐ 187 00 km², 100 m
- ☐ 1933 00 km², 120 m

362 Xəzərin 2-ci çirklənmə mənbəyi nədir?

- ☐ yaşayış yerləri
- ☐ suyunun tərkibindəki mikroelementlər
- ☐ palçıqlı sellər
- ☒ mədənlər, tankerlər, hidrotexniki qurğular
- ☐ heyvandarlığın, quşçuluğun, balıqçılığın inkişafı

363 Azərbaycan ərazisindən Xəzərə neçə milyard m³ hədsiz dərəcədə çirkləndirilmiş su tullantıları atılmışdır?

- ☒ 0,3 mlyrd m³
- ☐ 0,2 mlyrd m³
- ☐ 0,5 mlyrd m³
- ☐ 0,1 mlyrd m³
- ☐ 0,4 mlyrd m³

364 Xəzərə ildə neçə milyard m³ çirkab suları axıdılır?

- ☐ 11 milyard m³
- ☒ 12 milyard m³
- ☐ 10 milyard m³
- ☐ 14 milyard m³
- ☐ 13 milyard m³

365 Xəzərin kəskin çirklənməsi ilə əlaqədar qiymətli balıq növlərinin ovlanması neçə dəfə azalmışdır?

- ☒ 9 – 10 dəfə
- ☐ 8 – 9 dəfə
- ☐ 2 – 3 dəfə
- ☐ 4 – 5 dəfə
- ☐ 6 – 7 dəfə

366 Dünya nəre balığı ehtiyatının neçə %-i Xəzərdə cəmlənmişdir?

- ☐ 50%
- ☐ 70 %
- ☐ 80 %
- ☒ 90 %
- ☐ 60 %

367 Xəzərin çirkləndirən neftin 10% - i nəyin hesabındadır?

- ☒ neft emalı zavodlarının
- ☐ Volqa çayının
- ☐ Neft tankerlərinin
- ☐ Neft kəmərlərinin
- ☐ Buruqların

368 Geotermal enerji üçün əsas mənbə nədir?

- ☐ qeyzərlər
- ☐ ovalıqlar, yaylalar
- ☒ yeraltı isti sular
- ☐ şalalələr
- ☐ gur Sulu çaylar

369 Müalicəvi palçıq yataqları respublikanın hansı zonasında yerləşir?

- ☐ Arazboyu düzənlikdə
- ☐ Kür-Araz ovalığında
- ☐ Naxçıvanda
- ☐ Lənkəran-Astara zonasında
- ☒ Abşeronda

370 Hal-hazırda respublikanın neçə rayonunda kurort yerləri ayrılmışdır?

- ☐ 10
- ☐ 21
- ☐ 23
- ☒ 25
- ☐ 27

371 Bu ölkələrdən hansı çoxlu sayda rekreasiya ehtiyatlarına malikdir?

- ☒ İspaniya, İtaliya, İsveçrə, Hindistan, Türkiyə
- ☐ İrlandiya, Portuqaliya, Yeni Zelandiya, İsrail
- ☐ Argentina, Braziliya, Venesuela, Çin, Azərbaycan
- ☐ Banqladeş, Tropik Afrika ölkələri, Kanada, ABŞ, Avstraliya
- ☐ Yaponiya, Niderland, Danimarka, Vyetnam, Fransa

372 Rekreasiya ehtiyatları hansı məqsədlərdə istifadə olunan ehtiyatlardır?

- ☐ qoruqları yaratmaq üçün
- ☐ balıqçılıqda
- ☐ ovçuluq məqsədlərində
- ☒ istirahət, müalicə, turizmdə
- ☐ tikinti işlərində və körpülərin salınmasında

373 İrlandiya, Kamçatka, ABŞ, İtaliya kimi dövlətlər ən çox hansı enerji mənbəyinə malikdirlər?

- ☐ külək
- ☐ energetika
- ☐ səs
- ☒ geotermal
- ☐ günəş

374 Yeraltı isti sular hansı enerji üçün mənbə sayılır?

- ☐ energetika üçün

- ☐ günəş enerjisi üçün
- ☐ külək üçün
- ☐ Su (yerüstü)
- ☒ buxar enerjisi

375 Respublika ərazisində rast gəlinən termal suların temperaturunu göstərin (0t)

- ☒ 50-90 0t
- ☐ 40-80 0t
- ☐ 30-70 0t
- ☐ 20-60 0t
- ☐ 5-10 0t

376 Müalicə, kənd təsərrüfatı, enerji alınmasında hansı sulardan istifadə edilir.

- ☐ kükürlü
- ☐ palçıqlı
- ☐ şirin sulu bulaqlar
- ☒ termal sular
- ☐ qeyzerlər

377 Azərbaycandakı termal sular hansı su mənbələrinə aiddir?

- ☐ mineral
- ☐ radonlu
- ☐ kükürlü
- ☐ palçıq
- ☒ yeraltı su mənbələrinə

378 Respublikada 3500 - ə yaxın sayı olan hansı su ehtiyatıdır?

- ☐ çaylar
- ☐ yeraltı sular
- ☐ su anbarları
- ☒ bulaqlar, çeşmələr
- ☐ göllər

379 Abşeronda ən çox hansı rekreasiya ehtiyatı yerləşir?

- ☐ yodlu
- ☐ bromlu
- ☐ mineral
- ☒ palçıq
- ☐ radonlu

380 Külək enerjisindən 2000 il əvvəl hansı ölkələrdə istifadə edilib?

- ☐ Danimarka, ABŞ, İngiltərə
- ☐ Fransa, İtaliya
- ☐ İspaniya, İtaliya
- ☐ Böyük Britaniya, Yunanıstan
- ☒ Çin, Hindistan, Misir

381 Neçənci əsrin ortalarına qədər yer kürəsi atmosferində olan oksigen stabil idi?

- ☐ 20-ci əsrin ortalarına
- ☐ 16-cı əsrin ortalarına
- ☐ 17-ci əsrin ortalarına
- ☐ 18-ci əsrin ortalarına

☒ 19-cu əsrin ortalarına

382 İqlim və kosmik resurslara nə aiddir?

- ☐ hidroenerji ehtiyatları
- ☐ dəniz, okeanlar, göllər
- ☐ dəniz, okeanlar, göllər
- ☒ günəş, külək enerjisi, rütubət
- ☐ daxili yeraltı sular, qeyzərlər

383 Çimərlik turizmi hansı ölkələrə aiddir?

- ☐ Qərbi Avropa ölkələri
- ☐ Afrika ölkələri
- ☐ Avstraliya və Okeaniya
- ☒ Latın Amerikası ölkələri
- ☐ Skandinaviya ölkələri

384 İstirahət, müalicə, turizm məqsədilə istifadə olunan ehtiyatlar nə adlanır?

- ☐ yeraltı termal sular
- ☐ coğrafi obyektlər
- ☒ rekreasiya ehtiyatları
- ☐ aqroiqlim ehtiyatları
- ☐ idman kompleksləri

385 Kənd təsərrüfatına əlverişli, rütubət və istini özündə birləşdirən ehtiyatlar nə adlanır?

- ☐ su ehtiyatları
- ☐ rekreasiya ehtiyatları
- ☒ aqroiqlim
- ☐ alternativ ehtiyatlar
- ☐ kosmik ehtiyatlar

386 Coul, kilovatla hansı enerji ölçülür?

- ☐ alternativ
- ☐ külək enerjisi
- ☒ günəş enerjisi
- ☐ hidroenerji
- ☐ elektroenergetika enerjisi

387 Günəş, külək enerjisi, rütubət hansı resurslara aid edilir?

- ☐ meşə resurslarına
- ☒ iqlim resurslarına
- ☐ Su resurslarına
- ☐ Torpaq resurslarına
- ☐ Meşə resurslarına

388 Latın Amerikası ölkələrində hansı rekreasiya növü inkişaf edib?

- ☐ təbii landşaftlar
- ☒ çimərlik turizmi
- ☐ müalicə
- ☐ sağlamlıq
- ☐ idman

389 ən yüksək nisbi rütubətlik hansı aylarda baş verir?

- ☐ payız – sentyabr – oktyabr
- ☒ qışda – yanvar fevral
- ☐ yazda – mart – aprel
- ☐ yayda iyul-avqust
- ☐ bütün fəsillərdə

390 Oduncaq ehtiyatına görə hansı ölkələr fərqlənir?

- ☐ Pribaltika ölkələri, Danimarka
- ☒ RF, Kanada, Braziliya, ABŞ
- ☐ Hindistan, Misir, Suriya
- ☐ Yaponiya, Koreya, Vyetnam
- ☐ Avstraliya, Okeaniya

391 Meşələrin əhəmiyyətini göstərin:

- ☐ insanların dincəlməsi, istirahəti üçün yararlıdır
- ☐ heyvan və bitkilərin yaşamasını təmin edir
- ☐ qoruq, yasaqlıq və ovçuluq təsərrüfatları yaradılmışdır
- ☒ oksigeni bərpa edir, yeraltı suların və torpağın məhsuldarlığını qoruyur
- ☐ biçənək və otlaq sahələri kimi istifadə olunur

392 Cənub meşə qurşağında enliyarpaqlı meşələri neçə % təşkil edir?

- ☒ 97%
- ☐ 83%
- ☐ 77%
- ☐ 68%
- ☐ 51%

393 Şabalıd ağaclarına hansı ərazilərdə rast gəlinir?

- ☒ Böyük Qafqazın cənub yamacları
- ☐ Qaxda
- ☐ Ceyrangöl
- ☐ Talış dağları
- ☐ Qamıx – Əyriçay vadisi

394 Respublika üzrə adambaşına neçə ha meşə sahəsi düşür?

- ☐ 0, 16 ha
- ☒ 0, 14ha
- ☐ 0,8 ha
- ☐ 0,10 ha
- ☐ 0, 12 ha

395 Meşələrimizin neçə %-i dağlarda və neçə %-i düzənlikdə yerləşir?

- ☐ 80%, 20%
- ☒ 90%, 10%
- ☐ 50%, 50%
- ☐ 60%, 40%
- ☐ 70%, 30%

396 Meşələr respublika ərazisinin neçə %-ni tutur?

- ☒ 11%
- ☐ 7%
- ☐ 8%

- ☐ 9%
- ☐ 10%

397 Eldar şamı hansı ərazilərdə yayılmışdır?

- ☐ Qanix-Əyriçay vadisində
- ☐ İsmayılıda
- ☐ Lənkəran-Astara zonasında
- ☒ Ceyrəngöldə
- ☐ Qəbələdə

398 Dünyada bioloji ehtiyatlardan olan bitkinin neçə mindən artıq növü məlumdur?

- ☐ 200 mindən
- ☐ 100 mindən
- ☒ 500 mindən
- ☐ 400 mindən
- ☐ 300 mindən

399 Azərbaycan meşələri tədarük əhəmiyyətə malik hansı növ meyvələrlə zəngindir?

- ☐ quru meyvələrlə
- ☐ şirəli meyvələrlə
- ☐ mövsümi meyvələrlə
- ☐ sitrus meyvələrlə
- ☒ yabanı və cır meyvələrlə

400 Beynəlxalq təşkilatlar tropik ölkələr meşələrin qırılmasının qarşısını almaq üçün hansı tədbirlər görürlər?

- ☐ münbit torpaqların artırılmasına çalışırlar
- ☐ süni meşəsalınmalar salınır
- ☐ əkin yerlərinin çoxalmasına icazə vermirlər
- ☒ borclarının bir hissəsini ödəyirlər
- ☐ torpaqəməlgəlmə prosesi üçün su kanalları çəkilir

401 Meşə cəhətdən ən kasıb ölkələri göstərin

- ☐ Fransa, AFR, Kuba
- ☐ Şimali Amerika, Alyaska
- ☐ Braziliya, Venesuela, Argentina
- ☒ Səudiyyə Ərəbistanı, Şimali Afrika, İran körfəzi ətrafı ölkələri
- ☐ Çin, Kanada, Tailand

402 Cənub meşə qurşaqlarının sahəsini göstərin.

- ☐ 1 mlrd ha
- ☐ 5 mlrd ha
- ☒ 2 mlrd ha
- ☐ 3 mlrd ha
- ☐ 4 mlrd ha

403 Şimal qurşağında ən böyük meşə sahələri hansı ölkələrin ərazisindədir?

- ☐ Çexiya, Macarıstan, Rumıniya
- ☐ Böyük Britaniya, İrlandiya
- ☐ Fransa, Almaniya
- ☒ RF, Kanada, ABŞ
- ☐ İtaliya, İspaniya

404 Respublikadakı meşələrin neçə % - i dağlıq, neçəsi (%) düzənliklərdədir?

- ☐ 97% dağlıq 3% düzənlik
- ☐ 70% dağlıq, 30% düzənlik
- ☐ 85% dağlıq, 15% düzənlik
- ☐ 93% dağlıq, 7 % düzənlik
- ☒ 96% dağlıq, 4; düzənlik

405 Son 100 ildə yer kürəsindəki meşələrin sahəsi neçə % azalıb?

- ☐ 50%
- ☐ 25%
- ☐ 30%
- ☐ 60%
- ☒ 40%

406 Dünya üzrə adambaşına neçə ha meşə sahəsi düşür?

- ☐ 0,6 ha
- ☐ 0,5 ha
- ☒ 0,7 ha
- ☐ 0,8 ha
- ☐ 0,9 ha

407 Tropik meşələrin sahələrinin kəskin azalmasının səbəbi nədir?

- ☐ temperaturun artması ilə meşə yanğınlarının çoxalması ilə
- ☒ şəhər və nəqliyyatın genişləndirilməsi ilə əlaqədar
- ☐ torpaqların şoranlaşması ilə əlaqədar
- ☐ torpaqların eroziyaya uğraması nəticəsində
- ☐ quraqlıq sahələrin artması nəticəsində

408 Şimal meşə sahələrinin neçə %-i iynəyarpaqlı, neçə %-i isə enliyarpaqlıdır?

- ☐ 55%, 45%
- ☒ 67%, 33%
- ☐ 28%, 72%
- ☐ 33%, 67%
- ☐ 49%, 51%

409 Şimal meşə qurşağının sahəsi neçə milyard hektardır?

- ☐ 5 mlyrd ha
- ☐ 1 mlyrd ha
- ☒ 2 mlyrd ha
- ☐ 3 mlyrd ha
- ☐ 4 mlyrd ha

410 Naxçıvan MR – sı hansı ehtiyatlardan kasıbdır?

- ☐ mineral
- ☐ su
- ☒ meşə
- ☐ iqlim
- ☐ torpaq

411 Respublika ərazisinin neçə % - ni göllər tutur?

- ☒ 0,5 %

- ☐ 0,6 %
- ☐ 0,3 %
- ☐ 0,2 %
- ☐ 0,4 %

412 Respublikada ən çox su çatışmazlığı hansı iqtisadi rayonda özünü göstərir?

- ☐ Abşeron
- ☐ Quba – Xaçmaz
- ☐ Gəncə - Qazax
- ☐ Lənkəran – Astara
- ☒ Aran

413 Açıq iqlim şəraitində suvarma tələb olunan əraziləri su ilə təmin etmək üçün nə tədbirlər görülür?

- ☐ su ötürmədən istifadə edilir
- ☐ qrunut sularından istifadə edilir
- ☐ iri artezian hövzələri yaradılır
- ☒ su kanalları çəkilir
- ☐ dəmir-beton örtüklərdən istifadə olunur

414 Şirin sulu gölləri göstərin

- ☐ Binəqədi, Masazır, Hacı – Həsən
- ☐ Sarısu, Mehman göl, Hacıqabul
- ☐ Zaxxagöl, Qanlı göl, Batabat
- ☒ Ağ göl, Alagöllər, Qaragöl, Göygöl və s.
- ☐ Acınohur, Böyükşor, Bülbülə

415 Göllər respublika ərazisinin neçə %-ni tutur?

- ☐ 0,9 %
- ☐ 0,2 %
- ☐ 0,4 %
- ☒ 0,5 %
- ☐ 0,1 %

416 Bakı şəhərinə su hansı çay, bölgə və kanallardan daxil olur?

- ☒ Kür çayı. Quba – Xaçmaz bölgəsi, Şollar su kəməri
- ☐ Samur çayı, Dağıstan ərazisi
- ☐ Qusarçay, Baş Qafqazın şimal – şərq yamacı
- ☐ Araz çayı, Naxçıvan MR, Araz su qovşağından
- ☐ Mayımçay, Böyük Qafqazın cənub yamacı

417 Araz çayı ən çox hansı çaylar vasitəsilə çirklənir?

- ☐ Samur, Filizçay
- ☐ Ağstafaçay, Filizçay
- ☒ Arpaçay, Oxçuçay
- ☐ Ağstafaçay, Qoşqarçay
- ☐ Kür, Gilançay

418 Çaylarımız hansı ərazilərdə ciddi çirklənməyə məruz qalırlar?

- ☒ Gürcüstan, Ermənistan, Dağıstan
- ☐ İran İR, İraq, Suriya
- ☐ Estoniya, Latviya, Litva
- ☐ Türkmənistan, Özbəkistan, Qazaxıstan

☐ Türkiyə, RF

419 Respublikanın su ehtiyatının 70 %-ə qədəri hansı suların payına düşür?

- ☒ tranzit çayların
- ☐ termal suların
- ☐ mineral suların
- ☐ yeraltı suların
- ☐ dağ çaylarının

420 1 nəfərə düşən su ehtiyatının həcminə görə ən aşağı göstərici hansı zonadadır?

- ☐ Abşeron yarımadasında
- ☐ Quba – Xaçmaz
- ☐ Naxçıvan MR
- ☐ Lənkəran – Astara
- ☒ Muğan – Salyan

421 Respublikanın suya olan tələbatını göstərin:

- ☐ 7,0 – 9,0 km³
- ☐ 9,0 – 11,0 km³
- ☐ 10,0 – 12,0 km³
- ☒ 11,0 – 13,0 km³
- ☐ 8,0 – 10,0 km³

422 Suarmada istifadə olunan suyun milyard kub kilometrə itkisi nə üçün baş verir?

- ☒ suyun torpaq kanalla aparıldığı üçün
- ☐ meşələrin qırılması səbəbindən
- ☐ torpağın quru olması nəticəsində
- ☐ suyun həddindən çox verilməsi ilə
- ☐ örüş sahələrinin artması ilə

423 Respublikadakı suvarma kanallarının ümumi uzunluğu nə qədərdir?

- ☐ 15,3 min km
- ☐ 21,5 min km
- ☐ 29,1 min km
- ☒ 38,9 min km
- ☐ 19,8 min km

424 Respublika ərazisində neçə su anbarı və su tutarlar yaradılmışdır?

- ☐ 25
- ☐ 20-yə yaxın
- ☐ 30-dan az
- ☒ 40-dan çox
- ☐ 20-yə yaxın

425 Naxçıvan, Şirvan, Salyan ərazilərində yeraltı suların neçə %-i toplanıb?

- ☐ 125
- ☐ 17 %
- ☐ 19 %
- ☒ 22 %-i
- ☐ 15,4 %

426 Yeraltı suların neçə %-i Mil-Qarabağ zonasındadır?

- ☐ 19,4 %
- ☐ 13,1 %
- ☐ 15,6 %
- ☒ 18,5 %-i
- ☐ 11,9 %

427 Yeraltı suların neçə %-i Qusar maili düzənliyində toplanıb?

- ☐ 8,3%
- ☐ 17%
- ☐ 29%
- ☒ 31 %-i
- ☐ 12%

428 İnsan 1 il ərzində təxminən nə qədər su qəbul edir?

- ☐ 5 ton
- ☐ 3 ton
- ☐ 2 ton
- ☒ 1 ton
- ☐ 4 ton

429 Tərəvəz və meyvənin neçə %-i sudan təşkil olunmuşdur?

- ☒ 90 – 95;
- ☐ 60 – 70 %
- ☐ 40 – 50 %
- ☐ 20 – 30%
- ☐ 80 – 85%

430 İnsan orqanizminin ümumi kütləsinin neçə hissəsi və qanun neçə faizi sudan təşkil olunmuşdur?

- ☐ 1/3 hissəsi; 70%-i
- ☐ 3/3 hissəsi, 50%
- ☒ 2/3 hissəsi, 80%
- ☐ 3/5 hissəsi, 60%
- ☐ 1/5 hissəsi, 40%

431 Suyun qeyri-adi xassələrini göstərin.

- ☐ coğrafi təbəqənin insanların fəaliyyəti ilə bağlı olan hissəsidir
- ☐ zonal təbii komplekslərin ardıcıl yerləşməsinə və azonallıq yaradır
- ☐ təbii zonaları ekvator dan qütblərə doğru dəyişir və onlara xarici görünüşlərinə görə ad verilir
- ☐ yüksək sutkalıq temperatur amplitiduna malikdir
- ☒ donarkən sıxlığı azalır, həcmi artır, donduqda sıxılmaz

432 İnsanların gündəlik su tələbatı minimum neçə litrdir?

- ☐ 5 l
- ☐ 3 l
- ☒ 2 l
- ☐ 1 litr
- ☐ 4 l

433 Qurunun neçə hissəsini arid zonalar tutur?

- ☐ bütün əraziləri
- ☒ 1\3-nü
- ☐ 1\4—ni

- ☐ 1\5-ni
- ☐ 1\2 –ni

434 Dəniz suyunun şirinləşdirilməsi kimi tədbirlərdən ən çox hansı ölkələr istifadə edir?

- ☐ Avropa ölkələri, RF-sı
- ☒ Səudiyyə Ərəbistanı, BƏƏ, Küveyt, Yaponiya
- ☐ Türkiyə Cümhuriyyəti, Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti
- ☐ Latın Amerikası ölkələri, Avstraliya
- ☐ Okeaniya, ABŞ, Kanada

435 Şirin su ehtiyatının çox hissəsi harada yerləşir?

- ☐ çaylarda
- ☐ yeraltı sulara
- ☐ bulaqlarda
- ☐ su anbarlarında
- ☒ əlçatmaz buzlaqlarda

436 Dünyada suyun əsas istehlakçısı nədir?

- ☐ yeyinti sənayesi
- ☐ neft sənayesi
- ☐ metallurgiya sənayesi
- ☒ kənd təsərrüfatı
- ☐ elektroenergetika

437 Ümumi su ehtiyatının neçə faizi şirin su ehtiyatıdır?

- ☐ 5.65
- ☒ 2,5%
- ☐ 2,1%-i
- ☐ 1,8%-i
- ☐ 3,4%

438 Donarkən sıxlığı azalır, həcmi artır, donduqda sıxılmaz bu xüsusiyyətlər hansı ehtiyata aiddir?

- ☐ rekreasiya
- ☐ Bitki
- ☐ Meşə
- ☐ torpaq
- ☒ su

439 96,5% - yer səthindəki hansı suların miqdarıdır?

- ☐ çayların
- ☐ yeraltı suların
- ☐ göllərin
- ☒ okean və dənizlərin
- ☐ su anbarlarının

440 Rütubətin atmosferlə yer səthi arasındakı ardıcıl mübadilə prosesinə nə deyilir?

- ☐ duman
- ☐ buzlaqlar
- ☐ atmosfer yağıntıları
- ☒ suyun dövrəni
- ☐ buxarlanma

441 Kür çayına tərkibində kimyəvi maddələr olan hansı çayın çirkab suları axır? (Ermənistan ərazisindən)

- ☒ Ağstafaçay
- ☐ Araz
- ☐ Viləşçay
- ☐ Ovçuçay
- ☐ Filizçay

442 Mis, neft məhsulları, benzol, karbohidrogenlər və s. kimi kimyəvi elementlərin normadan 4-10 dəfə yüksək olması respublikamızın hansı çayındadır?

- ☐ Samur
- ☒ Kür
- ☐ Arpaçay
- ☐ Qanix
- ☐ Araz

443 200 min m³ çirkab suları hər gün respublikanın hansı çayının ərazisinə tökülür?

- ☐ Ağstafaçay
- ☐ Qoşqar
- ☐ Samur
- ☐ Araz çayına
- ☒ Kür

444 Respublikamızın su hövzələrinə axıdılan 3 milyard m³ sənaye çirkab suları hansı dövlət tərəfindən atılır?

- ☐ Türkiyə
- ☐ Ermənistan
- ☐ İran
- ☐ Dağıstan
- ☒ Gürcüstan

445 Kür çayının 74% - dən çox su balansı harada formalaşır?

- ☐ xəzər dənizində
- ☐ Araz çayı ilə qovuşduğu yerdə
- ☐ öz mənbəyində
- ☒ respublikadan kənarda
- ☐ dağlarda

446 Gürcüstan, Ermənistan, Dağıstan tərəfindən respublikamızın hansı ehtiyatları daha çox çirklənməyə məruz qalır?

- ☐ meşələr
- ☐ xəzər dənizi
- ☐ atmosfer havası
- ☐ torpaq ehtiyatları
- ☒ çaylar

447 Tranzit suları respublikanın ümumi su ehtiyatının neçə faizini tutu?

- ☐ 80% - ni
- ☐ 60% - ni
- ☐ 50% - ni
- ☐ 40% - ni
- ☒ 70% - ni

448 Ölkənin yeraltı qatlarından hər il nə qədər içməli su işlədilir?

- ☒ 1,2 km³
- ☐ 3,1 km³
- ☐ 2,3 km³
- ☐ 1,7 km³
- ☐ 1,9 km³

449 Suyun torpaq kanallarla aparılması nə kimi itkilərə problemlərə yol açır?

- ☐ şorlaşma yaranır
- ☐ torpaqda rütubət artır
- ☐ bataqlılaşmaya səbəb olur
- ☒ suyun tonlarla itkisi baş verir
- ☐ yeraltı suların səviyyəsi artır

450 Ümumi su ehtiyatının 96,4% - i nəyin payına düşər?

- ☒ dünya okeanın
- ☐ yeraltı suların
- ☐ göllərin
- ☐ çayların
- ☐ buzlaqların

451 Respublikada əsas bulaqlar hansı ərazilərdə yerləşir?

- ☐ Alazan – Əyriçay çökəkliyində
- ☐ Dağıstanda, Azərbaycanın sərhədlərində
- ☐ Baş suayrıcında
- ☒ Böyük Qafqazda- suayrıcı və Yan silsilədə; Kiçik Qafqazda – Qapıcıq zirvəsində
- ☐ Oxçuçay və Gilançayda

452 Ümumi su ehtiyatının 96% - i ilə suvarma işini yerinə yetirmək üçün hansı tədbirlər görülür?

- ☐ su quyularından istifadə olunur
- ☐ çay axımları dəyişdirilir
- ☐ yeraltı laylardan istifadə olunur
- ☒ torpaq kanallar qazılır
- ☐ əkin sahələri yaxınlığında sututarlar yaradılır

453 Ölkə ərazisində yerləşən su anbarlarının sayını göstərin

- ☐ 15- dən az
- ☒ 40-dan çox
- ☐ 30-a yaxın
- ☐ 25
- ☐ 50

454 1,400 min ha kənd təsərrüfatı sahələri hansı su ehtiyatları ilə suvarılır?

- ☒ su anbarları suyu ilə
- ☐ göl suları ilə
- ☐ çay suları ilə
- ☐ yeraltı sular ilə
- ☐ şirinləşdirilmiş dəniz suyu ilə

455 Su anbarları, kiçik sututarları hansı məqsədlər üçün yaradılıb?

- ☐ yeraltı sulardan istifadəni azaltmaq üçün

- ☐ kənd təsərrüfatında su itkisini azaltmaq üçün
- ☐ suvarma sistemlərini təkmilləşdirmək üçün
- ☐ çay axımların nizama salmaq üçün
- ☒ su ilə zəif təmin olan əraziləri təmin etmək üçün

456 31% - yeraltı sular respublikanın hansı ərazisində toplanıb?

- ☐ Kür – Araz ovalığının
- ☐ Gəncə - Qazax zonasının
- ☐ Abşeron yarımadasına
- ☒ Qusar maili düzənliyində
- ☐ Lənkəran – Astara zonasının

457 Hansı ərazilərimizdə su resursları azlıq təşkil edir?

- ☒ Kür – Araz ovalığı, Abşeron, Qobustan, Naxçıvan
- ☐ Gəncə - Qazax düzü, Naftalan düzü
- ☐ Talış dağları, Lənkəran ovalığı
- ☐ Cənub – şərq Şirvan düzü, Salyan, Muğan düzləri
- ☐ Kiçik Qafqazın Şimal şərq qurtaracağı

458 Respublikamızın hansı əraziləri su ehtiyatı ilə zəngindir?

- ☒ Böyük Qafqazın Şimal – Şərq və cənub hissələri, Lənkəran zonası
- ☐ Arındır – Ceyrançöl alçaq dağlığı
- ☐ Kiçik Qafqazın şərq və şimal – şərq hissəsi
- ☐ Qarabağ – Mil düzü
- ☐ Alazan – Əyriçay vadisi

459 70% su balansımız hansı ərazilərdə formalaşan çay axınları ilə əlaqədardır?

- ☒ qonşu dövlətlərdə
- ☐ yüksək dağlıq ərazilərdə
- ☐ meşə ərazisində
- ☐ dağətəyi zonalarda
- ☐ düzənlik ərazilərdə

460 6-10 mly ton neft hər il hansı ərazilərə axıdılır?

- ☐ çaylara
- ☐ göllərə
- ☐ şelf ərazilərə
- ☒ dəniz və okeanlara
- ☐ quru sahələrə

461 Həll olmuş formada olan oksigenin miqdarı normal olarsa suda hansı proseslərin düzgün getməsi məqsədə uyğun olardı?

- ☐ sublimasiya məhsullarının toplanmaması prosesinin
- ☒ bio – kimyəvi proseslərin
- ☐ mikroorqanizmlərin çoxalmaması prosesinin
- ☐ şorlaşmanın azalması prosesi
- ☐ buxarlanmanın

462 Süni meşəsalma tədbirləri ilə suların hansı problemini aradan qaldırmaq olar?

- ☐ şorlaşmanı azaltmaq
- ☒ mineral duzların çoxalmasının qarşısını almaq
- ☐ bataqlıqlaşmanın qarşısını almaq

- ☐ yeraltı suları tənzimləmək
- ☐ nəmliyi saxlamaq

463 Meşələrin qırılması, sahələrin şumlanması və s surlarda nə kimi dəyişiklikliyə gətirir?

- ☐ kondensasiya məhsullarının toplanmasına şərait yaradır
- ☐ buxarlanması azaldır
- ☐ rütubətli çoxaldır
- ☒ mineral duzların miqdarını artırır
- ☐ sular şorlaşdırır

464 İl ərzində 1 ton su qəbul edən canlılar kimdir?

- ☐ həşəratlar
- ☐ balıqlar
- ☐ quşlar
- ☒ insanlar
- ☐ fillər

465 İl ərzində 300 milyon ton su işlədən nədir?

- ☒ elektrik stansiyaları
- ☐ dəyirmanları
- ☐ sənaye müəssisəsi
- ☐ mənzil-kommunal təsərrüfatları
- ☐ hərbi obyektlər

466 Tərkibi 90-95% sudan təşkil olunana nədir?

- ☐ çiçək
- ☐ daş
- ☐ qum
- ☐ torpaq
- ☒ tərəvəz – meyvə

467 İEÖ – də sutka üzrə suyun istifadəsi nə qədərdir? (məişət tələbatı sayılmaqla)

- ☒ 200-300 litr
- ☐ 450-480 litr
- ☐ 40-50 litr
- ☐ 100-120 litr
- ☐ 180-250 litr

468 Səudiyyə ərəbistanı, Bəə, Küveyt, Yaponiya və b. Ölkələr su problemini aradan götürmək üçün nə kimi tədbirlər görürlər?

- ☐ çay qollarını birləşdirirlər
- ☒ dəniz suyunu şirənləşdirirlər
- ☐ buzlaqlar əridirlər
- ☐ çay axınlarını dəyişirlər
- ☐ su anbarları tikirlər

469 Ümumi su ehtiyatının 40% - dən azı hansı ərazilərdə yerləşir?

- ☐ şəlalələrdə
- ☐ buzlaqlarda
- ☐ dağ mağaralarında
- ☐ yeraltında
- ☒ kənd təsərrüfatı və sənaye bölgələrində

470 əlçatmaz buzlaqlarda hansı su ehtiyatı yerləşir?

- ☐ yeraltı sular
- ☐ şor sular
- ☐ çirkli sular
- ☒ şirin sular
- ☐ kimyəvi sular

471 İnsan qanının neçə faizi sudan ibarətdir?

- ☐ 40% - i
- ☐ 60% - i
- ☒ 80% - i
- ☐ 50% - i
- ☐ 70% - i

472 Sel hadisəsi necə yaranır?

- ☒ leysan yağışları və qarın sürətlə əriməsi nəticəsində
- ☐ qrunt sularının səviyyəsinin yüksək olması ilə
- ☐ mülayim soyuq iqlim şəraiti ilə əlaqədar
- ☐ ekoloji tarazlığın pozulması ilə
- ☐ yeraltı suların bulaqlar şəklində üzə çıxması ilə

473 Quruyan çayları göstərin (müvəqqəti axarlı)

- ☐ Arpaçay, Naxçıvançay, Əlincəçay
- ☒ Sumqayıtçay, İncəçay
- ☐ Tərtər çay, Xaçın çay
- ☐ Qarqarçay, Həkəri çay
- ☐ Ağstafaçay, Gilançay

474 Respublika çayları nə ilə qidalanırlar?

- ☐ artezian quyuları ilə
- ☐ suvarma kanalları ilə
- ☐ termal suları ilə
- ☒ yağış, qar, yeraltı sular ilə
- ☐ su anbarları, su tutarları ilə

475 Çaylar ən çox harada (hansı ərazidə) formalaşır?

- ☐ arid landşaft kserofit kolluqlarda
- ☒ yağıntıların çox düşdüyü orta və yüksək dağlıqda
- ☐ Kür-Araz ovalığındakı yarım səhralarda
- ☐ landşaft qurşaqlarının şaquli paylanma zonallığında
- ☐ Şollar düzündə və Xəzər sahili meşələrdə

476 Şirin sulu göllər hansı dağlarda cəmlənmişdir?

- ☐ Qovdağ
- ☐ Hinaldağ
- ☐ Talış dağ
- ☐ Murovdağ
- ☒ Böyük və Kiçik Qafqaz dağı

477 Hansı çay vasitəsilə Ermənistan ərazisindən tərkibində müxtəlif kimyəvi maddələr olan çirkab suları Kür çayına axıdılır?

- ☒ Ağstafaçay
- ☐ Qanix
- ☐ Samur
- ☐ Araz
- ☐ Arpaçay

478 Kür suyunda hansı kimyəvi elementlərin miqdarı normadan 4 – 10 dəfə yüksəkdir?

- ☒ mis, neft məhsulları
- ☐ his, hidrogen sulfid
- ☐ karbon qazı, karbohidrogenlər
- ☐ kükürd qazı, azot oksidi
- ☐ karbon sulfid, sulfat turşusu, formaldehid

479 Ölkəmizdə adambaşına düşən suyun həcmi nə qədərdir?

- ☐ 5,3 m³
- ☒ 3,5 m³
- ☐ 2,4 m³
- ☐ 1,5 m³
- ☐ 4,6 m³

480 Hər il dəniz və okeanlara nə qədər neft axıdılır?

- ☐ 10 – 14 milyon ton
- ☐ 4 – 6 milyon ton
- ☐ 2 – 4 milyon ton
- ☐ 1 – 2 milyon ton
- ☒ 6 – 10 milyon ton

481 Sularda mineral duzların çoxalmasının qarşısını almaq üçün hansı tədbirdən istifadə edirlər?

- ☐ yamaclar bərkidilir
- ☐ hidrotexniki qurğular tikməklə
- ☐ SES-lər tikilir
- ☒ süni meşəsalma tədbirləri ilə
- ☐ fitomeliorativ tədbirlərlə

482 Sularda mineral duzların miqdarının daima artmasının səbəbi nədir?

- ☒ meşələrin qırılması, sahələrin şumlanması və s.
- ☐ düzənliklərin dağlıq əraziyə doğru qalxması, mürəkkəb landşaft zonallığının yaranması
- ☐ yamacların eroziyaya uğraması
- ☐ alp çəmənliklərindən düzgün istifadə edilməsi ilə əlaqədar
- ☐ rütubətli iqlim şəraiti ilə əlaqədar orta illik axının çoxalması ilə əlaqədar

483 Yer səthindəki suyun ümumi miqdarının neçə faizi okean və dənizlərə aiddir:

- ☐ 99,1%
- ☐ 73,8%
- ☐ 81,4%
- ☒ 96,5%
- ☐ 68,9%

484 Suyun dövrünü nəyə deyilir?

- ☐ çoxlu çay qollarının birləşməsi nəticəsində çayın suyunun artması, suyun sürəti və nəqlədiyi qüvvəsinin çoxalmasına
- ☐ daxili suların hidroloji xüsusiyyətlərinə

- ☐ yüksəklik üzrə iqlimin dəyişilməsinə
- ☒ rütubətin atmosferlə yer səthi arasındakı ardıcıl mübadilə prosesinə
- ☐ çayların axın xüsusiyyətlərinin relyef şəraitindən asılı olaraq dəyişməsinə

485 Sənaye və məişət tələbatları daxil olmaqla inkişaf etmiş ölkələrdə sutkalıq su istehlakı nə qədərdir?

- ☐ 400 - 450 litr
- ☐ 50-80 litr
- ☐ 100-150 litr
- ☒ 200-300 litr
- ☐ 20 – 30 litr

486 Ümumi su ehtiyatın neçə faizi Dünya okeanının payına düşür?

- ☐ 99,1%
- ☐ 78,5%-i
- ☐ 81,3%-i
- ☒ 96,4%-i
- ☐ 64,9%

487 Respublikamızın dağ-mədən sənayesinin inkişaf etdiyi ərazilərdən hansı ağır çirkləndiricilərlə qarışmış çaylar axır?

- ☐ Arpaçay, Viləşçay
- ☒ Qoşqarçay, Filizçay
- ☐ Gilançay, Ağstafaçay
- ☐ Kür, Araz
- ☐ Samur, Qanıx

488 Araz çayının çirklənmiş suyundan suvarmada istifadə nəticəsində nə qədər ərazi şorlaşmışdır?

- ☐ 10 min ha
- ☐ 30 min ha
- ☒ 40 min ha
- ☐ 50 min ha (hektar)
- ☐ 20 min ha

489 Çirkab tullantı sularından suvarmada istifadə etdikdə nə kimi hadisələrə səbəb olur?

- ☒ kənd təsərrüfatı bitkilərinin və heyvanların məhsuldarlığının aşağı düşməsinə
- ☐ ot örtüyü torpaq səthinin 90%-ni örtür
- ☐ palıd və başqa ağaclar inkişaf edir
- ☐ məhsuldarlıq artır, torpaqlar münbitləşir
- ☐ çəmənliklər, çəmən bozqırları, kollu çəmənlər çoxalır

490 Araza ildə neçə milyon m³ çirkab tullantı suları axıdılır?

- ☐ 163 mlyn m³
- ☐ 115 mlyn m³
- ☐ 130 mlyn m³
- ☒ 150 mlyn m³
- ☐ 100 mlyn m³

491 Xəzər dənizinin sahəsinin 400 min km artması hə ilə əlaqədardır?

- ☒ dəniz suyu səviyyəsinin qalxması ilə
- ☐ quraqlıqla əlaqədar
- ☐ buxarlanmasının azalması ilə
- ☐ dənizdə baş verən tektonik hadisələrlə

☐ Xəzərə tökülən çaylarla bağlı

492 Azərbaycan, İran, RF – si, Qazaxıstan, Türkmənistanın əhatəsində yerləşən dəniz hansıdır?

- ☐ Berents
- ☐ Qara
- ☐ Aralıq
- ☐ Baltik
- ☒ Xəzər

493 2,5% - ümumi su ehtiyatının hansı xassəli su ehtiyatıdır?

- ☐ buzlaq
- ☒ şirin
- ☐ şor
- ☐ çirkli
- ☐ yeraltı

494 Bu tədbirlərin vasitəsilə (suvarma ilə əlaqədar) neçə min ha əkin sahəsi suvarılır?

- ☐ 1,2 min ha
- ☐ 1,5 min ha
- ☐ 1,4 min ha
- ☐ 1,1 min ha
- ☒ 1,3 min ha

495 Yer səthində olan suyun ümumi miqdarını göstərin.

- ☐ 1, 70 mlrd km³
- ☐ 3,05 mlrd km³
- ☐ 2, 34 mlyrd km³
- ☒ 1,42 milyard km³
- ☐ 1, 56 mlrd km³

496 Hər nəfərə dünyada nə qədər su düşür?

- ☐ 80 mly m³
- ☐ 150 mly m³
- ☐ 180 mly m³
- ☒ 230 milyon m³
- ☐ 250 mly m³

497 Yer kürəsinin ümumi su ehtiyatları nə qədərdir?

- ☐ 1153 mly km³
- ☐ 1564 mly km³
- ☐ 1021 mly km³
- ☒ 1386 milyon km³
- ☐ 1278 mly km³

498 Respublikamızda iqlimin hansı prosesi (səbəbi) ilə əlaqədar çay əmələ gəlmə imkanı azdır?

- ☒ düzənlik sahələrdə iqlimin quru olması ilə
- ☐ düzənlik landşaftlarının az olması ilə
- ☐ torpaqlarda dəmir oksidinin miqdarının çox olması ilə
- ☐ meşələrin az olması ilə
- ☐ landşaft qurşaqlarının ardıcılığının olmamasından

499 Ölkəmizdəki çayların sayını deyın:

- ☐ 4894
- ☐ 6185
- ☐ 7473
- ☒ 8359
- ☐ 5000

500 Respublikada rast gəlinən bulaq və çeşmələrin sayını göstərin

- ☐ 4000
- ☐ 1400
- ☐ 2000
- ☒ 3500
- ☐ 890

501 Abşeron yarımadasında çirkli göllərin əmələgəlmə səbəbini göstərin.

- ☐ ovalıqların çoxluğu ilə əlaqədar
- ☐ torpaqlara alüminium məhsullarının atılması ilə əlaqədar
- ☐ torpaqların yüksək məhsuldarlığı ilə əlaqədar
- ☐ torpağın cımləşmə, humus qatının qalınlığına görə
- ☒ neft-qaz yataqlarının istismarı ilə əlaqədar

502 Bakıda ildə neçə milyon m³ su itkisinə yol verilir?

- ☐ 20 – 22 mly m³
- ☐ 50 – 52 mly m³
- ☐ 56 – 58 mly m³
- ☒ 68 – 70 milyon m³
- ☐ 72 – 74 mly m³

503 Çuxuryurd mineral bulağı hansı ərazidədir?

- ☐ İsmayıllı
- ☐ Qax
- ☒ Şamaxı
- ☐ Abşeron
- ☐ Quba

504 Geotermal sular dünyanın neçə ölkəsində istifadə olunmaqdadır

- ☒ 60- dan çox
- ☐ 40-a yaxın
- ☐ 50
- ☐ 100
- ☐ 35

505 Yeraltı şirin və az minerallaşmış suların ehtiyatı nə qədərdir?

- ☐ 1 mln m³
- ☐ 16 mln m³
- ☐ 5 mln m³
- ☐ 10 mln m³
- ☒ 15 mln m³

506 Respublika ərazisindən hər gün Kür sayına nə qədər çirkab suları tökülür?

- ☐ 300 min m³
- ☒ 200 min m³
- ☐ 250 min m³

- ☐ 150 min m³
- ☐ 100 min m³

507 Kür çayının su balansının neçə %-i respublikadan kənarda formalaşır?

- ☒ 74 %-dən çoxu
- ☐ 81 %-i
- ☐ 43 %-dən çoxu
- ☐ 68 %-dən çoxu
- ☐ 55 %-i

508 Tullantı suların neçə %-i tam çirklənmiş sulardır?

- ☐ 45 – 50 %
- ☒ 25 – 35 %
- ☐ 60 – 70 %
- ☐ 10 – 15 %
- ☐ 80 – 85%

509 Su obyektlərinə atılan tullantı suların həcmi neçə kub km təşkil edir?

- ☒ 4,5 – 5,0 km³
- ☐ 5,4 – 6,3 km³
- ☐ 1,9 – 2,6 km³
- ☐ 3,9 – 4,8 km³
- ☐ 2,7 – 3,5 km³

510 Abşeron yarımadasında su ehtiyatı neçə milyon kub metrdir?

- ☐ 8,1 mly m³/il
- ☐ 11,8 mly m³/il
- ☐ 6,7 mly m³/il
- ☐ 7,4 mly m³/il
- ☒ 10,5 mly m³/il

511 Suyun çoxlu miqdarda itkisi nəticəsində (torpaqda) nə kimi proseslər yaranır?

- ☐ mineral su ehtiyatları yaranır
- ☒ yeraltı suların səviyyəsi artır, təkrar şorlaşma və bataqlıqlaşma yaranır
- ☐ torpaqlarda münbitlik artır, məhsuldarlıq çoxalır
- ☐ tullantı suların miqdarı azalır
- ☐ çayların, bulaqların sululuq həcmi artır

512 Suvarmada istifadə olunan suyun neçə %-i torpaq kanallarla aparılır?

- ☒ 96 %-i
- ☐ 59 %-i
- ☐ 63 %-i
- ☐ 78 %-i
- ☐ 84 %-i

513 Su ehtiyatları ilə zəif təmin olunmuş ərazilərin su təchizatını təmin etmək üçün respublika ərazisində nə kimi tədbir görülmüşdür?

- ☒ su anbanları, kiçik su tutarlar tikilir
- ☐ aysberqlərdən istifadə olunur
- ☐ kənd təsərrüfatında suyun itkisi azaldılır
- ☐ suvarma sistemləri təkmilləşdirilir
- ☐ axım nizama salınır

514 Respublikanın su ehtiyatının nə qədəri yeraltı suların payına düşür?

- ☐ 6,3 km³
- ☐ 3,7 km³
- ☐ 4,8 km³
- ☐ 7,4 km³
- ☒ 5,1 km³

515 Su ehtiyatları ilə zəif təmin olunmuş əraziləri göstərin.

- ☐ Talış dağları, Lənkəran ovalığı
- ☐ Cənub – şərq Şirvan düzü, Səlyan, Muğan düzləri
- ☒ Kür – Araz ovalığı, Abşeron, Qobustan, Naxçıvan
- ☐ Gəncə – Qazax düzü, Naftalan düzü
- ☐ Kiçik Qafqazın Şimal – şərq qurtaracağı

516 Su ehtiyatları ilə yaxşı təmin olunmuş ərazilərə hara aid edilir?

- ☐ Qarabağ – Mil düzü
- ☐ Acınohur – Ceyrangöl alçaqdağlığı
- ☐ Alazan – Əyriçay vadisi
- ☐ Kiçik Qafqazın Şərq və Şimal – Şərq hissəsi
- ☒ Böyük Qafqazın Şimal – Şərq və Cənub hissələri, Lənkəran zonası

517 Ermənistan ərazisindən Kür çayına ildə nə qədər çirkab suları axıdılır?

- ☐ 2 mln m³
- ☒ 1 milyon m³
- ☐ 3,4 mln m³
- ☐ 1,5 mln m³
- ☐ 3 mln m³

518 Su ehtiyatlarının neçə % - i respublikanın daxili su axarlarının hesabına formalaşır?

- ☐ 40 % - i
- ☐ 5 % - i
- ☐ 10% - i
- ☐ 20%-i
- ☒ 30 % - i

519 Yaradılmış su anbarları ölkədə neçə min ha – dan artıq ərazinin suvarılmasına imkan vermişdir?

- ☒ 600 min ha
- ☐ 200 min ha
- ☐ 300 min ha
- ☐ 400 min ha
- ☐ 500 min ha

520 Naftalan yatağının sahəsi nədən ibarətdir?

- ☒ dayaz çökəklikdən
- ☐ düzənlikdən
- ☐ dağlıq ərazidən
- ☐ ovalıqdan
- ☐ bataqlıqlardan

521 Leysan yağışları və qarın sürətlə əriməsi nəticəsində hansı hadisə (təbii) baş verir?

- ☐ çayların sululuğu artır

- ☐ aysberqlər yaranır
- ☒ sel hadisəsi baş verir
- ☐ ekoloji tarazlıq pozulur
- ☐ yeraltı suların səviyyəsi qalxır

522 Aşağıdakı müvəqqəti axarlı çaylardan hansıları yay aylarında quruyur?

- ☐ Qarqarçay, Xaçınçay
- ☐ Arpaçay, Naxçıvançay, Əlinəcəy
- ☐ Ağstafaçay, Gilançay
- ☐ Tərtərçay, Nəkəriçay
- ☒ Sumqayıtçay, İncəçay

523 Yağış, qar, yeraltı sular respublika çaylarına nə kimi təsir göstərir?

- ☐ sel hadisələri çoxalır
- ☐ termal suların səviyyəsi artır
- ☐ su anbarlarına ehtiyac olmur
- ☐ artesian quyular su ilə dolur
- ☒ çaylar qidalanır

524 Yağıntılardan çox düşdüyü orta və yüksək dağlıqda çaylar ilə bağlı nə kimi proseslər yaranır?

- ☐ sürüşmələrə tez-tez rast gəlinir
- ☐ sel hadisələri çox olur
- ☒ çaylar formalaşır
- ☐ dağ çayları kürsülü olur
- ☐ Buzlaqlar çoxalır

525 Düzənlik sahələrdə iqlimin quru çayları ilə bağlı hansı problemi yaradır?

- ☐ çaylar tez quruyur
- ☐ dağ buzlaqları tez əriyir
- ☒ çay əmələgəlmə imkanı azalır
- ☐ landşaft qurşaqlarında ardıcılıq pozulur
- ☐ buxarlanma

526 Hansı su ehtiyatı respublika ərazisinin 0,5% - ni tutur?

- ☐ yeraltı sular
- ☐ buzlaqlar
- ☐ xəzər dənizi
- ☐ çaylar
- ☒ göllər

527 Hovsan – bioloji təmizləmə qurğusundan hansı məqsədlər üçün istifadə edilir?

- ☐ otlaq sahələri suvarılır
- ☐ torpaqların üst qatı yuyulur
- ☐ onun vasitəsilə çirkab suları xəzərə atılır
- ☒ Şəhərin məişət – təsərrüfat suları təmizlənir
- ☐ atmosfer qismən təmizlənir

528 Sumqayıt şəhərinin 33 mly m³ sənaye çirkab suları təmizlənməmiş halda hara axıdılır?

- ☐ çaylara
- ☐ şəhəratrafi hövzələrə
- ☒ xəzərə
- ☐ yeraltı sulara

☐ göllərə

529 Respublikanın hansı şəhərində ildə 68-70 mly m³ su itkisinə yol verilir?

- ☐ Naxçıvan
- ☐ Sumqayıt
- ☒ Bakı
- ☐ Qazax
- ☐ Gəncə

530 Hansı çayın tərkibində mis, dəmir və s. Birləşmələr yol verilən qatılıqdan 20-22 dəfə çoxdur?

- ☐ Kür
- ☐ Viləşçay
- ☒ Qoşqarçay
- ☐ Ağstafaçay
- ☐ Arpaçay

531 Kür çayı; Quba – Xaçmaz bölgəsi; Şollar su kəməmindən respublikanın hansı şəhərinə su daxil olur?

- ☐ Xırdalan
- ☐ Şirvan
- ☒ Bakı
- ☐ Lənkəran
- ☐ Naxçıvan

532 Respublikanın hansı şəhərində istifadə olunan suyun miqdarı ildə 900 mly m³ təşkil edir?

- ☐ Şirvan
- ☒ Bakı
- ☐ Sumqayıt
- ☐ Gəncə
- ☐ Mingəçevir

533 Sularına ağır çirkləndiricilər qazılmış Qoşqarçay, Filizçay respublikanın hansı sənayesinin inkişaf etdiyi ərazilərdən axır?

- ☐ kimya sənayesinin
- ☒ dağ – mədən sənayesinin
- ☐ neft – qaz sənayesinin
- ☐ energetika sənayesinin
- ☐ metallurgiya sənayesinin

534 Naxçıvan ərazisində çirklənmiş 4,5 milyon m³ suyun nə qədər mexaniki yollarla təmizlənilir?

- ☐ 1,9 mly m³
- ☐ 1,3 mly m³
- ☐ 2,2 mly m³
- ☐ 3,8 mly m³
- ☒ 2,5 mly m³

535 Respublikamızın su hövzələrinə Gürcüstandan nə qədər sənaye çirkab suları axıdılır?

- ☐ 5 mlyrd m³
- ☐ 1 milyard m³
- ☐ 2 milyard m³
- ☒ 3 milyard m³
- ☐ 4 mlyrd m³

536 Hər il respublikanın su hövzələrindən və yeraltı laylardan neçə kub km şirin su götürülür?

- ☐ 18 km³, 1,5 km³
- ☐ 14 km³, 1,3 km³
- ☐ 15 km³, 1,1 km³
- ☒ 16 km³, 1,2 km³
- ☐ 17 km³, 1,4 km³

537 Su hövzələrində biokimyəvi proseslərin düzgün getməsi üçün ən əsas hansı komponentin olması vacibdir?

- ☐ yağıntıların paylanması
- ☐ kondensasiya və sublimasiya məhsullarının toplanması
- ☐ havanın rütubət tutumu, aşağı temperatur
- ☐ buxarlanmanın intensivliyi, havanın temperaturu
- ☒ həll olmuş formada olan oksigenin miqdarı

538 İçməli və dəniz suyunu çirkləndirən əsas mineral maddələr hansılardır?

- ☒ qurğuşun, arsen, cıvə, miss
- ☐ hidroqlu sulfid, karbon sulfid
- ☐ karbohidrogenlər
- ☐ kükürd suyu
- ☐ amimonyak, sulfat turşusu, formaldehid

539 Gücü 300 min kw (kub volt) olan elektrik stansiyası 1 ildə neçə ton (t) su işlədir?

- ☐ 50 mln t
- ☐ 100 mln t
- ☐ 200 mln t
- ☒ 300 milyon ton su
- ☐ 90 mln t

540 əhalinin çox məskunlaşdığı, kənd təsərrüfatı və sənaye bölgələrində şirin su ehtiyatının neçə %-i yerləşir?

- ☐ 50%-dən çoxu
- ☐ 35%-i
- ☐ 205-dən azı
- ☐ 10%-dən çoxu
- ☒ 40%-dən azı

541 Ermənistan ərazisindən hansı çaya ildə 1 mly m³ çirkab suları axıdılır?

- ☐ Qoşqarçay
- ☒ Kür
- ☐ Filizçay
- ☐ Gilançay
- ☐ Araz

542 1 ton polad istehsal etmək üçün nə qədər su sərf edilir?

- ☒ 120 m³
- ☐ 180 m³
- ☐ 150 m³
- ☐ 100 m³
- ☐ 200 m³

543 Bakı şəhərində məişət-təsərrüfat sularının təmizlənməsi üçün nədən istifadə edilir?

- ☐ suyun tərkibinə şor suların artırılması ilə
- ☐ sulardan az istifadə etməklə
- ☐ sulara müxtəlif dərman preparatlarının vurulması
- ☒ Hövsan bioloji təmizləmə qurğusundan
- ☐ Xəzər dənizindən istifadə etməklə

544 Sumqayıt şəhərində sənaye çirkab sularının neçə milyon m³-i təmizlənməmiş halda Xəzərin sularına axıdılır?

- ☐ 45 mly m³
- ☐ 19 mly m³
- ☐ 24 mly m³
- ☒ 33 milyon m³
- ☐ 11 mly m³

545 2 milyard m³/il hansı ərazinin su ehtiyatlarıdır?

- ☐ Kiçik Qafqazın dağlandşaftlarının
- ☐ Şamaxının
- ☐ Quba –Qusarın
- ☐ Lənkəran – Talış zonasının
- ☒ Böyük Qafqazın fiziki – coğrafi vilayətlərinin

546 40 min ha – lıq suvarılan torpaqlar hansı çayın suyundan şoranlaşmaya məruz qalmışdır?

- ☐ Ağstafaçay
- ☐ Kür
- ☐ Astaraçay
- ☐ Arpaçay
- ☒ Araz

547 Kənd təsərrüfatı bitkilərinin və heyvanlarının məhsuldarlığının aşağı düşməsinə ən çox nə səbəb olur?

- ☐ yaxşı qulluq edilmədikdə
- ☐ gübrələr düzgün verilmədikdə
- ☐ hava şəraiti qeyri-normal olduqda
- ☒ çirkab tullantı sulardan suarmada istifadə etdikdə
- ☐ torpaqda mikroorqanizmlərin miqdarı artıqda

548 Araz çayına hansı dövlət tərəfindən ildə 150 mly m³ tullantı suları atılır?

- ☐ İran
- ☒ Ermənistan
- ☐ Gürcüstan
- ☐ Dağıstan
- ☐ Türkiyə

549 Bakı şəhərində istifadə olunan suyun miqdarı neçə milyon kub metr təşkil edir?

- ☐ 500 mly m³
- ☐ 700 mly m³
- ☐ 850 mly m³
- ☒ 900 mly m³
- ☐ 600 mly m³

550 Böyük Qafqazın fiziki – coğrafi vilayətlərinin su ehtiyatlarını göstərin

- ☐ 4 milyard m³/il
- ☐ 3 milyard m³/il

- ☐ 2,5 milyard m³/il
- ☒ 2 milyard m³/il
- ☐ 1 milyard m³/il

551 Kənd təsərrüfatı sahələrində çəmən – bataqlıq ərazilər və şorlaşmış sahələr neçə min ha (hektar) təşkil edir?

- ☐ 155 min ha, 489,3 min ha
- ☐ 190 min ha, 680 min ha
- ☐ 210 min ha, 700 min ha
- ☒ 155 min ha, 489,3 min ha
- ☐ 187,3 min ha, 571,4 min ha

552 Su anbarlarında toplanan su ilə neçə min hektar kənd təsərrüfatı sahələri suvarılır?

- ☐ 2. 123 min ha
- ☐ 1, 132 min ha
- ☐ 1, 253 min ha
- ☒ 1, 400 min ha
- ☐ 1, 064 min ha

553 Bütün su anbarlarında toplanan suyun həcmi nə qədərdir?

- ☐ 12, 5 km³
- ☐ 16,1 km³
- ☐ 18,3 km³
- ☒ 20,0 km³
- ☐ 14,7 km³

554 Respublikamızın su balansının neçə %-i qonşu dövlətlərin ərazisində formalaşan çay axınları ilə əlaqədardır?

- ☐ 80%
- ☐ 60%
- ☐ 50%
- ☐ 40 %
- ☒ 70%

555 Nisbi rütubətlik yüksək dağlığa qalxdıqca niyə azalır?

- ☐ temperaturun sutkalıq maksimum müvafiq olmaması ilə
- ☒ qışda kondensasiya səviyyəsinin troposferin daha aşağı qatlarında olması ilə
- ☐ buxarlanma temperatur və rütubət sıx əlaqədar olduğu üçün
- ☐ buxarlanma qabiliyyətinin artması ilə
- ☐ atmosfer yağıntılarının azlığı ilə

556 Hazırkı dövrümüzdə neçə milyard nəfər əhaliyə çata biləcək qədər oksigen işlədilir?

- ☐ 5 - 8 mlyrd nəfər
- ☐ 10 – 20 mlyrd nəfər
- ☐ 20 – 30 mlyrd nəfər
- ☒ 40 – 50 mlyrd nəfər
- ☐ 60 – 70 mlyrd nəfər

557 Hal-hazırda təkcə yanacağın yandırılması ildə neçə milyard ton sərbəst oksigenin işlədilməsinə səbəb olur?

- ☐ 11 mlyrd t
- ☒ 5 mlyrd t

- ☐ 7 mlyrd t
- ☐ 9 mlyrd t
- ☐ 10 mlyrd t

558 Külək ehtiyatının texniki istifadəyə cəmi neçə %-i yararlıdır?

- ☐ 5%
- ☐ 1%
- ☒ 1,5%
- ☐ 2%
- ☐ 3%

559 Küləyin enerji potensialı neçə milyard kilovat saat hesablanmışdır?

- ☐ 150 mlyrd kv/ saat
- ☐ 100 mlrd kVt/ saat
- ☐ 350 mlyrd kv/saat
- ☒ 300 mlyrd kv/saat
- ☐ 250 mlyrd kv/saat

560 MDB ölkələrində günəş enerjisindən istifadə etmək üçün neçə milyon kənd əhalisi var?

- ☒ 60 mln
- ☐ 30 mln
- ☐ 40 mln
- ☐ 50 mln
- ☐ 20 mln nəfər

561 Yüksək enliklərdə günəş enerjisinin sıxlığı neçə volt kvadrat metrdir?

- ☐ 90 – 140 vt/m²
- ☒ 80 – 130 vt/m²
- ☐ 20 – 50 vt/m²
- ☐ 40 – 80 vt/m²
- ☐ 60 – 100 vt/m²

562 Quru və okean səthinə neçə milyard kilovat saat radiasiya gəlib çatır?

- ☐ 10¹²
- ☐ 10¹¹
- ☐ 10¹⁸
- ☒ 10¹⁴
- ☐ 10¹³

563 Aqroiqlim resursları dedikdə nə başa düşürsünüz?

- ☐ temperatur şəraiti, duzluluğu, sıxlığı, dinamikası ilə seçilən ehtiyatlar
- ☐ okeandan buxarlanan rütubətin birbaşa səthə qayıtması
- ☐ yağıntısı az, buxarlanmanın çox olduğu ərazilərin ehtiyatları
- ☒ kənd təsərrüfatına əlverişli, rütubət və istini özündə birləşdirən ehtiyatlar
- ☐ qütb enliklərində yerləşən ehtiyatlar

564 Yer kürəsində güclü və uzun müddətli əsən küləklərin olduğu əraziləri göstərin:

- ☐ Qırmızı, Bering, Yapon, Karib
- ☐ Azov, Qara, Ağ
- ☐ Qrenlandiya dənizi, Aralıq dənizi
- ☐ Egey, Mərmərə

☒ Şimal, Baltik, Adriatik

565 Günəş enerjisi hansı kəmiyyət göstəriciləri ilə ölçülür?

- ☐ litr, metr
- ☐ kiloqram, ton
- ☒ coul, kilovat
- ☐ desibel, sentner
- ☐ kilometr, santimetr

566 Respublikanın hansı əraziləri (zonaları) beynəlxalq turizm mərkəzlərinə çevrilə bilər?

- ☐ Naxçıvan MR
- ☐ Lənkəran-Astara, Lerik
- ☐ Dağlıq Şirvan, Yuxarı Qarabağ
- ☒ Şuşa, Gəncə-Qazax, Şəki-Zaqatala, Xəzər sahilləri
- ☐ Kəlbəcər – Laçın, Aran zonası

567 Zəngin təbii rekreasiya resurslarına malik olan ölkələr hansılardır?

- ☐ Yaponiya, Niderland, Danimarka, Vyetnam, Fransa
- ☒ İspaniya, İtaliya, İsveçrə, Hindistan, Türkiyə
- ☐ Banqladeş, Tropik Afrika ölkələri, Kanada, ABŞ, Avstraliya
- ☐ İrlandiya, Portuqaliya, Yeni Zelandiya, İsrail
- ☐ Argentina, Braziliya, Əfqanıstan

568 Antropogen rekreasiya resurslarını göstərin:

- ☐ tektonik quruluşa malik gözəl mənzərələri, dağ gölləri
- ☒ Misir ehramları, qədis Çin həddi, Roma qədim abidələri və s.
- ☐ şalalələr, qeyzərlər
- ☐ mənzil kommunal obyektləri
- ☐ dağılmış tikililər

569 Geotermal enerji mənbələrinə malik hansı dövlətləri tanıyırsınız?

- ☐ Türkiyə, İran, İraq, Suriya
- ☐ Braziliya, Meksika, Venesuela
- ☒ İrlandiya, Kamçatka, Macarıstan
- ☐ Fransa, Yunanıstan, Macarıstan
- ☐ Böyük Britaniya, AFR

570 Termal sulara respublika ərazisində neçə dərəcə temperaturda rast gəlinir?

- ☐ 10 – 30° t
- ☐ 20 – 60° t
- ☐ 30 – 80° t
- ☐ 40 – 95° t
- ☒ 50 – 90° t

571 Termal sulardan hansı məqsədlər üçün istifadə olunur?

- ☒ müalicə, kənd təsərrüfatı, enerji alınması üçün
- ☐ Xəzər dənizinə tökülən çirkli sular kimi
- ☐ Güclü dağıdıcı qüvvəyə malik sular kimi
- ☐ azsulu bulaqlara əlavə su ehtiyatı kimi
- ☐ suyun dövrəni ilə əlaqədar çaylarda

572 Azərbaycanda rast gəlinən yeraltı su mənbələrinin yarısı hansı sulara aiddir?

- ☒ termal
- ☐ radonlu
- ☐ mineral
- ☐ palçıq
- ☐ şirin sulu

573 Respublika ərazisində rast gəlinən bulaq və çeşmələrin sayını göstərin:

- ☐ 1400
- ☐ 1400
- ☒ 3500
- ☐ 3000
- ☐ 2500

574 ən çox kurort yerləri hansı rayondadır? (zonadadır)

- ☐ Quba – Qusar
- ☐ Abşeron
- ☐ Naxçıvan MR
- ☒ Şamaxı
- ☐ İsmayilli – Qəbələ

575 Buxarlanmanın bəzi bölgələrdə normadan yüksək olması nəyi tələb edir?

- ☐ əhalinin az məskunlaşmasını
- ☒ Süni suvarılmanın aparılmasını
- ☐ su anbarlarının tikilməsini
- ☐ su ilə təchizatını
- ☐ istilik sevən bitkilərin becərilməsini

576 Ölkə ərazinin neçə % - i quru və subtropik iqlimə malikdir?

- ☒ 65 % - i
- ☐ 50% - i
- ☐ 20 % - i
- ☐ 40 % - i
- ☐ 70 % - i

577 Kür – Araz ovalığının mərkəz rayonlarından qərbə və şimala doğru getdikcə nə ilə əlaqədar olaraq buxarlanma qabiliyyəti azalır?

- ☐ temperaturun soyuması ilə əlaqədar
- ☒ yüksəkliyin artması ilə
- ☐ hava kütlələrinin ərazidə hərəkət ilə
- ☐ kondensasiya səviyyəsinin aşağı olması ilə
- ☐ dumanlı günlərin çox olması ilə

578 İlin soyuq dövründə nisbi rütubətlik hansı ərazilərdə 75-87% arasında dəyişir?

- ☐ düzənliklərdə
- ☐ dağlıq ərazisində
- ☐ yamaclarda
- ☒ sahil zonalarında
- ☐ ovalıqlarda

579 Hansı fəsildə az miqdarda su buxarı havanın nisbi rütubətliyini xeyli artırmışdır?

- ☐ baharda
- ☒ qışda

- ☐ bütün fəsildə
- ☐ yayda
- ☐ payızda

580 2011 – ci ildə ölkə kənd təsərrüfatından neçə manat dəyərində məhsul əldə etmişdir?

- ☐ 4273, 1 manat
- ☐ 1213, 2 manat
- ☒ 3877, 7 manat
- ☐ 2006,5 manat
- ☐ 1996, 4 manat

581 ən az duman hansı ərazidə müşahidə olunur?

- ☐ Abşeron yarımadasında
- ☐ Böyük Qafqazda
- ☐ Şuşada
- ☐ Kiçik Qafqazda
- ☒ Kür – Araz ovalığında

582 Yüksək temperatur şəraitində havanın rütubətlə doyması üçün çoxlu miqdarda nə lazımdır?

- ☐ şəh
- ☒ buxarlanma
- ☐ buludluluq
- ☐ duman
- ☐ yağış

583 Böyük Qafqazın cənub yamaclarında hansı ağaclara daha çox rast gəlinir?

- ☐ qoz ağaclarına
- ☐ dəmirağac ağaclarına
- ☐ çinar ağaclarına
- ☐ polad ağaclarına
- ☒ şabalıd ağaclarına

584 Azərbaycan özünün coğrafi mövqeyinə görə neçə meqa volt illik külək enerjisi ehtiyatına malikdir?

- ☐ 350 mv
- ☐ 1000 mv
- ☐ 400 mv
- ☐ 600 mv
- ☒ 800 mv

585 İlk qədim yel dəyirmanları (külək enerjisi) eramızın VII əsrində harada quraşdırılmışdır?

- ☒ İranda
- ☐ Türkiyədə
- ☐ Afrikada
- ☐ Misirdə
- ☐ İtaliyada

586 Respublikada termal suların istifadəsi ancaq hansı ərazidə başlanılmışdır?

- ☒ Kürdəmir
- ☐ Quba
- ☐ Astara
- ☐ Şəmkir
- ☐ Gədəbəy

587 Azərbaycanda praktiki əhəmiyyətə malik termal sular hansı ərazilərdə yerləşir?

- ☐ Qazax, Tovuz, Ağstafa əraziləri
- ☐ Böyük Qafqazın cənub yamacı sahələri
- ☒ Abşeron, Gəncə, Lənkəran, Şirvan, Muğan
- ☐ Zaqatala, Lahıc, Qobustan əraziləri
- ☐ Qarabağ, Acınohur, Ceyrangöl alçaqdağlığı

588 Günəş enerjisinin neçə %-i bitkilər tərəfindən udulur? (fotosintez)

- ☐ 0,5%
- ☐ 0,1%
- ☒ 0,2%
- ☐ 0,3%
- ☐ 0,4%

589 Son illər hansı dövlət külək qurğularının ümumi gücünü 5000-5500 meqavolta (MW) çatdırmağa çalışır?

- ☐ İran
- ☐ ABŞ
- ☐ Yaponiya
- ☒ Avstraliya
- ☐ İtaliya

590 0,2% - günəş enerjisi kim (və ya nə) tərəfindən udulur?

- ☐ yeraltı süxurlar
- ☐ torpaq
- ☒ bitkilər
- ☐ heyvanlar
- ☐ insanlar

591 1500 trilyon kilovat saat enerji yer kürəsinə haradan gəlir?

- ☐ kometalardan
- ☐ kosmosdan
- ☐ aydan
- ☒ günəşdən
- ☐ maqnit sahəsindən

592 Çin, Hindistan və Misirdə 2000 il əvvəl hansı növ enerjiden istifadə olunub?

- ☒ külək enerjisindən
- ☐ günəş enerjisindən
- ☐ buxar enerjisindən
- ☐ elektrik enerjisindən
- ☐ su enerjisindən

593 Avstraliya hazırda külək qurğularının ümumi gücünü 2011-12 illərdə neçə meqa volta çatdırmağa hazırlaşır?

- ☐ 4000 – 4500 mv
- ☐ 2000 – 2500 mv
- ☐ 1000 – 1500 mv
- ☐ 3000 – 33500 mv
- ☒ 5000 – 5500 mv

594 Günəşdən yerə il ərzində neçə trilyon kilovatt saat enerji gəlir?

- ☒ 1500 trlyn k/v
- ☐ 1000 trlyn k/v
- ☐ 3000 trlyn k/v
- ☐ 2500 trlyn k/v
- ☐ 2000 trlyn k/v

595 Coğrafi mövqeyinə görə hansı dövlət 800 meqa volt/illik külək enerjisi ehtiyatına malikdir?

- ☐ Gürcüstan
- ☐ Rusiya
- ☐ Türkiyə
- ☐ İran
- ☒ Azərbaycan

596 Ölkədə rast gəlinən 5% bitkilər hansı növ bitki ehtiyatlarıdır?

- ☐ efemer
- ☒ endemik və relik
- ☐ yağlı bitkilər
- ☐ dərman bitiklər
- ☐ yem bitkilər

597 Mərkəzi Aran, Qobustan və Abşeronda hansı növ bitkilər bitir?

- ☐ dərman bitkiləri
- ☒ efemer yovşan və şoran bitkiləri
- ☐ nadir bitkilər (Eldar şamı)
- ☐ yem bitkiləri
- ☐ yağlı bitkilər

598 AFR, İsveçrə, İngiltərə, Avstraliyada meşələrin qırılması nə ilə əlaqədardır?

- ☐ havanın temperaturunun yuxarı olması ilə
- ☐ su ehtiyatlarının azlığı ilə
- ☐ yağıntının az olması ilə
- ☒ "tərs qurulu yağışlarla"
- ☐ antropogen amillərlə

599 Beynəlxalq təşkilatlar tropik ölkələrin borclarının 1 hissəsini ödəməklə onların hansı ekoloji problemini həll etməyə çalışırlar?

- ☐ su kanalları çəkilir
- ☐ münbit torpaqların artırılmasına çalışırlar
- ☐ flora və faunanın artırılmasına çalışırlar
- ☒ meşələrin qırılmasının qarşısını alırlar
- ☐ əkin yerlərini çoxaldırlar

600 Son neçə ildə yer kürəsi meşələrinin həcmi 40% azalıb?

- ☐ 50 ildə
- ☐ 70 ildə
- ☒ 100 ildə
- ☐ 150 ildə
- ☐ 200 ildə

601 Səudiyyə ərəbistan, Şimali Afrika, İran Körfəzi ölkələri hansı ehtiyatlardan kəsibdir?

- ☐ aqroiqlim
- ☒ meşə

- ☐ mineral
- ☐ torpaq
- ☐ su

602 RF, Kanada, Braziliya, ABŞ hansı ehtiyatlarına görə seçilir?

- ☐ iqlim
- ☒ olunacaq
- ☐ torpaq
- ☐ su
- ☐ faydalı qazıntı

603 Oksigeni bərpa edən, yeraltı suları və torpağın məhsuldarlığını qoruyan hansı ehtiyatdır?

- ☐ kosmik ehtiyatları
- ☐ su ehtiyatları
- ☐ mineral ehtiyatları
- ☐ rekreasiya ehtiyatları
- ☒ meşə ehtiyatları

604 Şəhər və nəqliyyatın genişləndirilməsi meşələrə nə kimi təsir edir?

- ☐ temperaturun artması müşahidə olunur.
- ☐ torpaqlar şoranlaşır
- ☒ tropik meşələrin sahəsi kəskin azalır
- ☐ torpaqlar eroziyaya uğrayır
- ☐ quraqlıq sahələr artır

605 RF, Kanada, ABŞ hansı ehtiyatları ilə dünya üzrə öndədirlər?

- ☐ alternativ
- ☐ torpaq
- ☐ su
- ☒ meşə
- ☐ mineral

606 Axırını 100 illikdə yer kürəsi meşələrinin sahəsi neçə dəfə azalmışdır?

- ☐ 5 dəfə
- ☐ 10 dəfə
- ☒ 2 dəfə
- ☐ 3 dəfə
- ☐ 4 dəfə

607 Meşələrin çirkləndirilməsindən dəyən iqtisadi zərər neçə milyon manatdır?

- ☐ 200 mlyn man
- ☐ 100 mlyn man
- ☐ 500 mlyn man
- ☐ 400 mlyn man
- ☒ 300 mlyn man

608 Respublika meşələrindən hər il neçə milyon m³ yanacaq məqsədi ilə ağac kəsilir?

- ☐ 1,4 mly m³
- ☐ 1,6 mly m³
- ☐ 1,1 mly m³
- ☒ 1,8 mly m³
- ☐ 1,2 mly m³

609 əsas meşə sahələrinin neçə min ha-ı dövlət meşə fonduna aiddir?

- ☐ 500 min ha
- ☒ 934,5 min ha
- ☐ 873,1 min ha
- ☐ 700 min ha
- ☐ 681 min ha

610 Turşulu yağışlarla meşələrin qırılması hansı ölkələrdə baş verir?

- ☐ Rusiya, Türkiyə
- ☐ Cənubi Amerika ölkələri
- ☒ AFR, İsveçrə, İngiltərə, Avstriya
- ☐ Yaponiya, Vyetnam, Koreya
- ☐ Çin, Kanada, Tailand

611 Qafqazda neçə min flora bitir?

- ☒ 6000
- ☐ 2000
- ☐ 3000
- ☐ 4000
- ☐ 5000

612 Respublikanın hansı sahələrində meşələrin yuxarı sərhədi 100-150 metr aşağı enmişdir?

- ☐ çay ətrafı vadilərdə
- ☐ düzənliklərdə
- ☐ yamaclarda
- ☐ çöllüklərdə
- ☒ dağlıq ərazilərdə

613 Boz qırqovul, Dağıstan dağ keçisi, qar siçanı, Qafqaz tefrası və s. Hansı ərazilər üçün səciyyəvidir?

- ☐ bataqlıq ərazilərdə
- ☐ dağ ətəyi çəmən-kolluqlarda
- ☐ düzənlik meşələrdə
- ☒ yüksək dağ çəmənlərində
- ☐ yarım səhra və quru çöl iqlimə malik düzənliklərdə

614 Respublikada sürünənlərin və suda-quruda yaşayanların neçə növü yayılmışdır?

- ☐ 31, 12
- ☐ 63, 16
- ☒ 58, 11
- ☐ 70, 20
- ☐ 40, 13

615 Böyük Qafqazın cənub yamaclarında yox olmaq təhlükəsi qarşısında olan təbiət komplekslərini qoruyan, eroziya və sel axınlarını məhdudlaşdırmaq məqsədilə salınan hansı qoruqdur?

- ☐ Hirkan qoruğu
- ☐ Şirvan qoruğu
- ☐ Qaragöl qoruğu
- ☒ İlisu qoruğu
- ☐ Pirqulu qoruğu

616 20-ci əsrin əvvəlində ilk dəfə olaraq hansı qoruq yaradılıb?

- ☒ Qızılağac qoruğu
- ☐ Altıağac qoruğu
- ☐ Ağgöl qoruğu
- ☐ Bəsitçay qoruğu
- ☐ Qarayazı qoruğu

617 Hazırda respublikada neçə növ quş və neçə sürünən növü məhv olmaq təhlükəsi qarşısındadır?

- ☐ 50, 17
- ☐ 25, 15
- ☐ 15, 5
- ☐ 45, 20
- ☒ 35, 10

618 Dünyada ən çox karbon qazlı mineral sularla zəngin olan hansı ölkədir?

- ☒ RF
- ☐ Hindistan
- ☐ ABŞ
- ☐ İslandiya
- ☐ Koreya

619 Tərkibində üzvi maddələrin miqdarı neçə meqa litrdən artıq olan mineral suyu ekoloji baxımdan içmək məsləhət görülmür?

- ☐ 20 mq/l
- ☐ 10 mq/l
- ☒ 40 m/l
- ☐ 50 m/l
- ☐ 30 m/l

620 Respublikada neçə qoruq və yasaqlıq var?

- ☐ 10, 22
- ☐ 16, 26
- ☒ 14, 20
- ☐ 12, 24
- ☐ 8, 18

621 Efemer yovşan və şoran bitkilərinin təsərrüfat əhəmiyyətini göstərin.

- ☐ dərman bitkilərinin hazırlanmasında
- ☒ heyvandarlığın yem bazasında
- ☐ bal yığılmasında
- ☐ bitkilərin tozlanmasında
- ☐ havanın təmizlənməsində

622 Eldar şamı və Xəzər lələyinə harada təsadüf edilir?

- ☐ Dağıstanda
- ☐ İranda
- ☐ Türkiyədə
- ☒ Azərbaycanda
- ☐ Gürcüstanda

623 Respublikada aşkar edilən mineral su mənbələrinin cəmi neçə %-i istifadə olunmuşdur?

- ☐ 4 %-dən
- ☐ 2%-dən

- ☐ 1%-dən
- ☐ 9%-dən
- ☒ 7%-dən

624 Respublikamızda nə qədər mineral bulaqlar qeyd olunmuşdur?

- ☐ 300-ə yaxın
- ☐ 500-dən çox
- ☐ 200-ə yaxın
- ☒ 1000-dən çox
- ☐ 700

625 Mineral su dedikdə nə başa düşülür?

- ☒ mineral komponentlərin çoxluğu ilə seçilən, insan orqanizmini müalicə edən fiziki-kimyəvi xassələrə malik təbii sular
- ☐ palçıq vannaları
- ☐ çimərliklər, dəniz suları
- ☐ insana zərərli olan və kimyəvi maddələri özündə daşıyan sular
- ☐ axarsız, heç bir əhəmiyyəti olmayan çirkli su hövzələri

626 Hal – hazırda respublikanın neçə rayonunda nə qədər kurort yerləri ayrılmışdır?

- ☐ 40; 150
- ☐ 25; 120
- ☐ 20; 100
- ☒ 30; 130
- ☐ 15 rayon; 80 kurort yeri

627 Rusiya Federalı dünyada ən çox hansı mineral sularla zəngindir?

- ☐ kalium duzları ilə zəngin
- ☒ karbon qazlı
- ☐ bromlu
- ☐ radonlu
- ☐ yodlu

628 Abşeronda hansı tərkibli mineral sular üstünlük təşkil edir?

- ☐ Natrium ilə zəngin sular
- ☐ Zəif minerallaşmış sular
- ☐ bromlu
- ☒ metanlı
- ☐ Karbon qazlı sular

629 Naxçıvan və Şamaxıda nə cür tərkibli mineral sular yerləşir?

- ☒ kükürlü
- ☐ kaliumlu
- ☐ yodlu
- ☐ metanlı
- ☐ zəif minerallaşmış

630 Naxçıvanda hansı qrupdan olan sular üstünlük təşkil edir?

- ☒ balneoloji
- ☐ kükürlü
- ☐ karbon qazlı
- ☐ radonlu

☐ kalsiumlu

631 Respublika meşələrində neçə növdən çox ağac və kol bitir?

- ☐ 198 növ
- ☐ 220 növ
- ☒ 430 növ
- ☐ 380 növ
- ☐ 290 növ

632 Qafqazda olan 6000 floranın neçə mini Azərbaycanda bitir?

- ☐ 3800-ü
- ☒ 4300-ü
- ☐ 1450-i
- ☐ 1221-i
- ☐ 1700-i

633 Məlum olan bioloji qrupdan olan sular hansı ərazidə daha çoxdur?

- ☐ Abşeronda
- ☐ Balakənddə
- ☐ Gəncədə
- ☐ Şamaxıda
- ☒ Naxçıvanda

634 1000-dən çox mineral bulaqlara malik hansı ölkədir?

- ☐ Gürcüstan
- ☐ RF
- ☒ Azərbaycan
- ☐ Yunanıstan
- ☐ Türkiyə

635 Mineral komponentlərin çoxluğu ilə seçilən, müalicə edən, fiziki – kimyəvi xassələrə malik sular nə adlanır?

- ☐ yeraltı sular
- ☒ mineral sular
- ☐ dəniz suları
- ☐ tullantı suları
- ☐ termal sular

636 Kserofit bitkilər hansı ərazilərə hakimdir?

- ☐ Mərkəzi Aranda
- ☒ Talış dağları, Naxçıvan MR
- ☐ Gəncə-Qazax rayonunda
- ☐ İsmayılının yüksək dağ zirvələrində
- ☐ Qanıx-Əyriçay vadisində

637 Dağ- bozqır bitkiləri respublikanın hansı ərazisində inkişaf etmişdir?

- ☐ Samur-Dəvəçi ovalığında
- ☒ Dağlıq Şirvan, Çeyrangöl, Naxçıvan MR
- ☐ Talış dağlarında, Şirvanda
- ☐ Qobustanda, Kür-Araz ovalığında
- ☐ Abşeron yarımadasında

638 Son olaraq 90-cı illərdə yaradılan yasaqlardan hansını tanıyırsınız?

- ☒ Arazboyu yasağı, Qəbələ yasağı
- ☐ Bərdə yasağı, Korça yasağı
- ☐ Ağstafa yasağı, Qarayagı yasağı
- ☐ Laçın yasağı, Qusar yasağı
- ☐ Qubadlı yasağı, Ordubad yasağı

639 Eldar şamı hansı qoruq ərazisindədir?

- ☐ İlisu qoruğu
- ☐ Zakatala qoruğu
- ☐ Türyançay qoruğu
- ☒ Göygöl qoruğu
- ☐ İsmayilli qoruğu

640 Respublika ərazisində rast gəlinən bitki növlərinin neçə %-i endemik və relik bitkilərdir?

- ☐ 5%
- ☐ 35%
- ☐ 11%
- ☒ 9%
- ☐ 7%

641 Efemer-yovşan və şoran bitkiləri hansı ərazilərdə yayılmışdır?

- ☐ İsmayilli-Qəbələ
- ☐ Quba- Xaçmaz
- ☐ Gəncə, Qazax, Şəmkir zonası
- ☐ Lənkəran-Astara
- ☒ Mərkəzi Aran, Qobustan, Abşeron

642 Azərbaycanda nə qədər mineral su mənbəyi aşkar edilmişdir?

- ☐ 50-dən çox
- ☒ 200-dən çox
- ☐ 100-ə qədər
- ☐ 150-yə yaxın
- ☐ 300

643 Respublikanın hansı bölgəsində kükürlü sulara təsadüf olunur?

- ☐ Lənkəran-Astara
- ☐ Abşeron
- ☒ Naxçıvan, Şamaxı
- ☐ Şəki-Zaqatala
- ☐ Quba-Xaçmaz

644 Metanlı sular respublikanın hansı ərazisində müşahidə olunur?

- ☐ Şamaxıda
- ☐ Kiçik Qafqazda
- ☐ Naxçıvan MR
- ☐ Kəlbəcərdə, Şuşada
- ☒ Abşeronda

645 Hansı mineral sular daha əhəmiyyətli hesab olunur? (tərkibcə)

- ☐ neft ehtiyatları yaxınlığından çıxan mineral sular

- ☒ üzvi maddələrlə zəngin, zəif minerallaşmış sular
- ☐ karbon qazlı sular
- ☐ natrium, kalium duzları ilə zəngin olan sular
- ☐ qeyzərlər vasitəsilə yeraltından çıxan sular

646 Təbiəti mühafizə və təbiətdən istifadə haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı neçənci ildə qəbul edilmişdir?

- ☐ 1994
- ☒ 1992
- ☐ 1991
- ☐ 1990
- ☐ 1993

647 Kür-Araz ovalığında şoranlaşmış torpaq sahələrinin sahəsini göstərin.

- ☐ 400 min ha
- ☐ 200 min ha
- ☐ 600 min ha
- ☒ 500 min ha
- ☐ 300 min ha

648 Bakı şəhəri üzrə atmosfərə atılan zərərli maddələrin çox miqdarını nə təşkil edir?

- ☐ azot oksidi
- ☐ toz, his hissəcikləri
- ☐ kükürd oksidi
- ☐ karbon oksidi
- ☒ avtmobil nəqliyyatı

649 Abşeron yarımadası bəzi neft mədənlərinin yaxınlığında (çirklənmiş zonalarda) radiasiya fonu nə qədərdir?

- ☒ 500-600 mkr/saat
- ☐ 100-120 mkr/saat
- ☐ 180-220 mkr/ saat
- ☐ 300-400mkr/saat
- ☐ 400-450 mkr/saat

650 Respublikanın atmosfer havasına 2008 – ci ildə atılan tullantıların böyük miqdarı hansı şəhərin payına düşüb?

- ☐ Sumqayıt
- ☒ Bakı
- ☐ Şirvan
- ☐ Mingəçevir
- ☐ Gəncə

651 Müasir dövrdə Kür çayı boyunda ən çox toqay meşələri saxlanılan ərazi – hansı dövlət qoruğudur?

- ☐ Türyançay
- ☐ İsmayılı
- ☒ Qarayazı
- ☐ Qaragöl
- ☐ Qızılağac

652 Neftin adambaşına istehsalı Azərbaycanda təxminən neçə ton təşkil edir?

- ☐ 2,8 t

- ☐ 1,2 t
- ☒ 5,6 t
- ☐ 4,6 t
- ☐ 3,3 t

653 Dünyada ilk milli park harada yaradılmışdır?

- ☐ RF
- ☐ Fransa
- ☐ Yaponiya
- ☐ İtaliya
- ☒ ABŞ

654 Dünyanın neçə ölkəsində xüsusi mühafizə olunan ərazilər var?

- ☐ 56
- ☐ 16
- ☐ 26
- ☒ 36
- ☐ 46

655 Şuşa dağ-iqlim kurortunda zirvəsi 2725 m olan hansı dağdır?

- ☒ Böyük Kirs dağı
- ☐ Niyaldağ
- ☐ Qovdağ
- ☐ Hinaldağ
- ☐ Babadağ

656 Respublika üzrə kənd təsərrüfatı sahələrində il ərzində orta hesabla su çatışmazlığı neçə kub km-dir?

- ☐ 5,3 km³ mənbə müəz.məh
- ☐ 2,8 km³
- ☒ 3,7 km³
- ☐ 4,1 km³
- ☐ 1,5 km³

657 Abşeron yarımadasının normal radioaktiv fonu Xəzəryanı ərazilərdə neçə mkr/saatdır?

- ☐ 5 mkr/saat
- ☐ 4 mkr/satt
- ☐ 1 mkr/saat
- ☐ 2 mkr/saat
- ☒ 3 mkr/ saat

658 Respublikanın dağ yamacları və yüksəkliklərdə yerləşən torpaq sahələrindən səthi eroziya nəticəsində ildə neçə kub metr/ hektar torpaq yuyulur?

- ☐ 120 – 570 m³/ha
- ☒ 105 – 516 m³/ha
- ☐ 130-600 m³/ha
- ☐ 110- 504 m³/ha
- ☐ 93- 494 m³/ha

659 Bakı şəhər kanalizasiyası vasitəsilə gündə neçə min kub metr təmizlənməmiş sənaye və məişət suları Bakı buxtasına axıdılır?

- ☐ 500 min m³
- ☐ 220 min m³

- ☐ 350 min m³
- ☒ 400 min m³
- ☐ 470 min m³

660 Sənaye müəssisələrinin havaya atılan zərərli tullantıların illik miqdarı neçə ton arasında dəyişir?

- ☐ 700 min t – 2,5 mly t
- ☒ 665 min tondan 2,6 milyon ton arasında
- ☐ 500 min ton – 2,1 mly t
- ☐ 450 min t – 2 mlyn t
- ☐ 300 min t – 1,8 mlyn t

661 Respublika üzrə kənd təsərrüfatı sahələrində il ərzində orta hesabla su çatışmazlığı neçə kub km-dir?

- ☐ 2,8 km³
- ☐ 1,5 km³
- ☐ 5,3 km³
- ☐ 4,1 km³
- ☒ 3,7 km³

662 Bakı şəhəri üzrə atmosfərə atılan zərərli maddələrin miqdarını göstərin

- ☐ 450 min t
- ☒ 500 min tondan çox
- ☐ 300 min tondan az
- ☐ 600 min tona yaxın
- ☐ 380 min t çox

663 Respublikanın hansı ərazilərində eroziya nəticəsində 105/516 m³/ha torpaq yuyulur?

- ☐ meşələrdə
- ☐ düzənliklərdə
- ☐ ovalıqlarda
- ☒ dağ yamaclarında
- ☐ çöllüklərdə

664 Böyük Qafqazın cənub yamaclarında hansı ağaclara daha çox rast gəlinir?

- ☐ dəmirağac ağaclarına
- ☒ şabalıd ağaclarına
- ☐ qoz ağaclarına
- ☐ polad ağaclarına
- ☐ çinar ağaclarına

665 Qızılağac qoruğu nə vaxt yaradılıb?

- ☐ 21-ci əsrin ilk əvvəli
- ☐ 20 – ci əsrin axırı
- ☐ 19 – cu əsrin axırı
- ☒ 20-ci əsrin əvvəli
- ☐ 20 – ci əsrin ortaları

666 Respublikanın dağ yamacları və yüksəkliklərdə yerləşən torpaq sahələrindən səthi eroziya nəticəsində ildə neçə kub metr / hektar torpaq yuyulur?

- ☐ 130-600 m³/ha
- ☒ 105-516 m³/ha
- ☐ 120-570 m³/ha
- ☐ 93-494 m³/ha

☐ 110-504 m³/ha

667 Bakı şəhəri kanalizasiyası vasitəsilə gündə neçə min kub metr təmizlənməmiş sənaye və məişət suları Bakı buxtasına axıdılır?

- ☐ 500 min m³
- ☐ 220 min m³
- ☐ 350 min m³
- ☒ 400 min m³
- ☐ 470 min m³

668 Xəzərin cənub və cənub şərq hissəsində duzluluğun yüksək olması nə ilə bağlıdır?

- ☐ duzlu çayların çox tökülməsi ilə
- ☐ çay sularının az tökülməsi ilə
- ☐ həmin sularda özünü təmizləmənin aşağı səviyyədə olması ilə
- ☐ mülayim hava kütlələrinin daxil olması ilə
- ☒ ilin isti dövründə buxarlanmanın yüksək olması ilə əlaqədar

669 Sənayedə su ilə soyuma hava ilə əvəz edilərsə, sənayedə istifadə edilən içməli suya nə qədər qənaət edərik?

- ☐ 300 mln m³
- ☒ 200 milyon m³
- ☐ 150 mln m³
- ☐ 100 mln m³
- ☐ 250 myn m³

670 Xəzərə tökülən çaylar üzərində su anbarlarının tikilməsi nə kimi problemlər yaradır?

- ☐ su nəqliyyatında maneçilik törədir.
- ☒ Kürü tökmək üçün çayların yuxarı axınına üzən balıqlara bəndlər mane olur
- ☐ Xəzərə tökülən çayların həcmi azaldır
- ☐ Xəzərin çirklənməsi daha da çoxalır
- ☐ torpaqların (sahil) xeyli hissəsi su altında qalır

671 Xəzər sularında neçə bitki növünün olduğunu göstərin.

- ☐ 493 növ
- ☒ 574 növ
- ☐ 125 növ
- ☐ 287 növ
- ☐ 371 növ

672 Xəzərin Azərbaycan sahillərinin uzunluğu neçə km-dir?

- ☒ 825 km
- ☐ 635 km
- ☐ 500 km
- ☐ 741 km
- ☐ 903 km

673 ən şiddətli dalğalar Abşeron sahillərində neçə metr hündürlük ilə müşahidə olunur?

- ☐ 12 – 14 metr
- ☒ 10 – 12 metr
- ☐ 8 – 10 metr
- ☐ 16 – 18 metr
- ☐ 14 – 16 metr

674 Xəzərin əsas ada və yarımadalarını göstərin.

- ☒ Bakı, Abşeron arxipelaqı, Çeçen, Manqistay, Çələkən
- ☐ Oğurçı, Krasnovodsk
- ☐ Buzaçı, Şah dili, Kiçik Qızılağac
- ☐ Çil, Böyük Zirə, Böyük Qızılağac
- ☐ Səngimuğan adaları, Dəvəçi

675 Xəzərin səviyyəsinin qalxması ilə əlaqədar bu günə qədər respublikaya dəyən zərər nə qədər məbləğdə hesablanmışdır?

- ☐ 5 mlyrd ABŞ dolları
- ☐ 1 milyon ABŞ dolları
- ☐ 100 milyon ABŞ dolları
- ☐ 1 mlyrd ABŞ dolları
- ☒ 4 mlyrd ABŞ dolları

676 Dünya nəvə balıq ovunun və qara kürü istehsalının neçə %-i Xəzərə aiddir?

- ☐ 75%, 80%
- ☒ 85%, 90%
- ☐ 55%, 60%
- ☐ 90%, 95%
- ☐ 65%, 70%

677 Artıq neçənci əsrdən külək enerjisindən geniş istifadə olunmağa başlanmışdır?

- ☒ XIII əsrdən
- ☐ X əsrdən
- ☐ IX əsrdən
- ☐ VIII əsrdən
- ☐ XII əsrdən

678 Turşulu yağışlarla meşələrin qırılması hansı ölkələrdə baş verir?

- ☐ Cənubi Amerika ölkələri
- ☐ Yaponiya, Vyetnam, Koreya
- ☐ Yaponiya, Tailand, Çin
- ☒ AFR, İsveçrə, İngiltərə, Avstriya
- ☐ Çin, Kanada, Tailand

679 Oduncaq ehtiyatına görə hansı ölkələr fərqlənir?

- ☐ Hindistan, Misir, Suriya
- ☐ Avstraliya, Okeaniya
- ☐ Pribaltika ölkələri, Danimarka
- ☐ Yaponiya, Koreya, Vyetnam
- ☒ RF, Kanada, Braziliya, ABŞ

680 Beynəlxalq təşkilatlar tropik ölkələr meşələrin qırılmasının qarşısını almaq üçün hansı tədbirlər görürlər?

- ☐ əkin yerlərinin çoxalmasına icazə vermirlər
- ☐ torpaqəməlgəlmə prosesi üçün su kanalları çəkilir
- ☒ borclarının bir hissəsini ödəyirlər
- ☐ süni meşəsalınmalar salınır
- ☐ münbit torpaqların artırılmasına çalışırlar

681 Meşə cəhətdən ən kasıb ölkələri göstərin

- ☐ Braziliya, Venesuela, Argentina
- ☐ Şimali Amerika, Alyaska
- ☐ Fransa, AFR, Kuba
- ☐ Çin, Kanada, Tailand
- ☒ Səudiyyə Ərəbistanı, Şimali Afrika, İran körfəzi ətrafı ölkələri

682 Meşələrin əhəmiyyətini göstərin:

- ☒ oksigeni bərpa edir, yeraltı suların və torpağın məhsuldarlığını qoruyur
- ☐ insanların dincəlməsi, istirahəti üçün yararlıdır
- ☐ heyvan və bitkilərin yaşamasını təmin edir
- ☐ biçənək və otlaq sahələri kimi istifadə olunur
- ☐ qoruq, yasaqlıq və ovçuluq təsərrüfatları yaradılmışdır

683 Cənub meşə qurşağında enliyarpaqlı meşələri neçə % təşkil edir?

- ☐ 51%
- ☐ 83%
- ☐ 77%
- ☐ 68%
- ☒ 97%

684 Cənub meşə qurşaqlarının sahəsini göstərin.

- ☐ 1 mlrd ha
- ☐ 5 mlrd ha
- ☒ 2 mlrd ha
- ☐ 3 mlrd ha
- ☐ 4 mlrd ha

685 Şimal qurşağında ən böyük meşə sahələri hansı ölkələrin ərazisindədir?

- ☐ Fransa, Almaniya
- ☐ Böyük Britaniya, İrlandiya
- ☐ İtaliya, İspaniya
- ☐ Çexiya, Macarıstan, Rumıniya
- ☒ RF, Kanada, ABŞ

686 500 min ha şoranlaşmış torpaq sahələri respublikanın hansı ərazisindədir?

- ☐ Lənkəran – Talış zonasında
- ☐ Abşeron yarımadasında
- ☐ Kür dağarası çökəklikdə
- ☒ Kür – Araz ovalığında
- ☐ Qazax çökməsində

687 3 mkr/saat radioaktiv fonu respublikanın hansı ərazisindədir?

- ☐ yüksək dağlıqlarda
- ☐ neft kəmərləri yaxınlığında
- ☐ qoruq, yasaqlıqlarda
- ☐ palçıq vulkanları yaxınlığında
- ☒ Xəzəryanı ərazilərdə